

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 1

1. Do Sądu Rejonowego w Myślenicach wpłynął akt oskarżenia przeciwko Adamowi W. z zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. na szkodę PKO S.A. Oddział w Myślenicach. Dla prokuratora Jacka Wygodnego sprawa Adama W. była jedną z ostatnich w karierze, za niecały bowiem miesiąc czasu wybierał się na zasłużoną emeryturę, zwaną też stanem spoczynku. Dlatego też nikogo specjalnie nie powinno zdumiewać, że w toczącym się niezwykle powoli dochodzeniu przesłuchano raptem jednego świadka – sąsiada Adama W. Ten zeznał jedynie tyle, że słyszał o nagłym wzroście ilości gotówki u Adama W. Wnioski dowodowe, które złożył Adam W., zostały przez prokuratora w całości oddalone, a to z uwagi na względy ekonomiki procesowej. Do zeznań sąsiada Adama W. prokurator dołączył oryginał umowy z bankiem wraz z notatką o zaleganiu w archiwach banku podrobionego zaświadczenia o zatrudnieniu Adama W. w charakterze menedżera jednej z krakowskich restauracji. obrońca Adama W. już po wywołaniu rozprawy wniósł o zwrot aktu oskarżenia Prokuraturze, a to celem objęcia ściganiem również Weroniki W., konkubiny oskarżonego, która miała podżegać Adama W. do zaciągnięcia kredytu. obrońca podnosił, iż gdyby nie marzenia Weroniki W. o wspólnej z Adamem podróży dookoła świata, ten nie dopuściłby się przestępstwa.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie instytucje procesowe mogą w tej sprawie być brane pod uwagę?

2. Adam K. nie miał szczęścia do wymiaru sprawiedliwości. Na rozprawie sędzia zachowywał się wobec niego wyjątkowo nieprzyjaźnie. Nie dość, że sam osobiście przedstawił mu zarzut pod jakim pozostaje, to jeszcze nalegał, aby składał w sprawie wyjaśnienia. Zdenerwowany Adam K. zwyzywał sędziego od najgorszych. Ten ukarał go karą porządkową 2000 złotych i postanowił wydalić go z sali rozpraw aż do końca rozprawy. Gdy protokolant sądowy wywołał sprawę do ogłoszenia wyroku, sędzia nie pozwolił Adamowi K. wysłuchać jego motywów. Stwierdził jedynie lakonicznie, iż wyrok przyjdzie oskarżonemu pocztą.

Czy w sprawie procedowano w sposób prawidłowy? Jakie są przesłanki prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego? Czy udział w rozprawie to prawo oskarżonego czy obowiązek? Czy wyrok podlega zawsze z urzędu doręczeniu oskarżonemu?

3. Sąd Rejonowy w Wadowicach, po rozpoznaniu sprawy o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k., wyrokiem z dnia 5 maja 2021 roku orzekł m.in. na podstawie art. 44 § 2 k.k. przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego w postaci scyzoryka z czerwoną rękojeścią. Ww. dowód rzeczowy przechowywany jest w magazynie dowodów rzeczowych Sądu Rejonowego w Wadowicach pod numerem Drz 14/19. Po uprawomocnieniu się wyroku został on skierowany do wykonania.

Który sąd w postępowaniu wykonawczym będzie właściwy do wykonania orzeczenia o przepadku? Zaproponuj sposób wykonania przepadku dowodu rzeczowego z kazusu. Jakie są konkretne czynności procesowe sądu w tym przedmiocie – przed i po posiedzeniu? Jaka formę przyjmie decyzja sądu i czy jest zaskarżalna, a jeśli tak to przez kogo?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 2

1. W toku postępowania przygotowawczego Maurycy K. wielokrotnie informował prowadzącego jego sprawę prokuratora Mariana Zapominalskiego, że leczy się psychiatrycznie. Prokurator nie zważając na to wniósł do sądu akt oskarżenia, zarzucając Maurycemu działanie w warunkach całkowitej poczytalności. Sąd Rejonowy w Myślenicach również nie zbadał poczytalności oskarżonego i po przeprowadzeniu wszelkich dostępnych w sprawie dowodów wydał wyrok uniewinniający oskarżonego. W uzasadnieniu sąd podał, iż ponad wszelką wątpliwość ustalono, iż to nie Maurycy dopuścił się czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia. Od powyższego wyroku apelację wywiódł prokurator nie podnosząc jednak żadnych zarzutów. Nie zrobiło to wrażenia na prezesie sądu rejonowego, który po przyjęciu apelacji skierował akta wraz z apelacją do sądu okręgowego. Na rozprawie odwoławczej prokurator wskazał zarzuty pod adresem wyroku sądu rejonowego, mianowicie podniósł obrazę przez sąd art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Sąd okręgowy nie podzielił tych zarzutów, uchylił jednak wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi rejonowemu, a to jedynie z uwagi na to, iż oskarżony nie posiadał obrońcy w sytuacji obrony obligatoryjnej z art. 79 § 1 k.p.k.

Czy sąd odwoławczy postąpił słusznie? Czy w toku postępowania dopuszczono się uchybień, jeśli tak, to jakich?

2. W sprawie Zenona K., oskarżonego o przestępstwo z art. 160 § 2 k.k., przeprowadzono opinię biegłych z Zakładu Medycyny Sądowej w Warszawie. Opinia ta nie była jednak korzystna dla oskarżonego. Mimo iż biegli słuchani ustnie na rozprawie rozwiali wszystkie wątpliwości stron, Zenon K. złożył wniosek o powołanie nowego zespołu biegłych celem ustalenia tych samych okoliczności. Sędzia Jakub Zmęczony oddalił jednak szybko ten wniosek dowodowy powołując się na to, iż nowa opinia nie będzie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zdenerwowany oskarżony złożył wówczas nowy wniosek dowodowy: o dopuszczenie dowodu z opinii jakichkolwiek biegłych na okoliczność dotąd nieustalaną w toku postępowania i niebędącą przedmiotem opiniowania, mianowicie czy stwierdzone w sprawie schorzenia pokrzywdzonej mogły przyczynić się do jej śmierci. Sędzia znowuż oddalił tak sformułowany wniosek dowodowy stwierdzając, iż dotychczas wydana opinia jest pełna i jasna.

Czy sędzia podjął trafne decyzje? Czy jego decyzje podlegają zaskarżeniu? Jaką formę przyjmują decyzje procesowe wydawane po rozpoznaniu wniosków dowodowych i od czego to zależy?

3. Od 15 lutego 2022 roku Daniel K. odbywa w Zakładzie Karnym w Poznaniu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Rybniku. Do tego sądu, w dniu 1 kwietnia 2024 roku, wpłynął wniosek skazanego o przerwę w odbywanej karze. W uzasadnieniu skazany podał, że jego żona nagle ciężko zachorowała. Jest sama z czworgiem małoletnich dzieci, a może liczyć tylko na nieznaczną pomoc swojej 90-letniej matki, która sama ma duże kłopoty zdrowotne. Z wywiadu kuratora w miejscu zamieszkania skazanego wynika, że rzeczywiście żona skazanego przeszła udar mózgu i ma częściowo niewładną lewą rękę i nogę, przez co ma znaczne problemy z poruszaniem się i nie pracuje. Skazany korzystał z przerwy w karze w trybie art. 153 § 2 k.k.w. od 20 maja 2022 roku do 20 marca 2023 roku i następnego dnia wrócił do zakładu karnego. Skazany zachowywał się poprawnie w zakładzie karnym, co wynika z opinii dyrektora zakładu karnego.

Czy właściwość sądu jest prawidłowa? Zaproponuj treść rozstrzygnięcia. Opisz sposób procedowania sądu w przedmiocie udzielenia przerwy w karze.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 3

1. Adam K. pozostawał w wieloletnim konflikcie sąsiedzkim z Maurycem W. Pewnego dnia nie wytrzymał nerwowo i podczas jednej z awantur dotkliwie pobił Maurycego. Prokurator oskarżył go o popełnienie przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. Na rozprawie Adam K., dręczony wyrzutami sumienia, postanowił pojednać się z sąsiadem. Za radą znajomego prawnika postanowił wnieść o skierowanie sprawy do mediacji. Sędzia Jakub Leniwy nie uwzględnił jednak wniosku oskarżonego, wskazując, iż do mediacji można sprawę skierować jedynie w trakcie postępowania przygotowawczego, ponadto na sali rozpraw nie ma prokuratora, który winien w takiej sytuacji wyrazić zgodę na mediację. Zrezygnowany Adam K. oświadczył wówczas, iż w takim razie chce dobrowolnie poddać się karze 1 roku bezwzględnego pozbawienia wolności. Sędzia Jakub Leniwy, nie ukrywając swojej radości, ogłosił, iż wniosek ten uwzględnia, a wyrok przyjdzie pocztą, bo konieczne jest wywołanie kolejnej rozprawy.

Czy popełniono błędy, a jeśli tak, to jakie? Jak powinna wyglądać rozprawa po złożeniu przez oskarżonego wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie kary? Jakie warunki muszą być spełnione by na rozprawie zapadł wyrok w trybie konsensualnym? Czy wyrok ten podlega kontroli odwoławczej na ogólnych zasadach?

2. Jan Przemądrzały został oskarżony przez Prokuraturę Krajową o to, że w dniu 1 czerwca 2023 roku w Krakowie dokonał kradzieży aparatu fotograficznego o wartości 800 złotych własności Joanny Boskiej, tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. W toku procesu oskarżony bronił się przed tym zarzutem twierdząc, że nie byłby w stanie dopuścić się przestępstwa na szkodę tak sympatycznej koleżanki. Z przeprowadzonych przed sądem dowodów rzeczywiście wynikało, że Jan wszedł w posiadanie aparatu dopiero w dniu 15 lipca 2023 roku i to nie w Krakowie, ale w Warszawie, zakupując go od przypadkowo napotkanego mężczyzny po okazyjnej cenie 400 złotych. Sędzia Jakub Pracoholik powziął wątpliwość co do możliwości skazania Jana za zarzucany mu czyn. Podczas narady w dniu 8 kwietnia 2024 roku zaczął nawet nerwowo wertować podręcznik do procesu karnego.

Czy czyn, który ewentualnie można przypisać Janowi, może być uznany za tożsamy z czynem mu zarzuconym? Wskaż kryteria tożsamości czynu. Jaki wyrok winien zostać wydany? Jaki będzie termin do złożenia ewentualnej apelacji?

3. Adam D. został uznany przez Sąd Rejonowy w Miechowie winnym popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i skazany na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok został skierowany do wykonania, skazany rozpoczął wykonywanie kary w jednym z miechowskich zakładów pracy. Krótco potem poznał Natalię W., z którą postanowił rozpocząć wspólne życie, dlatego przeprowadził się do jej domu w Wadowicach. W tym mieście kontynuował wykonywanie kary ograniczenia wolności aż do momentu, gdy ujawniły się nieleczone wcześniej dolegliwości biodra powodujące znaczne trudności z poruszaniem się. Adam W. skierował wówczas pismo do kuratora w Miechowie z prośbą o umożliwienie mu udania się na operację i odbycia rehabilitacji. Skazany wskazał, iż cały proces dojścia do zdrowia może mu zająć około 3 miesięcy.

Jaki powinien być dalszy tok postępowania w sprawie? Czy w takiej sytuacji, jak opisana w kazusie skazany mógłby wystąpić o odroczenie wykonania kary? Czy w sprawie zaistniały przesłanki do zawieszenia ewentualnie umorzenia postępowania wykonawczego? Kiedy takie przesłanki zachodzą?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 4

1. W sprawie o przestępstwo zabójstwa wszczęto i przeprowadzono dochodzenie. Po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego Prokurator wniósł akt oskarżenia do Sądu Apelacyjnego w X., w którym oskarżył Adama A. o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. Na rozprawie nie przesłuchano oskarżonego, bo nie stawiał się na rozprawę. W trakcie przesłuchiwania świadków okazało się, że rodzina pokrzywdzonego to dobrzy znajomi sędziego, samotnie zresztą rozpatrującego tę niezwykle trudną sprawę. Po zamknięciu przewodu sądowego sąd odroczył wydanie wyroku na 16 dni. Jakież było zdziwienie Adama A., gdy usłyszał, że sąd postępowanie wobec niego warunkowo umarza, przyjmując zresztą, że jest winny zbrodni zabójstwa. Od wyroku tego apelację wywiódł prokurator. Sąd odwoławczy uznał jego argumenty i zmienił wyrok sądu I instancji w ten sposób, że skazał Adama A. na dożywocie. W uzasadnieniu tego wyroku wskazano, iż na niekorzyść oskarżonego Adama A. poczytano to, co zeznał w postępowaniu przygotowawczym słuchany w charakterze świadka, a także wzięto pod uwagę fakt przyznania się do przestępstwa podczas badania przez biegłego psychiatrę, które zostało zarządzone przez sędziego przewodniczącego składu orzekającego.

Wskaż popelnione w sprawie uchybienia.

2. Aleksiej W. został zatrzymany pod zarzutem dopuszczenia się przestępstwa z art. 197 § 2 k.k. na szkodę 20-letniej Dagmary W. Po złożeniu przez pokrzywdzoną zawiadomienia o przestępstwie prokurator zastanawiał się, czy wystąpić do sądu z wnioskiem o tymczasowe aresztowanie Aleksieja. Po namyśle postanowił jednak wystąpić do sądu najpierw o przesłuchanie Dagmary w charakterze świadka. Wniosek swój umotywował tym, iż jest przemęczony swoją pracą, dlatego sędzia jako pracownik wymiaru sprawiedliwości o znacznie mniejszym obciążeniu pracą dokładniej i wnikliwiej przesłucha Dagmarę, co będzie z niewątpliwą korzyścią dla sprawy. Sędzia wezwał telefonicznie pokrzywdzoną do swojego gabinetu i naśladując przesłuchania prokuratorsko-policyjne, w jego zaciszu, szczegółowo wypytał Dagmarę o przebieg zdarzenia. Treść zeznań przesłano do Prokuratury.

Oceń sposób procedowania prokuratora i sędziego. Czy pokrzywdzona może być przesłuchana jeszcze raz w postępowaniu sądowym i od czego to zależy?

3. Damian K. został skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, orzeczono ponadto grzywnę na mocy art. 71 § 1 k.k. w wysokości 200 stawek dziennych po 20 złotych każda, a także obowiązek uiszczenia świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 złotych. Na poczet kary grzywny zaliczono zatrzymanie w dniu 1 stycznia 2024 roku. Skazany mimo początkowego okazania skruchy na rozprawie sądowej, po uprawomocnieniu wyroku zmienił swoje postępowanie. Zrezygnował z dobrze płatnej pracy, zarejestrował się jako bezrobotny, notorycznie odrzucał jednak przedstawiane mu oferty zatrudnienia. Egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna (za wyjątkiem kwoty 20 złotych). Skazany nie uiszczył też świadczenia pieniężnego. Na posiedzeniu bez udziału stron sąd postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku zarządził skazanemu wykonanie kary warunkowo zawieszanej, zarządził natychmiastowe zatrzymanie skazanego oraz doprowadzenie do najbliższego zakładu karnego celem odbycia kary pozbawienia wolności.

Czy sąd procedował prawidłowo? Czy w opisanej sytuacji orzeczona kara grzywny będzie podlegała wykonaniu? Zaproponuj treść rozstrzygnięcia sądu.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 5

1. Dopiero podczas narady nad wyrokiem jeden z ławników pochwalił się przewodniczącemu składu sądzącego, iż oskarżyciela posiłkowego zna od dziecka. Sąd uniewinnił oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. na szkodę oskarżyciela posiłkowego. We wniesionej apelacji oskarżyciel posiłkowy wskazał, jako główny zarzut mający uzasadniać uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, orzekanie przez ławnika, co do którego zachodziły okoliczności uzasadniające wątpliwości co do bezstronności. Apelujący lojalnie przyznał jednak w złożonym środku odwoławczym, iż od razu rozpoznał jednego z ławników jako swojego dobrego znajomego, nie sądził jednak, iż ten okaże się być tak niesolidarny. W mowie na rozprawie odwoławczej oskarżyciel posiłkowy wskazał na zaistnienie w takiej sytuacji tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Innego zdania był prokurator. Ten uznał bowiem, iż wyrok jest z mocy prawa nieważny. obrońca oskarżonego twierdził zaś z kolei, iż wyrok sądu I instancji nie istnieje.

Jak winien do tego zarzutu odnieść się sąd odwoławczy? Jakie są przesłanki wyłączenia od orzekania członka składu sądzącego? Czy sąd był należycie obsadzony? Od czego zależy odpowiedź dotycząca należytej obsady sądu?

2. Sędzia Jakub Odważny prowadził swoją pierwszą w życiu rozprawę zdecydowanie za szybko. W godzinę przesłuchał oskarżonego i pięciu świadków. Niestety pech chciał, że w treść wyroku wkradł się mały chochlik. Zamiast nazwiska oskarżonego: „Kowalski” zapisano, że chodzi o: „Nowaka”. Doszło po prostu do omyłkowego niepoprawienia nazwiska z innego wyroku, stanowiącego niejako wzór dla młodego sędziego. Wszystkie pozostałe dane osobowe oskarżonego wskazano prawidłowo. Sędzia szybko ogłosił stronom jeszcze obecnym na rozprawie, że prostuje tę omyłkę ustnie zarządzeniem. Zaznaczył też, iż jego decyzja jest niezaskarżalna. Dwa dni później do sądu wpłynął wniosek prokuratora o sprostowanie ponadto błędu w wysokości jednej stawki dziennej grzywny orzeczonej wobec oskarżonego Jana Pechowego. Cyfrą wskazano, że chodzi o 10 złotych, a słownie, że o dwadzieścia. Prokurator argumentował, że sprostowanie tej omyłki poprzez wskazanie, że chodzi o 10 złotych nie jest działaniem na niekorzyść oskarżonego, stąd jest całkowicie dopuszczalne. Sędzia tym razem już postanowieniem sprostował tę omyłkę wskazując, iż chodziło o 10, a nie o 20 złotych.

Czy możliwym było sprostowanie tych błędów jako oczywistych omyłek? Jaka decyzję procesową wyda się w przedmiocie sprostowania i czy jest ona zaskarżalna?

3. Adam K. odbywał karę 3 lat pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Łodzi. Gdy na posiedzeniu w dniu 8 kwietnia 2024 roku odmówiono mu przerwy w odbywaniu tej kary, ze złości zniszczył łóżko, jakie miał w celi. Decyzją Dyrektora Zakładu Karnego w Łodzi został zobowiązany do naprawienia wyrządzonej szkody. Decyzję tę wraz z uzasadnieniem doręczono skazanemu w dniu 15 kwietnia 2024 roku. Na powyższą decyzję skazany złożył skargę do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, podnosząc, iż łóżko uległo zniszczeniu, ale tylko dlatego, że zostało wykonane z kiepskiego materiału. Stanowisko skazanego poparł adwokat Daniel W., ustanowiony jako jego obrońca z wyboru w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k.

Omów przesłanki złożenia skargi w trybie art. 7 k.k.w. Czy skazanemu w realiach tej sprawy służy prawo jej wniesienia? Jak powinien postąpić Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi? Czy adwokat Daniel W. może reprezentować Adama K. w postępowaniu wykonawczym?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 6

1. Sprawa Maurycego K., mieszkańca Pcimia Górnego, oskarżonego o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. wzbudziła niezdrowe zainteresowanie lokalnej społeczności. Do sądu na pierwszą rozprawę stawili się nie tylko oskarżony, ale i jego była żona, trójka dzieci, mieszkańcy miejscowości, a także dziennikarze telewizji „TV Pcim Górny”. Ci od razu po wejściu na salę rozpraw wnieśli o zezwolenie im na nagrywanie obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy. Gdy sędzia, nie pytając nikogo o zdanie, miał już ogłosić swoją decyzję, była żona oskarżonego wniosła o wyłączenie jawności rozprawy powołując się na potrzebę ochrony swojej prywatności. Sędzia zarządzeniem odmówił jednak uwzględnienia tego wniosku i pouczył o jego zaskarżalności do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów. Na kolejnym terminie rozprawy sędzia zreflektował się i postanowił wyłączyć jawność rozprawy. Wtedy wstał prokurator i oświadczył, że sprzeciwia się wyłączeniu jawności rozprawy. Ostatecznie zagubiony sędzia oświadczył, że rozprawa odbędzie się jednak jawnie, ale dziennikarzom nie wolno jej nagrywać.

Jak należało postąpić w zaistniałej sytuacji?

2. Adam W. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Myślenicach na karę grzywny za przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. Zdesperowany Adam W. nie składał jednak w sprawie apelacji. Czystym przypadkiem, oglądając program telewizyjny „Skarga nadzwyczajna”, nabrał wątpliwości co do swojego skazania. Niezwłocznie udał się na pocztę i wysłał od razu do Prezydenta RP prośbę o ułaskawienie. Jakież było jego zdziwienie gdy jakiś czas później z Sądu Rejonowego w Wadowicach otrzymał zawiadomienie o terminie posiedzenia w przedmiocie rozpoznania prośby o ułaskawienie. Gdy się na nie stawili, usłyszał, że decyzja sądu jest negatywna, tzn. sąd odmawia uwzględnienia prośby skazanego. Rozżalony Adam W. zapytał wówczas sędziego, czy to już koniec w jego sprawie. Ten odparł, że akta zostaną teraz przesłane do Sądu Okręgowego w Krakowie, „dla pewności”, a potem do Prezydenta RP. Adam W. wiele miesięcy bezskutecznie oczekiwał na odpowiedź z Kancelarii Prezydenta RP. W końcu postanowił poprosić o pomoc znajomego posła. Ten poinformował go, iż to na pewno wina sądu, który jak zwykle złamał prawo.

Czy poseł ma rację? Wskaż zaistniałe w sprawie uchybienia.

3. Adam K. został wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 17 listopada 2023 roku skazany za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. W dniu 15 grudnia 2023 roku kurator złożył do sądu wniosek o zarządzenie wobec skazanego wykonania zastępczej kary grzywny, albowiem uchyła się on od wykonania orzeczonej kary ograniczenia wolności. Skazany w ogóle nie zgłosił się do pracy, nie wykonał jej w żadnym zakresie, nie stawili się też na wezwanie kuratora, nie reagował na jego upomnienia.

Opisz sposób procedowania sądu w tej sprawie. Jaka decyzję powinien wydać w tej sprawie sąd? Czy decyzja ta jest zaskarżalna i przez kogo? Czy sąd w postępowaniu wykonawczym może działać z urzędu, czy jedynie na wniosek?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 7

1. Jan K. został skazany dwoma prawomocnymi wyrokami. Jeden z nich wydał Sąd Rejonowy w Myślenicach (wyrok z dnia 15 marca 2023 roku), drugi zaś Sąd Okręgowy w Krakowie (wyrok z dnia 15 marca 2022 roku). Oba sądy orzekły kary po 3 lata pozbawienia wolności. Osądzone wyrokami jednostkowymi przestępstwa popełnione zostały odpowiednio w dniach: 5 stycznia 2021 roku i 5 lutego 2021 roku. Żadna z kar nie została wykonana, Jan K. nie stawiał się bowiem do odbycia kary. Chcąc zmniejszyć wymiar kary do odbycia Jan K. złożył do Sądu Okręgowego w Krakowie wniosek o wydanie wyroku łącznego. Ten stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myślenicach. Sąd Okręgowy w swoim postanowieniu stwierdził, iż to sądy rejonowe winny zajmować się wydawaniem wyroków łącznych, tym bardziej iż Sąd Rejonowy orzekał jako ostatni. W zaistniałej sytuacji procesowej Sąd Rejonowy wydał wyrok łączny na posiedzeniu orzekając karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Jan K. wywiódł apelację.

Jakie zarzuty winien podnieść? Kiedy sąd okręgowy jest właściwy do wydania wyroku łącznego? Jaki wyrok winien zapaść w instancji odwoławczej? Czy Sąd Rejonowy był związany postanowieniem Sądu Okręgowego w przedmiocie właściwości? W jakiej sytuacji procesowej wyznacza się posiedzenie w przedmiocie zbadania warunków do wydania wyroku łącznego?

2. Do Sądu Rejonowego w Wadowicach wpłynęła sprawa Jacka K. oskarżonego o kradzież telefonu wartości 1000 złotych na szkodę Anny W. Jako że Jacek K. nie był dotychczas karany, sędzia Jakub Leniwy postanowił skierować sprawę na posiedzenie pojednawcze. Zarządził też wezwanie oskarżonego i pokrzywdzonej. Jako że żadne z nich nie stawili się w wyznaczonym czasie i miejscu, rozeźlony sędzia umorzył postępowanie. Uznał bowiem, iż doszło między nimi do pojednania. Po rozpoznaniu zażalenia przez sąd okręgowy sprawa wróciła do sądu rejonowego. Kolejny wyznaczony w tej sprawie referent uznał, iż wystarczające jest orzeczenie wobec oskarżonego Jacka K. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby. Taki też wyrok sporządził i wysłał Jackowi K. z pouczeniem o prawie, sposobie i terminie złożenia wniosku o uzasadnienie. Jacek K. z otrzymanym z sądu wyrokiem nakazowym udał się do znajomego prawnika.

Co powinien mu doradzić? Jakie są przesłanki wydania wyroku nakazowego i jaki jest sposób jego zaskarżenia? Jakie błędy ewentualnie popełniono? Czy w chwili obecnej w kodeksie postępowania karnego funkcjonuje instytucja wyroku zaocznego?

3. Damian C. za jazdę w stanie nietrzeźwości został przez sąd prawomocnym wyrokiem z dnia 1 marca 2024 roku skazany na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Kurator pismem z dnia 1 kwietnia 2024 roku złożył do sądu, na wyraźną prośbę skazanego, wniosek o zmianę formy wykonywania orzeczonej kary na potrącanie wynagrodzenia za pracę, argumentując, iż skazanemu nie do końca odpowiada obowiązek pracy, wolałby potrącanie wynagrodzenia za pracę. Sąd przychylił się do złożonego wniosku i zmienił formę wykonywania kary ograniczenia wolności w ten sposób, że orzekł potrącanie 20 % wynagrodzenia za pracę przez 4 miesiące – na rzecz Domu Dziecka w Szczecinie.

Czy decyzja sądu była prawidłowa? Omów przesłanki zmiany formy wykonywania kary ograniczenia wolności. Czy na takie postanowienie służy środek zaskarżenia, jaki, komu, od kiedy liczony jest termin? Kto ma ewentualnie prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu rozpoznającego wniosek o zmianę formy wykonywania kary ograniczenia wolności?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 8

1. Prokurator wniósł do sądu akt oskarżenia zarzucając Adamowi K. i Janinie K. dopuszczenie się wspólnie i w porozumieniu oszustwa z art. 286 § 1 k.k. na szkodę miejscowego banku. Obojgu wymierzono identyczne kary grzywny. Adam K. pogodził się z wyrokiem. Nieco bardziej zatwardziała była Janina K., która złożyła sprzeciw. Przewodniczący wydziału uznał jednak, iż wyrok nakazowy musi stracić moc co do obojga oskarżonych, a to z uwagi na względy ekonomiki procesowej. Tak też uczynił. W toku pierwszej rozprawy głównej wyznaczonej na dzień 8 kwietnia 2024 roku wezwany na nią Adam K. oświadczył, iż nie będzie w jakikolwiek sposób w niej ani czynnie ani biernie uczestniczył, bo uważa, że jego sprawa jest już prawomocnie zakończona. Sąd po przeprowadzeniu na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2024 roku całego przewodu sądowego wydał wyrok uniewinniający oboje oskarżonych. Jakież było zdziwienie Przewodniczącego wydziału, gdy w dniu 10 kwietnia 2024 roku do sądu wpłynęło pismo Janiny K. nadane w dniu 5 kwietnia 2024 roku, w którym cofnęła sprzeciw od wyroku nakazowego.

Czy Adam K. miał rację? Czy sprzeciw jest podmiotowo i przedmiotowo podzielny? Czy cofnięcie sprzeciwu przez Janinę K. jest skuteczne? Jak należy postąpić w sprawie obojga oskarżonych?

2. Policja złożyła do Sądu Rejonowego w Myślenicach II Wydział Karny wniosek o ukaranie Adama W. za to, że w dniu 1 czerwca 2023 roku w Myślenicach dokonał zaboru w celu przywłaszczenia zegarka marki Tissot o wartości 400 złotych na szkodę Małgorzaty C., tj. za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. Prowadzący sprawę sędzia, z zamiłowania rzeczoznawca majątkowy, w każdej takiej sprawie powoływał biegłych dla oceny wartości skradzionych przedmiotów. Tak było i tym razem. Z opinii biegłego niechybnie wynikało, iż wartość zegarka była przez pokrzywdzoną niedoszacowana, gdyż wynosi ona 900 złotych. W wyroku sąd uznał Adama W. winnym popełnienia przestępstwa. Od tego wyroku apelację wywiódł obrońca Adama W.

Jaki zarzut winien podnieść? Jakie orzeczenie winien wydać sąd odwoławczy?

3. Wyrokiem z dnia 1 marca 2018 roku (prawomocnym z dniem 9 marca 2018 roku) Damian K. został uznany winnym popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę 200 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda. Sąd orzekł również obowiązek uiszczenia przez oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego nawiazki w kwocie 10.000 złotych. Kara pozbawienia wolności została przez skazanego wykonana w dniu 1 czerwca 2019 roku. W dniu 1 października 2021 roku skazany złożył wniosek o zatarcie skazania wskazując, iż uiścił grzywnę i zachowuje się poprawnie. Sąd ustalił, iż skazany nie zapłacił pokrzywdzonemu nawiazki, kara grzywny nie została też wykonana. Ponadto z aktualnych danych o karalności wynikało, iż prawomocnym wyrokiem z dnia 1 września 2021 roku skazany został uznany winnym przestępstwa z art. 279 § 1 k.k., którego dopuścił się w dniu 1 grudnia 2020 roku, za co wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Jaką decyzję winien wydać sąd odnośnie wniosku o zatarcie skazania? Czy jest ona zaskarżalna i przez kogo? Wskaż przesłanki umorzenia postępowania wykonawczego.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 9

1. Jan K. stanął pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. Gdy otrzymał zawiadomienie o rozprawie niezwłocznie złożył do sądu wnioski o ustanowienie mu obrońcy z urzędu. Wskazał, iż nie jest nigdzie zatrudniony ani nie otrzymuje renty czy emerytury. Sędzia wezwał go w trybie art. 120 k.p.k. do usunięcia braków formalnych wniosku poprzez wykazanie, iż nie posiada żadnego majątku ruchomego i nieruchomości pozwalającego pokryć wynagrodzenie obrońcy. Jan nie odpowiedział na wezwanie. Zarządzeniem z dnia 10 stycznia 2024 roku sędzia Jakub Rozważny uznał wniosek za bezskuteczny, powołując się na art. 120 § 2 k.p.k. Do wniesionego zażalenia Jan K. dołączył oświadczenie o stanie majątkowym. Wynikało z niego, iż rzeczywiście jest biedny jak mysz kościelna.

Jak powinien postąpić sąd odwoławczy? Czy w razie wydania przez biegłych psychiatrów opinii o pełnej poczytalności oskarżonego w chwili czynu i w toku postępowania obrona obligatoryjna upada automatycznie, czy niezbędne jest podjęcie w tym zakresie decyzji procesowej?

2. Jan K. od samego początku nie miał szczęścia do sędziego prowadzącego jego sprawę. Gdy zażądał odczytania mu jego wyjaśnień złożonych na rozprawie, by upewnić się czy wszystko dokładnie zaprotokołowano sędzia Jakub Zawzięty z Sądu Rejonowego w Myślenicach odmówił jego wnioskowi stwierdzając, iż kodeks tego nie przewiduje. Zdenerwowany Jan K. złośliwie nie stawił się na kolejną rozprawę wyznaczoną na dzień 1 kwietnia 2024 roku, uprzednio telefonując do sekretariatu sądowego z informacją, iż z uwagi na złą pogodę (padał wtedy deszcz) nie stawi się na rozprawę i wnosi o jej odroczenie. Zapadły w dniu 1 kwietnia 2024 roku wyrok nie został doręczony Janowi K. Ten będąc już na skraju załamania nerwowego w dniu 8 kwietnia 2024 roku wysłał od razu sążnistą apelację do Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Jan K. miał bowiem nadzieję, że sędziowie tego sądu obiektywnie i sprawiedliwie rozpoznają jego odwołanie. Jakież było jego zdziwienie, gdy z końcem kwietnia otrzymał zarządzenie przewodniczącego wydziału karnego Sądu Rejonowego w Myślenicach odmawiające przyjęcia jego apelacji jako wniesionej po terminie. W uzasadnieniu przewodniczący wydziału sędzia Adam Niedbały wskazał, iż apelacja do Sądu w Myślenicach wpłynęła dopiero w dniu 25 kwietnia 2024 roku.

Oceń sposób procedowania w sprawie i wskaż ewentualne błędy.

3. Skazany Adam K. odbywa karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym we Wrocławiu. W dniu 20 września 2023 roku do V Wydziału Penitencjarnego Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynął wniosek Dyrektora ww. zakładu o niezwłoczne udzielenie skazanemu przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Dyrektor wskazał, że skazany cierpi na zaawansowany nowotwór jelita grubego zdiagnozowany w czasie odbywania kary. Podał, że w ramach więziennej służby zdrowia nie ma możliwości zapewnienia skazanemu prawidłowego leczenia, którego skazany wymaga. Dalszy pobyt w zakładzie karnym zagraża życiu skazanego. Dyrektor oświadczył także, że zapewnił skazanemu miejsce w szpitalu i transport medyczny, a skazany nie ma rodziny ani nikogo kto mógłby mu zapewnić jakąkolwiek pomoc bądź opiekę. Do wniosku dołączono kopię historii choroby Józefa K. Skazany korzystał z przerwy w karze od 20 grudnia 2022 roku do 20 kwietnia 2023 roku. Posiedzenie wyznaczono na 30 września 2023 roku, skazanego na posiedzenie dowieziono na wózku inwalidzkim.

Jakie przesłanki sąd ocenia przy rozpoznawaniu wniosku o udzielenie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności? Jakie czynności podejmuje sąd po wpłynięciu wniosku? Czy sąd winien w każdym przypadku dysponować opinią sądowo-lekarską? Zaproponuj treść rozstrzygnięcia.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 10

1. Sąd Okręgowy w Krakowie uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Olkuszu w zakresie nawiązki orzeczonej od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego. Uznał bowiem, iż jest ona za wysoka, a kwestię jej rozmiaru należy ponownie ustalić przeprowadzając stosowne dowody. W pozostałym zakresie zaskarżony apelacją wyrok utrzymał w mocy. W tzw. postępowaniu ponownym, na rozprawę przed sądem w Olkuszu stawiał się oskarżony i złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka, który miał mu dostarczyć alibi. Oskarżony wskazał, iż nie mógł wcześniej powołać tego świadka, bo przebywał za granicami kraju, w Bangladeszu. Mimo sprzeciwu prokuratora sąd uwzględnił ten wniosek dowodowy i przesłuchał świadka. Przeprowadzone następnie w sprawie, już z urzędu, kolejne dowody utwierdziły sąd w przekonaniu, iż oskarżony jest niewinny. W mowie końcowej prokurator stwierdził, iż nie jest możliwe uniewinnienie oskarżonego, bo przecież wyrok co do winy jest już prawomocny.

Jaki wyrok winien zapaść? Jak należy procedować w razie zaistnienia tzw. horyzontalnej prawomocności części orzeczenia?

2. W sprawie zainicjowanej tzw. subsydiarnym aktem oskarżenia przesłuchano już większość świadków. Na ostatnim wyznaczonym terminie rozprawy, ku powszechnemu zdziwieniu, stawiał się prokurator. Oświadczył, że „przejmuje sprawę do swego prowadzenia”. Oskarżyciel posiłkowy subsydiarny stanowczo zaoponował, stwierdzając, iż chce sam doprowadzić sprawę do końca. Sędzia Jakub Pracowity uznał, iż w takiej sytuacji oskarżyciel posiłkowy subsydiarny staje się z mocy prawa oskarżycielem prywatnym i takiej treści decyzję też ogłosił. Postawa pokrzywdzonego nie spodobała się prokuratorowi. Zniesmaczony taką postawą oświadczył, iż w takiej sytuacji cofa wniesiony akt oskarżenia. Sędzia z nieskrywaną radością umorzył postępowanie.

Jakie zarzuty należy podnieść w zażaleniu i jak je uzasadnić?

3. Wyrokiem z dnia 1 lutego 2024 roku Józef K. został skazany za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby, oddano oskarżonego pod dozór kuratora, orzeczono też zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 2 lata oraz grzywnę (na mocy art. 71 § 1 k.k.) w wymiarze 100 stawek dziennych, określając wysokość 1 stawki dziennej na kwotę 20 złotych. Sąd orzekł również wobec oskarżonego obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę pokrzywdzonemu kwoty 10.000 złotych. W toku postępowania wykonawczego egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna, a skazany oświadczył, że nie wyraża zgody na podjęcie pracy społecznie użytecznej. Z tych względów postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku sąd zarządził wykonanie zastępczej kary 50 dni pozbawienia wolności. Pismem z dnia 22 kwietnia 2024 roku kurator złożył do sądu wniosek o zarządzenie wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd postanowieniem z dnia 4 maja 2024 roku zarządził wobec skazanego wykonanie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Uzasadniając tę decyzję sąd podał, iż skazany mimo możliwości podjęcia pracy zarobkowej uchyla się od zapłaty pokrzywdzonemu orzeczonej wyrokiem kwoty 10.000 złotych.

Czy zastępcza kara pozbawienia wolności winna być w tej sprawie wykonywana? Jaka instytucja mogłaby znaleźć w sprawie zastosowanie? Jak winien zachować się sąd? Czy jego decyzja będzie mogła być zaskarżona? Czy obrońca może w analizowanym stanie faktycznym wnieść kasację do SN od postanowienia o zarządzeniu wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 11

1. Jan K. dotkliwie pobił Adama Z. Sam jednak też ucierpiał, choć Adam Z. był niewątpliwie tym, który miał mniej szczęścia. Na miejsce przybyła karetka pogotowia ratunkowego. Ratownikom medycznym oraz lekarzowi Jan K. pochwalił się, iż lata spędzone na siłowni nie poszły na marne i że to on jest sprawcą pobicia. Ratownicy i lekarz opatrzyli rany Jana K., a Adama Z. zabrali do pobliskiego szpitala. W trakcie rozprawy sądowej wyszło na jaw, że Jan K. wiele lat leczył się psychiatrycznie. Biegłym psychiatrą Jan przyznał się podczas badania, iż pobił Adama Z. Szczegółowy opis jego wyjaśnień biegli zawarli w swojej opinii, przyjmując zresztą pełną poczytalność oskarżonego. Z braku dowodów (Adam Z. nie był w stanie zeznawać z uwagi na konsekwencje pobicia) sąd uniewinnił Jana K. Apelację od tego wyroku wywiódł prokurator. Zarzucił sądowi w pierwszej kolejności bezpodstawne pominięcie jako dowodów obciążających Jana K.: zeznań ratowników medycznych i lekarza, a także fragmentów opinii biegłych psychiatrów w zakresie przyznania się oskarżonego do winy. Dodatkowo podniósł, iż jeśli sąd miał wątpliwości winien był przesłuchać biegłych w charakterze świadków na okoliczność przyznania się oskarżonego do winy i treści złożonych przez niego oświadczeń co do przebiegu zdarzenia. Apelujący zarzucił też sądowi błędne pominięcie notatki urzędowej z interwencji Policji, wskazując, iż samo przesłuchanie funkcjonariuszy nie było konieczne (dlatego słusznie go zaniechano), sąd mógł wszak oprzeć swe ustalenia na treści tejże notatki.

Czy zarzuty te będą skuteczne? Jaka jest wartość dowodowa notatki urzędowej?

2. W toku postępowania przygotowawczego prowadzonego odnośnie kradzieży z włamaniem do sklepu „Żabka” policjant Adam Małobystry zabezpieczył jako dowody rzeczowe: buty podejrzanego, ślady traseologiczne, ślady krwi na butelce alkoholu, znalezione w sklepie okulary należące do właścicieli sklepu, a także łom, który służył do włamania się do sklepu. Sąd uznał oskarżonego winnym przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. Postanowił ponadto orzec: przepadek butów podejrzanego, jako że służyły do popełnienia przestępstwa, przepadek śladów traseologicznych jako pochodzących bezpośrednio z przestępstwa, zwrot śladów krwi wraz z butelką alkoholu znanemu w okolicy smakoszowi znajdującego się w środku trunku, złożenie okularów do depozytu sądowego (nie wiadomo do końca czyją są własnością), zwrot łomu oskarżonemu (wszak to jego własność). Prokurator wywiódł apelację od wyroku, skarżąc też orzeczenie co do dowodów rzeczowych.

Jakie zarzuty winien podnieść odnośnie rozstrzygnięć w zakresie dowodów rzeczowych?

3. Skazany Adam W., osadzony aktualnie w Zakładzie Karnym w Bytomiu, odbywa karę 10 lat pozbawienia wolności, orzeczoną prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze za przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. Skazany rozpoczął odbywać karę w dniu 10 września 2015 roku, na jej poczet nie dokonywano żadnych zaliczeń. W dniu 8 kwietnia 2024 roku dyrektor Zakładu Karnego w Bytomiu złożył do sądu wnioski o udzielenie skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, wskazując na to, iż skazany jest już osobą w pełni zresocjalizowaną.

Który sąd jest właściwy do orzekania w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia? Po odbyciu jakiej części kary skazany może starać się o warunkowe przedterminowe zwolnienie? Jaki minimalny okres próby powinien zostać orzeczone wobec skazanego i jakie inne obligatoryjne rozstrzygnięcia powinny znaleźć się w postanowieniu o ewentualnym warunkowym zwolnieniu? Opisz sposób procedowania w przedmiocie udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia. Czy postanowienie o warunkowym zwolnieniu jest zaskarżalne i przez kogo? Czy postanowienie o warunkowym zwolnieniu jest natychmiast wykonalne?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 12

1. Anna J. od lat pozostawała w konflikcie sąsiedzkim z Magdaleną W. Podczas jednej z takich awantur, w dniu 1 kwietnia 2024 roku w Krakowie, Magdalena w obecności wielu postronnych osób, wracających akurat z porannej Mszy Świętej, zwyzywała ją od najgorszych i nie tylko. Anna J. od razu udała się na Policję, gdzie poinformowano ją, iż nie zajmują się takimi sprawami z uwagi na obowiązywanie w polskim procesie karnym tzw. zasady oportunisty. Dopytującej o szczegóły pokrzywdzonej policjant oznajmił, iż nie ściga się sprawcy wtedy, gdy jest on w przyjaznych stosunkach z organami ścigania. Wówczas pokrzywdzona zażądała przekazania sprawy do właściwego miejscowo sądu, czemu funkcjonariusz również odmówił. Zdesperowana i będąca na krawędzi wytrzymałości Anna J. wniosła do sądu samodzielnie prywatny akt oskarżenia zarzucając Magdalenie W. to, iż w dniu 1 marca 2024 roku w Krakowie poprzez wielokrotne uderzanie pięściami po całym ciele, w szczególności po twarzy, spowodowała u niej naruszenie czynności narządów ciała na okres znacznie przekraczający 7 dni. Do aktu oskarżenia dołączyła stosowne zaświadczenia lekarskie oraz karty informacyjne z pobytu w szpitalu. Prowadzący sprawę sędzia, po przeprowadzeniu obszernego postępowania dowodowego, uznał, iż nie ma podstaw, by skazać Magdalenę W. za zarzucane jej przestępstwo z uwagi na brak niezbędnego w takiej sytuacji wniosku o ściganie. Nie chcąc jednak być nieuczulym na krzywdę Anny J. uznał Magdalenę W. za winną znieważenia pokrzywdzonej w dniu 1 kwietnia 2024 roku.

Czy policjant i sędzia postąpili właściwie? Jak winni byli się zachować?

2. Jan K. nie mógł pogodzić się z utratą ukochanej. Pech chciał, że ani prokurator ani ukochana nie byli czuli na jego ból. Pokrzywdzona zeznała, że boi się o swoje życie i zdrowie, czuje się nękana i zastraszona. Prokurator przedstawił Janowi K. zarzut popełnienia przestępstwa tzw. stalkingu. Gdy już zdecydował, że skieruje do sądu wniosek o skazanie Jana K. bez rozprawy na karę 1 roku pozbawienia wolności, jego sprawą zainteresowało się stowarzyszenie „Forum w Obronie Godności Oskarżonych”. Prokurator poinformował stowarzyszenie, iż kieruje do sądu wniosek o skazanie bez rozprawy, gdyż takie rozwiązanie będzie dla oskarżonego najkorzystniejsze, mimo iż nie zgodził się na karę jaka ma mu zostać wymierzona. Jan K. miał jednak trochę szczęścia. Gdy stowarzyszenie nagłośniło sprawę w mediach i w telewizyjnym wywiadzie za Janem K. ujął się jeden ze znawców prawa karnego stwierdzając, iż pewnie jest to człowiek „chory z miłości” i nie powinien podlegać żadnej karze, przeprowadzono dowód z opinii biegłego psychologa Euzebiusza C. i okazało się, iż Jan K. miał znieśioną poczytalność. Biegły wskazał, iż konieczne jest jego leczenie w warunkach wolnościowych w postaci terapii uzależnień. Wyszły bowiem na jaw problemy Jana K. z alkoholem. Prokurator uznał, iż w zaistniałej sytuacji nie jest konieczne zaznajomienie oskarżonego z aktami sprawy. Umorzył przeto postępowanie wobec braku znamion czynu zabronionego, orzekając też przepadek butów Jana K., jako że służyły mu do popełnienia przestępstwa (w nich chodził za pokrzywdzoną). Następnie skierował do sądu wniosek o zastosowanie wobec Jana K. środka zabezpieczającego w postaci zamkniętego zakładu psychiatrycznego.

Wskaż ewentualne błędy jakich dopuścił się prokurator.

3. Adam K. został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności. Wyrok uprawomocnił się w dniu 8 kwietnia 2024 roku i tego samego dnia został skierowany do wykonania. W dniu 15 kwietnia 2024 roku do sądu wykonującego orzeczenie wpłynęło pismo córki skazanego, w którym podała, iż jej ojciec nie stawia się do zakładu karnego z uwagi na fakt, iż przebywa w ciężkim stanie w szpitalu (na OIOM-ie) po przebytym udarze mózgu, rokowania są niepomyślne. Sąd na posiedzeniu bez udziału stron umorzył postępowanie wykonawcze.

Czy podjęta przez sąd decyzja jest prawidłowa? Jakiej treści decyzja powinna zapaść?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 13

1. Jan K. złożył zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia na jego szkodę przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. Prokurator umorzył postępowanie przygotowawcze, wskazując, iż w opisywanym przez pokrzywdzonego czynie brak jest znamion czynu zabronionego. Zdesperowany Jan K. wniósł zażalenie do Sądu Rejonowego w Olkuszu. Ten orzekł o utrzymaniu w mocy postanowienia zaskarżonego przez Jana K. Gdy pokrzywdzony zwrócił się z kolejnym zażaleniem do sądu odpisano mu, iż decyzja sądu jest prawomocna i nie podlega zaskarżeniu. Jan K. zwrócił się o pomoc do znajomego prawnika, lecz ten jedynie bezradnie rozłożył ręce. Pokrzywdzony oglądając program telewizyjny „Sprawa dla dziennikarza” usłyszał, że istnieją tzw. nadzwyczajne środki zaskarżenia.

Czy Jan K. winien złożyć wniosek o wznowienie postępowania? Czy w jego sprawie może być wniesiona kasacja? Jakie są ewentualnie możliwości wzruszenia prawomocnych postanowień o zaniechaniu ścigania karnego (o odmowie wszczęcia i umorzeniu)?

2. Policjant Adam Leniwy wszczął śledztwo w sprawie o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. Za radą kolegi z komisariatu nie sporządzał uzasadnienia tej decyzji, jedynie pouczył pokrzywdzonego Marka C. i osobę przez niego podejrzewaną o popełnienie przestępstwa, a to Eugeniusza D., o prawie złożenia zażalenia na tą decyzję. Świadcówkę wzywani na przesłuchania nie stawiali się. Szybko minęły dwa miesiące i należało przedłużyć śledztwo. Policjant prowadzący postępowanie wydał postanowienie w tym przedmiocie i wskazał, że śledztwo przedłuża na czas nieokreślony, bo nie można przewidzieć kiedy się ono faktycznie zakończy. Gdy w sprawie ujawniła się konieczność wydania opinii co do stanu zdrowia psychicznego podejrzewanego, zarządził zawiesić postępowanie do czasu wydania opinii. Gdy Eugeniusz D. chciał zaskarżyć decyzję o zawieszeniu postępowania, ten pouczył go, iż może to uczynić do prokuratora rejonowego. Ten uchylił zarządzenie o zawieszeniu. Sprawa nabrała tempa. Intensywne czynności dowodowe wykazały, iż to nie Eugeniusz D. jest sprawcą usiłowania zabójstwa Marka C. Nie chcąc umarzać postępowania bezwarunkowo i definitywnie policjant przedstawił Eugeniuszowi D. zarzut kradzieży na szkodę Marka C. torby podróżnej o wartości 800 złotych. Do takiego postąpienia uprawniały go, w jego mniemaniu, ustalenia śledztwa, z których wynikał ten fakt bezspornie. Aż trudno uwierzyć, że nikt tego wcześniej nie dostrzegł. Co do usiłowania zabójstwa policjant umorzył postępowanie z wpisem sprawy do rejestru przestępstw. Liczył bowiem na jego rychłe podjęcie.

Czy w sprawie dopuszczono się uchybień?

3. Adam K. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Miechowie za przestępstwo z art. 286 § 3 w zw. z § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby. Na skutek apelacji złożonej przez oskarżonego Sąd Okręgowy w Krakowie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego, zobowiązując go do naprawienia szkody. Akta zwrócono Sądowi Rejonowemu. Ten zwrócił się do Sądu Okręgowego o rozstrzygnięcie wątpliwości co do wykonania wyroku ewentualnie sprostowanie oczywistych omyłek pisarskich.

O jakie błędy w wyroku Sądu Okręgowego chodzi? Czy w sprawie może znaleźć zastosowanie instytucja rozstrzygnięcia wątpliwości co do wykonania orzeczenia? Jakie są przesłanki jej zastosowania? Czy podjęta decyzja jest zaskarżalna i przez kogo? Czy błędy popełnione przez Sąd Okręgowy mogą zostać potraktowane jako oczywiste omyłki pisarskie? Jak należy postąpić?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 14

1. Jan K. stanął pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. Miał podrobić podpis żony na wniosku o przyznanie zasiłku okresowego z MOPS. Pieniądze w ten sposób uzyskane chciał przeznaczyć na swoje bieżące potrzeby (przede wszystkim zakup alkoholu w pobliskim sklepie). Powołany w sprawie biegły z zakresu badania pisma ręcznego Maurycy S. stwierdził, iż koniecznym jest uzyskanie dodatkowych wzorów pisma od Jana K. Ten stanowczo odmówił. Wówczas przewodniczący składu sądu sędzia Jakub Zmęczony postanowił ukarać go karą porządkową grzywny w kwocie 100 euro za odmowę wykonania polecenia sądu. Gdy wreszcie udało się sporządzić opinię, bezspornie potwierdzono autorstwo Jana K. co do kwestionowanego podpisu. Jan K. zwrócił się wówczas do swojego znajomego Adama Z., który kiedyś był biegłym sądowym, z prośbą o sporządzenie w sprawie tzw. prywatnej opinii. Adam Z., który miał podobne zainteresowania co Jan K. (kasyno, alkohol), szybko zgodził się wydać w sprawie opinię. Jakież było zadowolenie Jana K., gdy Adam Z. stwierdził, iż nie da się jednoznacznie rozstrzygnąć, czy to on nakreślił kwestionowany podpis. Na rozprawie oskarżony złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z prywatnej opinii Adama Z. na okoliczność autorstwa podpisu. Sąd uwzględnił ten wniosek, ponadto z urzędu dopuścił dowód z konfrontacji obu biegłych. Adam Z. słuchany na rozprawie w charakterze biegłego był bardziej przekonujący od biegłego Maurycego S. i jego opinię uznano za bardziej miarodajną. Sąd uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu.

Jakie zarzuty może podnieść w swej apelacji prokurator? Jaki jest status w polskim procesie karnym tzw. prywatnej opinii, a szerzej tzw. dowodów prywatnych?

2. Prokurator oskarżył Adama W. o popełnienie przestępstwa kwalifikowanego z art. 278 § 1 k.k. na szkodę Weroniki K. Po sprawdzeniu danych osobowych oskarżonego sędzia oświadczył, iż otwiera przewód sądowy. Obecny na sali rozpraw prokurator Marian Śpioch oświadczył, iż nie będzie odczytywał aktu oskarżenia, bo na rozprawie jest w zastępstwie kolegi i nie zna sprawy. Sędzia Jakub Leniwy nie chciał jednak ustąpić prokuratorowi, dlatego o odczytanie aktu oskarżenia poprosił swoją protokolantkę. Gdy ta zakończyła odczytywanie, przewodniczący poinformował oskarżonego, iż teraz może złożyć zeznania, pod rygorem odpowiedzialności karnej. Gdy Adam W. usłyszał o odpowiedzialności za złożenie fałszywych zeznań postanowił milczeć jak grób. Wówczas obrońca oskarżonego wniósł, aby sędzia odczytał poprzednie wyjaśnienia oskarżonego, złożone w postępowaniu przygotowawczym. Sędzia Jakub Leniwy zarządził, aby to obrońca odczytał poprzednie wyjaśnienia oskarżonego, skoro składa taki wniosek. Tak też się stało. Po odczytaniu wyjaśnień przewodniczący zapytał oskarżonego, czy chciałby coś dodać. Oskarżony oświadczył wówczas, że żąda przesłuchania bezpośrednio na rozprawie wszystkich świadków oskarżenia. Stanowczo zaproponował temu prokurator, wskazując, iż przecież wszystko jest jasne, a sprawa jest „na skazanie”. Sędzia uznał, iż prokurator ma rację. Wśród ujawnionych zeznań były też te złożone przez konkubinę oskarżonego i jego rodziców.

Jakie błędy popełniono i dlaczego?

3. Damian K. został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności. Po uprawomocnieniu się wyroku jego obrońca złożył wniosek o odroczenie wykonania kary na okres 6 miesięcy, motywując to koniecznością sprawowania przez niego opieki nad dwójką małoletnich dzieci (3 i 5 lat), oraz o wstrzymanie wykonania wyroku. Na uzasadnienie wniosku wskazał, iż żona skazanego opuściła go i wyjechała za granicę. Zarządzeniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku odmówiono wstrzymania wykonania wyroku i odroczenia wykonania kary. Zażalenie obrońcy na powyższe zarządzenia rozpoznał Sąd Okręgowy w składzie 3-osobowym, utrzymując te decyzje w mocy.

Oceń sposób procedowania. Jakie błędy popełniono?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 15

1. Proces przeciwko Adamowi Z. o czyn z art. 177 § 1 k.k. wzbudzał dużo emocji. Prokurator nie krył swego osobistego i emocjonalnego zaangażowania w sprawę. Gdy zatem zorientował się, że z uwagi na ewidentne braki dowodowe jego oskarżycielskie koncepcje mogą nie znaleźć uznania w oczach sądu, zgłosił sam siebie na świadka na okoliczność popełnienia przez Adama Z. przestępstwa. Nie budziło wszak wątpliwości, że posiadał w tym zakresie dość dużą wiedzę, nie tylko zresztą procesową (ale także choćby z nielegalnych podsłuchów). Przewodniczący składu orzekającego, nie pytając nikogo o zdanie, uwzględnił powyższy wniosek dowodowy i przesłuchał prokuratora w charakterze świadka. Gdy ten powrócił na miejsce przeznaczone dla oskarżyciela, z powrotem wdział togę, i bacznie przysłuchiwał się zeznaniom kolejnych świadków. Na szczęście jednym ze świadków był policjant Adam Pocieszny, który ze szczegółami opowiedział sądowi co powiedział mu oskarżony na miejscu zdarzenia w trakcie interwencji. Protesty obrońcy na nic się zdały. Mimo iż oskarżony odmówił złożenia wyjaśnień sąd oparł się na zeznaniach policjanta, któremu Adam Z., w emocjach zaraz po wypadku, przyznał się do winy.

Czy proces Adama Z. można nazwać uczciwym? Jakie błędy ewentualnie popełniono?

2. 14-letnia Kinga W. była nieślubną córką Jana J. i Anny W. Ojciec Kingi, mimo iż nie mógł porozumieć się ze swoją byłą konkubiną, interesował się losem córki. Zabierał ją na wakacje, odwiedzał. Nie do końca podobało się to Annie W. By pozbyć się natręta złożyła zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przez Jana J. przestępstwa na szkodę córki. Jan miał bowiem kupować Kindze coca-cole, a ta miała potem problemy z żołądkiem. Dla Anny W. kwalifikacja z art. 160 § 1 k.k. wydawała się być oczywista. Zażalenie na postanowienie o umorzeniu dochodzenia złożone osobiście przez Annę W. sąd jednak pozostawił bez rozpoznania.

Jaki mógł być powód takiej decyzji sądu?

3. Adam W. został skazany przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie na karę 2 lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. Karę zaczął odbywać w dniu 8 kwietnia 2024 roku. W dniu 22 kwietnia 2024 roku skazany złożył do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wniosek o udzielenie mu przerwy w karze lub o jej odroczenie wskazując, iż musi poddać się operacji ratującej jego życie (zdiagnozowano u niego nowotwór mózgu). Do wniosku dołączył świadectwo lekarza więziennego, wskazujące, iż jego schorzenie nie może być leczone w warunkach izolacji penitencjarnej. Sąd nie uwzględnił tego wniosku, wskazując, iż skoro skazany ma odbywać karę, to i leczenie winno następować w warunkach zakładu karnego. Zdezorientowany skazany wystąpił wówczas o ustanowienie mu obrońcy z urzędu, lecz dostał jedynie pisemną odpowiedź, iż w postępowaniu wykonawczym takie dobrodziejstwo nie funkcjonuje.

Oceń sposób procedowania. Jak należało postąpić z wnioskami skazanego? Czy sprzeciw prokuratora w przedmiocie udzielenia przerwy w karze lub odroczenia jej wykonania ma znaczenie, jeśli tak, to jakie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 16

1. Krzysztof B. korzystał z pomocy obrońcy ustanowionego z wyboru w osobie adwokat Barbary K. Obrońca nie stawiała się kilka razy na rozprawę sądową przedkładając zwolnienia wystawione przez lekarza sądowego. Wynikało z nich, iż cierpi na depresję. Zachowanie adwokat Barbary K. wywoływało zresztą niejednokrotnie rozbawienie uczestników rozprawy sądowej. Prowadzący sprawę sędzia uznał, iż w takiej sytuacji musi zareagować. Zarządzeniem zwolnił Barbarę K. z jej obowiązków obrońcy z wyboru i ustanowił nowego obrońcę z urzędu w osobie sędziwego, bo niespełna 90-letniego, Adama M. Gdy ten nienależycie wykonywał swoje obowiązki, znowuż bez żadnego wniosku ze strony oskarżonego, sędzia wyznaczył oskarżonemu kolejnego już obrońcę, tym razem radcę prawnego Wacława R.

Oceń postępowanie sędziego. Jakie są przesłanki uzasadniające zmianę wyznaczonego obrońcy z urzędu?

2. Adam B. i Czesław D. wracali z pasterki. Tak się jakoś złożyło, że wcześniej spożyli znaczną ilość alkoholu. Gdy przechodzili obok domu Erazma F. postanowili, starym zwyczajem, ściągnąć furtkę i bramę z ogrodzenia posesji. Gdy już kończyli swe dzieło, wybiegł do nich w samej bieliźnie zdenerwowany Michał F., syn Erazma F. W ostrych słowach zwrócił im uwagę na niestosowność zachowania. Rozeźliło to Adama B. i Czesława D. Od razu rzucili się na Michała F. i dotkliwie go pobili. Ten leżąc na ziemi wzywał pomocy. Wreszcie swoim krzykiem obudził swojego brata Daniela F., zawodowego boksera, oraz ojca Erazma F. Za chwilę już razem we trzech wzięli odwet na Adamie B. i Czesławie D. Tragedii zapobiegł szczęśliwy splot okoliczności – akurat chwilę po 2:00 w nocy przejeżdżał tamtędy radiowóz Policji. Prokurator zamierzał oskarżyć wszystkich pięciu panów o udział w bójkę, tj. o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. Za radą kolegi z gabinetu postanowił jednakże oskarżyć Adama B. i Czesława D. o pobicie Michała F., zaś odrębnym aktem oskarżenia Michała F., Erazma F. i Daniela F. o pobicie Adama B. i Czesława D. Jakież było zdziwienie prokuratora, gdy przewodniczący wydziału, do którego wpłynęły obie sprawy wydał zarządzenie o ich połączeniu do wspólnego prowadzenia i rozpoznania. Na wyznaczoną w sprawie rozprawę stawili się wszyscy oskarżeni. Sędzia zaczął się zastanawiać jak winien postąpić w zaistniałej sytuacji procesowej.

Jak powinien postąpić sędzia? Czy decyzja podjęta przez przewodniczącego wydziału była trafna?

3. Postanowieniem z dnia 8 listopada 2023 roku Sąd Okręgowy w Krakowie odwołał skazanemu warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, wskazując, iż w okresie próby, którego koniec przypadał na dzień 30 września 2023 roku, popełnił przestępstwo, za które prawomocnie orzeczono wobec niego bezwzględną karę pozbawienia wolności. W imieniu skazanego zażalenie na tą decyzję wniósł obrońca, podnosząc, iż poza tym jednym wyrokiem skazującym skazany zachowywał się poprawnie. Przewodniczący Wydziału Karnego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie wyznaczył termin posiedzenia w przedmiocie rozpoznania zażalenia na dzień 8 kwietnia 2024 roku.

Jaką decyzję podejmie Sąd Apelacyjny? Jakie są przesłanki odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 17

1. Maurycemu W. zarzucono popełnienie trzech przestępstw: jednego w Krakowie (na obszarze Nowej Huty), drugiego w Warszawie, trzeciego w Częstochowie. Postępowanie przygotowawcze w sprawie o czyn popełniony w Krakowie wszczęła Prokuratura Rejonowa dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie w dniu 2 stycznia 2024 roku, z kolei postępowanie przygotowawcze odnośnie dwóch pozostałych czynów wszczęła i prowadziła, od dnia 1 grudnia 2023 roku, Prokuratura Rejonowa w Myślenicach. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie, do którego wpłynął akt oskarżenia, stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myślenicach. W uzasadnieniu wskazał, iż zgodnie z art. 31 § 3 k.p.k. jeżeli przestępstwo popełniono w okręgu kilku sądów, właściwy jest ten sąd, w którego okręgu najpierw wszczęto postępowanie przygotowawcze. Sąd Rejonowy w Myślenicach odmówił przyjęcia sprawy i wszczął spór kompetencyjny z sądem krakowskim.

Jak należy rozstrzygnąć ten spór?

2. Adam C. nie miał szczęścia do wymiaru sprawiedliwości. Podczas sprzeczki z sąsiadem został najpierw znieważony, potem uderzony, a na końcu grożono mu śmiercią. Dochodzenie w sprawie z zawiadomienia Adama C. prowadził Bonifacy K. prywatnie bliski znajomy sąsiada Adama C. Nie było dla nikogo, poza biednym Adamem C., zaskoczeniem, że sprawa została szybko umorzona. Zażalenie wywiedzione przez Adama C. trafiło do referatu sędziego Jakuba Sprawiedliwego, który nakazał policjantowi wnieść akt oskarżenia. Niestety prowadzący ponownie sprawę Bonifacy K. po raz kolejny ją umorzył. Wówczas Adam C. wniósł do sądu samodzielnie akt oskarżenia, gdyż tak doradził mu znajomy ze Stowarzyszenia „Stop bezprawiu w sądach”. Na nieszczęście Adama C. sprawę przydzielono do referatu sędziego Marka Małobystrego, prywatnie znajomego sąsiada Adama C., a także, rzecz jasna, Bonifacego K., z którym znał się już od przedszkola. Sędzia starał się zrobić wszystko, by nie dopuścić do skierowania sprawy do rozpoznania na rozprawę. Najpierw przeto złośliwie wezwał Adama C. do usunięcia braku formalnego aktu oskarżenia poprzez sporządzenie i podpisanie go przez adwokata, oraz do uiszczenia kwoty 300 złotych. Gdy Adam C. wywiązał się z tych obowiązków sędzia skierował sprawę na posiedzenie celem umorzenia postępowania, a to z uwagi na brak znamion czynu zabronionego w czynach zarzucanych oskarżonemu. Finalnie postępowanie umorzono jednak wobec braku skargi uprawnionego oskarżyciela. Sędzia uznał bowiem, iż w sprawie o tak poważne przestępstwa akt oskarżenia winien sporządzić i wnieść do sądu prokurator.

Oceń sposób procedowania. Jakie warunki muszą być spełnione, aby pokrzywdzony mógł samodzielnie wnieść akt oskarżenia?

3. Adam K., na stałe zamieszkujący w Jędrzejowie, został przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie skazany za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 2 lat próby, zobowiązano go do naprawienia szkody poprzez zapłatę pokrzywdzonemu kwoty 10.000 złotych, orzeczono karę grzywny (na mocy art. 33 § 2 k.k.) w wymiarze 200 stawek dziennych po 20 złotych każda. Orzeczono też dozór kuratora. Wyrok uprawomocnił się w dniu 8 kwietnia 2022 roku. W maju 2023 roku skazany dopuścił się kolejnego przestępstwa, tym razem z art. 178a § 1 k.k., gdzie wyrokiem z dnia 1 lipca 2023 roku, prawomocnym z dniem 9 lipca 2023 roku, Sąd Rejonowy w Miechowie wymierzył mu karę grzywny. Skazany nie pracował, mimo możliwości podjęcia zatrudnienia w swoim wyuczonym zawodzie hydraulika, nie podjął nawet próby wywiązania się z obciążeń finansowych nałożonych na niego wyrokiem sądu krakowskiego. W grudniu 2023 roku do Sądu Rejonowego w Miechowie wpłynęło pismo pokrzywdzonego z informacją o braku naprawienia wyrządzonej mu szkody.

Wskaż dalszy prawidłowy tok postępowania w sprawie.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 18

1. Izabela J. wniosła do sądu akt oskarżenia przeciwko Adamowi Z. i Mariannie K., zarzucając im pobicie. Na wezwanie sądu wskazała, iż skutki dla jej zdrowia spowodowane tym zdarzeniem trwają po dziś dzień, o czym świadczy jej 14-dniowy pobyt w szpitalu. Dodatkowo Mariannie Z. zarzuciła, iż ta przed prokuratorem w innym postępowaniu pomówiła ją o wybitcie jej zęba. Pokrzywdzona zakwalifikowała czyny opisane w akcie oskarżenia jako wyczerpujące znamiona przestępstw: z art. 157 § 2 k.k. i z art. 212 § 1 k.k. W odpowiedzi na akt oskarżenia oskarżeni wnieśli o wyznaczenie im obrońców z urzędu, z uwagi na brak wiedzy prawniczej i częściową głuchotę. Gdy skierowano już sprawę na rozprawę (posiedzenie pojednawcze nie przyniosło skutku), wyznaczony w sprawie dla obu oskarżonych ten sam obrońca w ogóle nie przejawiał nią zainteresowania. Wniosek o zmianę obrońcy przewodniczący pozostawił zarządzeniem bez rozpoznania, informując, iż zmiana obrońcy wyznaczonego z urzędu nie jest przewidziana w polskim prawie karnym procesowym.

Jak należało postąpić w tej sprawie? Jak powinien zachować się sąd w sytuacji, gdyby Adam Z. i Marianna K. złożyli wyjaśnienia wzajemnie siebie obciążające?

2. Jan K. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Myślenicach na karę 2 lat pozbawienia wolności. Od wyroku tego wniósł apelację obrońca Jana K., ale na wyraźne żądanie swojego klienta, przed Sądem Okręgowym cofnął wniesiony środek odwoławczy. Sąd Odwoławczy pozostawił apelację bez rozpoznania. Gdy Janowi K. urodziło się dziecko, uznał, iż bardziej jest potrzebny w domu niż w więzieniu, dlatego zwrócił się do Sądu Rejonowego w Myślenicach z prośbą o ułaskawienie. Ten nie przeprowadzając żadnego postępowania wydał w sprawie ułaskawienia Jana K. opinię negatywną i postanowił o odrzuceniu jego prośby. Gdy Jan K. odebrał na pocztę decyzję sądu postanowił wnieść na nią zażalenie. Niestety Sąd Okręgowy w Krakowie nie przychylił się do jego racji i zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

Czy rozpoznając prośbę o ułaskawienie winno się przeprowadzić jakieś czynności dowodowe? Wskaż ewentualnie zaistniałe w sprawie uchybienia. Wskaż prawidłowy sposób procedowania.

3. Anatolij M. został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 197 § 1 k.k. Karę odbywał w Zakładzie Karnym w Raciborzu. Składane przez niego wnioski o przerwę w karze lub też warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary były przez sądy notorycznie oddalane, nieuwzględniane. Za radą kolegi z celi Anatolij postanowił odmawiać przyjmowania posiłków, a także nie zgadzać się na badania lekarskie. W związku z powyższym jego stan zdrowia zaczął się drastycznie z dnia na dzień pogarszać. Na pisma rodziny Dyrektor Zakładu Karnego nie reagował wcale, jedynie w ostatnim tygodniu życia Anatolija żonie skazanego odpisał zdawkowo, iż jej mąż jest dorosły, winien ponosić odpowiedzialność za swoje zachowanie i nie można go do niczego zmusić.

Jakie prawa ma skazany w zakresie opieki medycznej? Jak należało postąpić w tej sprawie?

Kto sprawuje nadzór nad legalnością i prawidłowością wykonywania kary pozbawienia wolności?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 19

1. Andrzej W. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. na szkodę banku. W toku postępowania przygotowawczego i przed sądem, występując bez obrońcy, nie przyznał się do zarzucanego mu czynu, w pozostałym zakresie odmówił złożenia wyjaśnień. Sąd skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, zobowiązując ponadto do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę pokrzywdzonemu bankowi kwoty 100.000 złotych. Oskarżony nie wywiązał się z nałożonego nań zobowiązania, nawet w minimalnym zakresie. W sprawie wyznaczono termin posiedzenia w przedmiocie zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej. Na posiedzenie stawił się oskarżony, który oświadczył, iż od wielu lat leczy się psychiatrycznie, na dowód czego przedłożył stosowne zaświadczenie lekarskie. Wynikało z niego, iż cierpi na schizofrenię paranoidalno-urojeniową. Andrzej W. wskazał również, iż w całym dotychczasowym postępowaniu nikt nie był zainteresowany jego stanem zdrowia.

Jak powinien w takiej sytuacji postąpić sąd? Wskaż dalszy prawidłowy tok postępowania.

2. Jan K. został oskarżony o popełnienia przestępstwa z art. 197 § 2 k.k. na szkodę Anny S. Jako że Jan K. leczył się w przeszłości na depresję, sąd w osobie sędziego Adama Leniwego zarządził dopuścić dowód z opinii biegłego psychiatry (dowolnie wybranego przez Jana K.) i zobowiązał go do stawiennictwa na badania, w dogodnym dla niego terminie. Jako że przez ponad rok czasu do sądu nie wpłynęła opinia biegłego, a sprawą zainteresowała się lokalna prasa, sędzia Adam Leniwy nakazał wezwać Jana K. na badanie do biegłego Andrzeja D. Oskarżony nie stawiał się na badanie. Wówczas zdenerwowany postawą oskarżonego sędziego Adama Leniwego dopuścił z urzędu dowód z 2-miesięcznej obserwacji sądowo-psychiatrycznej Jana K. Jeszcze zanim podjął tę decyzję, biegły Andrzej D. skierował do sądu pismo z wnioskiem o uzupełnienie składu opiniującego o biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych (ten bowiem potrzebował pilnie pieniędzy na dokończenie remontu mieszkania). Sędzia przystał na ten wniosek biegłego Andrzeja D.

Czy w postępowaniu dopuszczono się błędów, jeśli tak, to jakich? Omów tryb procedowania i przesłanki orzeczenia obserwacji sądowo-psychiatrycznej.

3. Do Sądu Okręgowego w Rybniku wpłynął wniosek Łukasza S. o „obrączkę”. Łukasz S. podał, że jest zameldowany w Staszowie, ale teraz rozpoczął nowe życie z konkubiną w Rybniku. Z karty karnej wynika, że Łukasz S. był skazany dwukrotnie: pierwszy raz z art. 178a § 1 k.k. na grzywnę, którą wykonano, a drugi raz z art. 209 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Teraz jego życie uległo zmianie. Od pół roku mieszka z konkubiną, dla której zmienił życie o – jak podał - „360 stopni”. Skazany podjął zatrudnienie, regularnie spłaca dług alimentacyjny. Do wniosku dołączył wszystkie swoje szczegółowe dane osobowe, nr telefonu swój i konkubiny, adres pobytu. W czasie posiedzenia sądu podał, że chce chodzić do pracy od poniedziałku do piątku od 7.30 do 20.30 (razem z czasem potrzebnym na dojazd do miejsca pracy). Wywiad kuratora potwierdził twierdzenia skazanego. Podmiot dozoru potwierdził warunki techniczne, a w informacji z policji nie było zastrzeżeń do zachowania skazanego w miejscu zamieszkania.

Który sąd będzie właściwy w sprawie? Czy spełnione zostały wszystkie warunki formalne wniosku o udzielenie zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego? Jakie warunki sąd ocenia (proszę je zwięźle omówić) przy rozpoznawaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego i jakie powinno być w sprawie rozstrzygnięcie przy założeniu, że skazany spełnia warunki formalne?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 20

1. Oskarżony Jan K., zamieszkujący samotnie, spóźnił się ze złożeniem wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia skazującego go wyroku Sądu Rejonowego w Myślenicach z dnia 8 kwietnia 2024 roku. W piśmie z dnia 19 kwietnia 2024 roku stanowiącym jednocześnie prośbę o przywrócenie terminu podał, iż nie mógł dochować terminu z uwagi na ciężką chorobę. Sędzia zarządzeniem odmówił przywrócenia terminu i jednocześnie postanowieniem odrzucił wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. W zażaleniu na te decyzje Jan wskazał, iż sąd mógł sprawdzić, czy to co mówi jest prawdziwe, choćby poprzez przesłuchanie personelu medycznego. Do środka odwoławczego oskarżony dołączył dokumentację medyczną potwierdzającą pobyt w szpitalu (na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej) od dnia wydania wyroku do dnia 16 kwietnia 2024 roku.

Czy Jan K. ma rację? Co powinien zrobić sąd odwoławczy? Jakie są przesłanki przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku? Jakie zarządzenie należałoby wydać w sytuacji przywrócenia terminu oskarżonemu, który odbywa już karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem, co do którego złożono zapowiedź apelacji?

2. W sprawie oskarżonego Adama W. działy się dziwne rzeczy. Najpierw wniosek o naprawienie szkody złożył pokrzywdzony Marek K., co nie spowodowało jednak wyrzeczenia w wyroku zobowiązującego do wyrównania straty, jaką poniósł pokrzywdzony na skutek działania Adama W. Z kolei kara, jaką otrzymał oskarżony też wydawała się jakby łagodna. Przypisano mu wszak przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., a sąd orzekł wobec niego karę ograniczenia wolności w wymiarze 6 miesięcy. Na domiar złego na żadną z rozpraw nie stawił się oskarżony, mimo iż za każdym razem, wszystkie zawiadomienia o terminie odbierał w jego imieniu dorosły domownik, mianowicie 20-letnia córka. Dużo lepiej nie było też z procedowaniem w przedmiocie składanych przez strony wniosków dowodowych. Każdy taki wniosek przewodniczący kwitował stwierdzeniem, iż zmierza on do przewlekłości postępowania. W jedynej złożonej w sprawie apelacji (na niekorzyść) prokurator podniósł trafny zarzut, iż sąd rejonowy pominął treść wiarygodnych zeznań pokrzywdzonego, z których wynikało, że oskarżony przed zaborem mienia posłużył się nożem.

Jaki wyrok winien zapaść w sądzie odwoławczym? Jakie uchybienia popełniono i jak je należy kwalifikować z punktu widzenia kontroli apelacyjnej?

3. Wyrokiem z dnia 2 maja 2021 roku Sąd Rejonowy w Miechowie orzekł wobec Adama K. m.in. środek karny w postaci zakazu wstępu na imprezy masowe przez okres 3 lat. Wyrok niezaskarżony uprawomocnił się. W niedługi czas potem skazany został zatrzymany do odbycia kary pozbawienia wolności orzeczonej innym wyrokiem - Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 3 czerwca 2020 roku. W zakładzie karnym skazany przebywał od 1 czerwca 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku. Już po opuszczeniu jednostki penitencjarnej skazany przestrzegał porządku prawnego. W dniu 10 lipca 2023 roku skazany złożył do Sądu Rejonowego w Miechowie wniosek o uznanie za wykonany środka karnego orzeczonego wyrokiem z dnia 2 maja 2021 roku wskazując, że chciałby podjąć pracę przy organizacji koncertów plenerowych, a orzeczony zakaz mu w tym przeszkadza.

Wskaż, czy spełnione zostały formalne wymogi uwzględnienia wniosku. Zaproponuj treść rozstrzygnięcia.

POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE, W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE

ZESTAW NR 21

1. Jan K. z niecierpliwością czekał na pierwszy termin rozprawy głównej. Na tzw. wszelki wypadek, jako że często wyjeżdżał w delegacje służbowe, postanowił jednak zastrzec swojej żonie Antoninie, wspólnie z nią zamieszkującej, aby pamiętała odbierać wszelką kierowaną do niego korespondencję. Długo nie trzeba było czekać. Niebawem z sądu przyszedł odpis wyroku nakazowego z pouczeniem o sposobie jego zaskarżenia. Antonina pokwitowała odbiór wyroku, a następnego dnia przekazała korespondencję mężowi. Jan K. został uznany winnym popełnienia przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. na szkodę Maurycego H. Wymierzono mu karę 300 stawek dziennych po 20 złotych każda. Jan K. był trochę zdziwiony tym wyrokiem, jako że w postępowaniu przygotowawczym nie przyznawał się do zarzutu. Skonsternowany całą sytuacją zatelefonował do swojego obrońcy (biegły w dochodzeniu orzekł, iż sam nie potrafi rozsądnie się bronić), z prośbą o zaskarżenie wyroku. Tak też się stało. Gdy Jan K. po raz kolejny oczekiwał na termin rozprawy w swojej sprawie, nieoczekiwanie otrzymał odpis kolejnego wyroku nakazowego, gdzie orzeczono mu tym razem karę 3 miesięcy bezwzględnego pozbawienia wolności. Zrozpaczony i będący na skraju załamania nerwowego Jan K. udał się do sekretariatu sądu i oświadczył jego kierownicze, że w takiej sytuacji cofa swój sprzeciw wobec zapadłego, chronologicznie jako pierwszy, wyroku nakazowego.

Czy możliwe jest cofnięcie sprzeciwu od wyroku nakazowego? Czy w sprawie mogą być wydane dwa wyroki nakazowe? Jak skończy się historia Jana K.?

2. Na rozprawę w sprawie Adama W., oskarżonego o kradzież czekolad ze sklepu Weroniki K., stawili się: oskarżony, jego obrońca, oskarżycielka posiłkowa i jej pełnomocnik. Obecny był także prokurator Marian Śpioch, który z racji innych swoich obowiązków służbowych, nie interesował się zbytnio losem toczącej się przed sądem sprawy. Obrońca oskarżonego złożył następujące wnioski dowodowe:

- o przesłuchanie w charakterze świadka Anny J., konkubiny oskarżonego, na okoliczność przebywania oskarżonego w dacie zdarzenia w innym miejscu niż w sklepie Weroniki K.,
- o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych na okoliczność ustalenia, czy oskarżony miał w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu w pełni zachowaną, czy też ograniczoną zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem (obrońca przedłożył zaświadczenie o pozostawianiu przez oskarżonego w stałym leczeniu psychiatrycznym),
- o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego niż ten, który sporządził już w sprawie opinię, co do wartości skradzionych czekolad (obrońca wskazał, że wnioskuje o innego biegłego, bo nie ma zaufania do biegłych wyznaczanych przez Prokuraturę).

Oskarżony poparł w całości stanowisko swojego obrońcy. Oskarżycielka posiłkowa i jej pełnomocnik poparli wnioski odnośnie dopuszczenia dowodu z opinii biegłych, sprzeciwili się zaś słuchaniu świadka. Prokurator Marian Śpioch pozostawił wszystkie wnioski dowodowe do uznania sądu. Sąd zarządził dopuścić dowód z opinii biegłych (tak jak chciał obrońca), odrzucił jednak dowód z zeznań konkubiny oskarżonego, wskazując, iż zmierza on w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania.

Wskaz ewentualne błędy w procedowaniu.

3. Marian W. został obwiniony o to, że w dniu 1 marca 2024 roku w Krakowie dokonał zaboru w celu przywłaszczenia 1 sztuki czekolady o wartości 10 złotych na szkodę Antoniny K. prowadzącej kiosk spożywczy, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 kodeksu wykroczeń. Na rozprawie w mowie końcowej obwiniony wniósł o umorzenie postępowania z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu. Sąd Rejonowy w Miechowie postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku umorzył postępowanie o czyn zarzucany obwinionemu wskazując, iż rzeczywiście jest on karygodny w stopniu znikomym.

Czy sąd postąpił słusznie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 22

1. Adam P. lubił majsterkować. Będąc w kwietniu 2024 roku na zakupach w sklepie OBI w Krakowie zauważył najnowszy model pilarki firmy Bosch. Koszt zakupu wynosił 600 złotych. Nie zastanawiając się długo schował pilarkę do plecaka i szybkim krokiem udał się w kierunku wyjścia. Już poza terenem sklepu został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji, którzy w bagażniku auta odnaleźli nieszczęsną pilarkę. W sprawie kradzieży wszczęto dochodzenie. Adam P. został przesłuchany w charakterze podejrzanego. Postępowanie zostało jednak finalnie umorzone, bo kolejny policjant je prowadzący (ten pierwszy wyjechał na urlop) uznał, że czyn ten jest społecznie szkodliwy w stopniu znikomym. Sam był majsterkowiczem i nie widział niczego złego w okradaniu bogatych właścicieli sieci handlowych. Policjant szczegółowo uzasadnił powody swojej decyzji. Na decyzję tę zażalenie złożyło stowarzyszenie właścicieli sklepów „Mrówka i biedronka” wprost do Prokuratury Regionalnego w Krakowie. Ten jednak utrzymał tę decyzję w mocy. Umorzenie dochodzenia chciał też zaskarżyć Adam P., ale nieco z tym zwlekał i swoje pismo wysłał w ostatnim dniu terminu. Wpłynęło ono do Prokuratora Regionalnego w Krakowie już po wydaniu postanowienia na skutek skargi stowarzyszenia „Mrówka i biedronka”. Ten pisemnie odpowiedział Adamowi P., że nie ma już nad czym się rozwodzić, bo sprawa jest zakończona. Szum medialny spowodował, iż ten sam policjant, który umorzył postępowanie, teraz je podjął i przesłuchał po raz kolejny Adama P. w charakterze podejrzanego. Sprawa nabrała tempa. Po niedługim okresie dochodzenia do sądu trafił akt oskarżenia przeciw Adamowi P.

Jaką decyzję powinien podjąć sąd?

2. Jan P. po opuszczeniu komisariatu postanowił odreagować stres jakiego doznał podczas zatrzymania. Po wypiciu dwóch piw wszczął awanturę z przypadkowo napotkanym przechodniem. Pech chciał, że przechodzili tamtędy ci sami funkcjonariusze Policji, którzy wcześniej dokonywali jego zatrzymania. Od razu wpadli na pomysł by ponownie zatrzymać niesfornego proboszcza. Ten ze zdenerwowania zwrócił się do jednego z nich nazywając go pajacem. Tym razem Jan P. był już jednak mądrzejszy i ustnie zgłosił policjantowi, że wnosi zażalenie na zatrzymanie. Jakież było jego zdziwienie gdy w odpowiedzi usłyszał, że policjanci wystąpią o jego tymczasowe aresztowanie. Jak powiedzieli, tak i uczynili. Jana P. nawet nie przesłuchano, policjant spisał tylko jego oświadczenia w formie notatki i w zalakowanej kopercie przekazał sądowi. Sąd na posiedzeniu z udziałem policjanta wysłuchał Jana P. i zastosował wobec niego dozór Policji na okres 3 miesięcy.

Jakie zarzuty winien podnieść Jan P. w zażaleniu? Jakich błędów dopuszczono się w postępowaniu?

3. Marian W. został obwiniony o to, że w dniu 1 marca 2024 roku w Krakowie dokonał zaboru w celu przywłaszczenia kosiarki o wartości 700 złotych na szkodę Carrefour S.A., tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. Marian W. z racji tego, iż posiadał wykształcenie prawnicze, wiedział, iż w każdej sprawie wykroczeniowej można złożyć wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu. Tak też uczynił. Wniosek swój wysłał do prowadzącego jego sprawę Komisariatu Policji licząc na szybkie rozstrzygnięcie. Do wniosku dołączył oświadczenie o stanie majątkowym, z którego wynikało, iż zarabia około 3.000 złotych miesięcznie netto, płaci alimenty na troje dzieci po 500 złotych na każde. Komendant Komisariatu wyznaczył Marianowi obrońcę z urzędu w osobie adwokata Jacka K.

Czy decyzja o wyznaczeniu obrońcy była słuszna? Jakie są przesłanki ustanowienia obrońcy z urzędu? Czy w postępowaniu w sprawach o wykroczenia istnieje tzw. obrona obligatoryjna?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 23

1. Jan K. został skazany trzema prawomocnymi wyrokami na kary po 3 lata pozbawienia wolności. Wyrokiem łącznym Sąd Rejonowy w Wadowicach wymierzył mu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności. Jan K. nie chcąc odbywać tak surowej kary zwrócił się do Prezydenta RP o ulaskawienie, wskazując na jeden z wyroków jednostkowych. Jako że Jan K., jako dawny propagator zdrowego trybu życia, miał w Internecie same pozytywne opinie, Prezydent RP nie zasięgając opinii sądu, przychylił się do prośby Jana i darował mu karę 3 lat pozbawienia wolności. Przewodniczący wydziału karnego Sądu Rejonowego w Wadowicach, do którego trafiło pismo z Kancelarii Prezydenta RP, zaczął się zastanawiać jak powinien postąpić w zaistniałej sytuacji.

Czy przewodniczący wydziału powinien podjąć w tej sprawie jakieś czynności? Czy Prezydent RP rozpatrując prośbę o ulaskawienie musi zwracać się do sądów o opinie?

2. Janowi K. zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. polegającego na prowadzeniu w ruchu lądowym w dniu 8 kwietnia 2024 roku w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego - samochodu osobowego KIA SPORTAGE – w okresie obowiązywania orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieliczce dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w związku ze skazaniem za przestępstwo. Na rozprawie sądowej oskarżony przyznał się do winy i złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie kary 1 roku pozbawienia wolności, świadczenia pieniężnego w kwocie 10000 złotych, dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Sąd uwzględnił ten wniosek. We wniesionej apelacji obrońca oskarżonego zarzucił: zaistnienie w sprawie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, niezasadne oddalenie wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów celem ustalenia poczytalności oskarżonego w chwili czynu (oskarżony wiele lat leczył się odwykowo) oraz niezasadne sprostowanie imienia oskarżonego w trybie tzw. oczywistej omyłki pisarskiej. Co do braku skargi apelujący dowodził, iż skoro oskarżony został w innym postępowaniu skazany za ten sam czyn, tyle że kwalifikowany jako wykroczenie z art. 92a § 1 k.w. (przekroczył bowiem wówczas dopuszczalną prędkość), to wygasło prawo prokuratora do oskarżenia.

Czy zarzuty podniesione przez obrońcę zasługują na uwzględnienie i będą rozpoznane przez sąd odwoławczy? Jak należy postąpić w sytuacji ponowienia przez stronę wniosku dowodowego uprzednio oddalonego przez sąd, w sytuacji oparcia go na tych samych podstawach faktycznych?

3. Anna W. skierowała do Sądu Rejonowego w Miechowie prywatny akt oskarżenia przeciwko Marii C. zarzucając jej, że w dniu 8 marca 2024 roku w Miechowie, publicznie, znieważyla ją wielokrotnie słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, tj. o przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. Jednocześnie Marii C. Policja zarzuciła popełnienie wykroczenia z art. 141 k.w. polegającego na używaniu słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym. Po wpłynięciu aktu oskarżenia o wykroczenie z art. 141 k.w. sąd postanowił wszcząć o nie postępowanie, a następnie zwrócił go z uwagi na brak formalny w postaci braku wskazania informacji odnośnie ewentualnego dotychczasowego leczenia psychiatrycznego obwinionej. Po wpłynięciu poprawionego aktu oskarżenia sąd umorzył postępowanie wskazując, iż toczy się sprawa karna o ten sam czyn jako stanowiący równocześnie przestępstwo z art. 216 § 1 k.k.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Czy w postępowaniu w sprawach o wykroczenia obowiązuje tzw. zasada legalizmu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 24

1. Policjant Adam M. chciał zaoszczędzić sobie pracy. Nie wzywał przeto nikogo na przesłuchanie, lecz z przeprowadzonej ze świadkami zdarzenia rozmowy telefonicznej sporządził stosowne notatki urzędowe. Prokurator pochwalił Adama za sprawne przeprowadzenie postępowania. Sprawa szybko trafiła do sądu. Sąd odczytał notatki zalegające w aktach. Jedynie co do jednego ze świadków miał wątpliwości, przeto wezwał go na przesłuchanie. Ten jednak zasłonił się niepamięcią. Wówczas okazano mu notatkę Adama M., którą świadek po osobistym przeczytaniu w całości potwierdził. Sąd wydał wyrok skazujący. W uzasadnieniu wskazano na winę oskarżonego, mimo iż ten nie przyznał się do zarzutu, a obciążały go jedynie notatki urzędowe i zeznania jednego świadka oparte na treści notatki urzędowej. Sąd ustalając stan faktyczny powołał się ponadto na dowód z nagrania przedłożonego przez oskarżyciela, na którym oskarżony przyznaje się do czynu i szczegółowo opowiada internautom przebieg zdarzenia. W apelacji wniesionej od wyroku obrońca oskarżonego zarzucił Sądowi I instancji m.in. obrazę art. 174 k.p.k.

Czy sąd procedował w sposób zgodny z przepisami k.p.k.? Czy zarzut jest słuszny?

2. Na weselu Jana K. wszyscy dobrze się bawili. Niestety, jak to na góralskich weselach bywa, doszło do kilku bójek. Jedna z nich znalazła swój finał w sądzie. Jan K. przed sądem konsekwentnie nie przyznawał się do zarzucanego mu czynu z art. 158 § 1 k.k. Zeznań w sprawie odmówiła też jego nowo poślubiona żona Anna K. Wówczas prokurator wniósł o przesłuchanie w charakterze świadka Anny C. której Anna K. żaliła się na weselu i po nim na zachowanie pana młodego. Obrońca sprzeciwił się uwzględnieniu tego wniosku wskazując, iż prowadzić to będzie do obejścia zakazu dowodowego i naruszać prawo osoby najbliższej do odmowy złożenia zeznań. Z kolei matka Jana K. oświadczyła, iż będzie w sprawie zeznawać i tak też uczyniła. Gdy jednak wyrok sądu rejonowego uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, wezwana ponownie stwierdziła, iż teraz korzysta ze swego prawa i nie będzie obciążać syna. Na rozprawie w postępowaniu ponownym prokurator wniósł o przesłuchanie w charakterze świadka funkcjonariusza Policji na okoliczność treści jego rozmowy z oskarżonym podczas przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym. Jan K. nie przyznał się wówczas do zarzucanego mu czynu, odmówił złożenia wyjaśnień, ale w prywatnej rozmowie podczas przesłuchania (już po zakończeniu spisywania protokołu) ochoczo i w szczegółach opowiedział o całym zdarzeniu.

Jak należy postąpić w tych przypadkach?

Czy wnioski dowodowe należy uwzględnić?

3. Adam W. został obwiniony o popełnienie wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. w warunkach poczytalności ograniczonej w stopniu znacznym. W sprawie wyznaczono rozprawę na dzień 8 kwietnia 2024 roku, wzywając obwinionego i zawiadamiając oskarżyciela publicznego. Obwiniony nie stawiał się na rozprawę, nie usprawiedliwiając swego niestawiennictwa. Nieobecny był też oskarżyciel. Sąd na rozprawie ujawnił zeznania świadków, jednocześnie odstępując od jej nagrywania z uwagi na brak stron. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku postępowanie wobec Adama W. zostało umorzone z uwagi na brak znamion czynu zabronionego. Okazało się bowiem, iż wartość skradzionego mienia wynosi 1000 złotych, a nie, jak początkowo zakładano, 400 złotych. Wyrok uprawomocnił się po 7 dniach od jego ogłoszenia.

Czy w sprawie procedowano w sposób prawidłowy? Wskaż błędy w procedowaniu.

Czy zapadły w sprawie wyrok jest trafny?

Czy w postępowaniu dowodowym przed sądem postępowaniu w sprawach o wykroczenia dopuszczalne są odstępstwa od zasady bezpośredniości i w czym się one wyrażają?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 25

1. Policja przesłuchała Adama Z. w charakterze podejrzanego o popełnienie przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. Treść zarzutu wpisano do protokołu. Adam Z. przyznał się do winy, wyraził skruchę i chęć dobrowolnego poddania się karze 2 lat pozbawienia wolności. Adam nie był uprzednio karany, prowadzi ustabilizowany tryb życia – pracuje, ma żonę i dwójkę małoletnich dzieci. Świadkowie zdarzenia zostali przesłuchani, za wyjątkiem jednego z interweniujących funkcjonariuszy Policji (po interwencji wyjechał bowiem od razu na zasłużony urlop). Prokurator przed sądem wytrwale i przekonująco dowodził, iż Adam Z. może ukryć się przed organami ścigania, a ponadto grozi mu surowa kara za popełnione przestępstwo. Groźba wymierzenia surowej bezwzględnej kary pozbawienia wolności może go zaś skłonić do podjęcia prób bezprawnego wpływania na treść zeznań nieprzesłuchanego dotąd policjanta. Sąd uwzględniając wniosek prokuratora zastosował wobec Adama Z. tymczasowe aresztowanie na czas 4 miesięcy od daty posiedzenia (Adam Z. stawiał się na nie osobiście z wolnej stopy), a także z urzędu na tzw. wszelki wypadek dozór Policji oraz poręczenie majątkowe w kwocie 20.000 złotych.

Oceń prawidłowość podjętej decyzji i sposób procedowania w sprawie.

2. Na pierwszej rozprawie przed Sądem Rejonowym w Myślenicach, w sprawie o przestępstwo z art. 177 § 1 k.k., prokurator wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań Marka K., znanego astronoma i profesora uczelni, na okoliczność tego, iż to ziemia krąży wokół słońca. Obrońca przychylił się do tego wniosku dowodowego, dodatkowo wskazując, iż niewątpliwie takie przesłuchanie przyczyni się do poczynienia w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych, w szczególności do przyjęcia, iż jego klient poruszał się w rzeczywistości z mniejszą prędkością niż mu zarzucono. Przewodniczący postanowił jednak odrzucić ten wniosek dowodowy, wskazując lapidarnie w uzasadnieniu, iż w sposób oczywisty zmierza on do przewlekłości postępowania. Po dogłębnej analizie akt doszedł jednak do wniosku, iż brak jest w k.p.k. podstaw do odrzucenia takiego wniosku dowodowego. Na kolejnej rozprawie prokurator ponowił wniosek dowodowy formułując go identycznie co poprzednio. Przewodniczący uwzględnił wówczas ten wniosek dowodowy. Obrońca stwierdził wówczas, że poprzednia decyzja o odrzuceniu wniosku dowodowego jest prawomocna i nie może być zmieniona, korzysta bowiem z powagi rzeczy osądzonej.

Oceń sposób procedowania.

3. Adamowi W. Policja zarzuciła popełnienie w dniu 1 marca 2017 roku wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. Obwiniony nie stawiał się na wyznaczane w sprawie terminy rozpraw. Wówczas przewodniczący składu orzekającego zarządził poszukiwać obwinionego listem gończym – w sprawie konieczne były bowiem badania psychiatryczne obwinionego. Na nic to się jednak zdało. Wówczas referent sprawy sędzieja Maciej K. skierował sprawę na posiedzenie celem rozważenia zastosowania wobec obwinionego tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy od dnia zatrzymania. Na posiedzeniu w dniu 1 marca 2018 roku sąd orzekł o areszcie i zawieszeniu postępowania do czasu zatrzymania obwinionego. Akta odłożono „na kalendarz”. W dniu 8 kwietnia 2024 roku udało się wreszcie ustalić miejsce pobytu poszukiwanego i osadzić go w Areszcie Śledczym w Krakowie.

Czy w sprawie popełniono błędy?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 26

1. Sprawa oskarżonego Marceliego K., stojącego pod zarzutem przestępstwa z art. 212 § 1 kk., popełnionego na szkodę prominentnego lokalnego działacza samorządowego, podzieliła skład sądzący. Sędzia i jeden z ławników chcieli skazać Marceliego, ale drugi z ławników był temu przeciwny. Ławnik ten, mimo iż został przegłosowany przez pozostałych członków składu sądzącego, kategorycznie odmówił podpisania wyroku. Zaznaczył też od razu, iż nie podpisze uzasadnienia (słowa dotrzymał), a o całej sprawie i przebiegu narady poinformuje Prokuraturę Krajową. Zrezygnowany sędzia ogłosił wyrok wskazując, iż jeden z ławników złożył zdanie odrębne (w rzeczywistości po prostu nie podpisał wyroku). Prokurator wniósł apelację od wyroku, domagając się surowszej kary dla Marceliego K., a także postępowania dyscyplinarnego dla sędziego za ujawnienie tajemnicy narady sędziowskiej. Na rozprawę odwoławczą nie stawił się nikt. Wówczas przewodniczący składu orzekającego uznał, iż wydany w sprawie wyrok będzie uznany za ogłoszony. Nie byłoby wszak sensowne odczytywanie wyroku „do pustej sali”.

Jaki wyrok winien był zapisać w sądzie odwoławczym? Czy można było odstąpić od jego ogłoszenia?

2. Adwokat Jan Mądry był świadkiem zuchwałej kradzieży dokonanej przez Adama W. Widział również ciosy zadawane następnie przez Adama W. pokrzywdzonemu Mariuszowi K. Wezwana na miejsce karetka pogotowia długo nie odjeżdżała, udzielając pomocy lekarskiej pokrzywdzonemu. W toku postępowania przygotowawczego, prowadzonego o czyny z art. 278 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k., prokurator wniósł do sądu okręgowego o zwolnienie adwokata Jana Mądrego z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej i jego przesłuchanie na okoliczność przebiegu zdarzenia. Na szczęście nie musiał występować z analogicznym wnioskiem co do przesłuchania lekarza Amadeusza C., jako że ten jeszcze przed formalnym wezwaniem stawił się do prokuratury i złożył zeznania na okoliczność rodzaju udzielonej pokrzywdzonemu pomocy medycznej, z własnej inicjatywy przedłożył też posiadaną dokumentację lekarską pokrzywdzonego. Był to zresztą jedyny dowód w sprawie, jako że Mariusz K. odmówił składania zeznań w sprawie powołując się na długoletnią znajomość z Adamem W. Sąd okręgowy uwzględnił wniosek prokuratora i zezwolił na przesłuchanie adwokata Jana Mądrego.

Czy decyzja sądu okręgowego była słuszna? Czy zeznania lekarza i dokumentacja medyczna mogą być wykorzystane jako dowód w postępowaniu przed sądem?

3. Damian C. od dawna leczył się psychiatrycznie. Nie mając zbyt dużo pieniędzy radził sobie w życiu dzięki drobnym kradzieżom sklepowym. W jednej z takich spraw Policja zarzuciła mu kradzież batonika o wartości 3 złotych na szkodę sklepu. Gdy sprawa wpłynęła do sądu ten skierował sprawę na posiedzenie, gdzie zapadł wyrok nakazowy wymierzający Damianowi C. karę 15 dni aresztu. Sprzeciw od wyroku złożyła Policja domagając się łagodniejszej kary. Na wyznaczane w sprawie terminy rozpraw nikt się nie stawił, dlatego szybko zapadł wyrok zaoczny, który doręczono obwinionemu z pouczeniem o prawie, sposobie i terminie złożenia sprzeciwu. Tak samo postąpiono w stosunku do sklepu, którego przedstawiciel - szeregowy pracownik Adam W. - przed odczytaniem wniosku o ukaranie przez przewodniczącego składu orzekającego oświadczył, iż sklep będzie działał jako oskarżyciel posiłkowy.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Czy w postępowaniu po złożeniu sprzeciwu obowiązuje zakaz orzekania na niekorzyść? W jakim terminie możliwe jest złożenie oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 27

1. Jan K. nie mógł pogodzić się z utratą swojej sympatii – Magdaleny C. Ta na Policji zeznała, iż Jan K. często ją śledził, wysyłał smsy, telefonował, nachodził w miejscu pracy. W sprawie wszczęto i przeprowadzono postępowanie przygotowawcze, finalnie wydając postanowienie o przedstawieniu Janowi K. zarzutu popełnienia przestępstwa tzw. stalkingu. Jan K. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył szereg wniosków dowodowych. Część przesłuchanych świadków potwierdziła wersję Jana K., a część potwierdziła wersję Magdaleny C. Powołani w sprawie biegli psychiatrzy stwierdzili, iż w dacie popełnienia zarzucanego czynu Jan K. był całkowicie niepoczytalny i konieczne jest umieszczenie go w zakładzie psychiatrycznym. Prokurator skierował do sądu wniosek o umorzenie postępowania i orzeczenie terapii uzależnień, uznając, iż z uwagi na wątpliwości co do sprawstwa podejrzanego środek ten będzie wystarczający. Sąd skierował sprawę na posiedzenie bez udziału stron, gdzie wyrokiem umorzył postępowanie, nie stosując żadnych środków zabezpieczających. Przesłuchani w sprawie na posiedzeniu biegli wskazali bowiem, iż stan zdrowia psychicznego podejrzanego uległ tak daleko idącej poprawie, że nie jest konieczne stosowanie jakichkolwiek środków zabezpieczających.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Kiedy sprawa z wniosku o umorzenie postępowania i zastosowanie środka zabezpieczającego może być skierowana na posiedzenie?

2. Na rozprawie odwoławczej oskarżony cofnął apelację wniesioną przez jego obrońcę. Prokurator pozostawił rozstrzygnięcie w tej kwestii uznaniu sądu wskazując jedynie, iż oskarżony nie jest zdolny do prowadzenia samodzielnej obrony, co wynika z opinii biegłych psychiatrów. Sąd Okręgowy zarządził pozostawić apelację obrońcy oskarżonego bez dalszego biegu i pouczył o zażaleniu do Sądu Apelacyjnego. Następnie przystąpił żwawo i bez zbędnej straty czasu do rozpoznania apelacji prokuratora. Mimo wysiłków oskarżyciela publicznego finalnie uznał ją za oczywiście bezzasadną i utrzymał wyrok w mocy. Gdy prokurator złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku przewodniczący wydziału poinformował go pisemnie, iż uzasadnia się jedynie wyroki zmieniające i uchylające wyroki sądów I instancji.

Czy w sprawie dopuszczono się uchybień? Czy przewodniczący wydziału postąpił prawidłowo?

3. Adam W. został obwiniony o popełnienie wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. W jego sprawie przeprowadzono 3 miesięczne postępowanie wyjaśniające, przedstawiono zarzuty, a następnie skierowano do sądu akt oskarżenia. Na rozprawie sądowej Adam W. złożył zeznania, następnie przesłuchano świadków. Przed zamknięciem przewodu sądowego Adam W. złożył wniosek o zwolnienie z tajemnicy adwokackiej adwokata Marka G. celem przesłuchania go na okoliczności, o których dowiedział się udzielając porady prawnej obwinionemu, a dotyczące zarzucanej mu kradzieży. Sąd uwzględnił ten wniosek i zwolnił adwokata Marka G. z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej. Po jego przesłuchaniu na kolejnym terminie rozprawy w dniu 8 kwietnia 2024 roku sąd ogłosił wyrok, a następnie wygłosił ustne uzasadnienie. Obwiniony zdeorientowany całą sytuacją w dniu 19 kwietnia 2024 roku wysłał do sądu pisemną apelację domagając się dopuszczenia i przeprowadzenia szeregu dowodów pominiętych przez Sąd Rejonowy.

Czy w sprawie dopuszczono się uchybień? Czy apelacja zostanie rozpoznana? W jakim zakresie sąd odwoławczy przeprowadza postępowanie dowodowe w postępowaniu w sprawach o wykroczenia?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 28

1. Do rozpoznania zażalenia pokrzywdzonego Adama W. na prokuratorskie postanowienie o umorzeniu śledztwa wyznaczono sędziego Sądu Rejonowego w Miechowie Jakuba Pracowitego. Gdy Adam W. się o tym dowiedział, niezwłocznie złożył wniosek o jego wyłączenie wskazując, iż zna sędziego od czasów szkoły podstawowej, gdzie rywalizowali o względy tej samej koleżanki. Powyższe mogło zdaniem pokrzywdzonego wpływać negatywnie na bezstronność sędziego. Sprawę z wniosku Adama W. o wyłączenie sędziego przewodniczący wydziału przydzielił do swojego referatu, uznając, iż wymaga tego dobro postępowania. Przewodniczący Wydziału wyznaczył jawne dla stron i publiczności posiedzenie, na którym roztrząsał okoliczności mające uzasadniać wyłączenie sędziego Jakuba Pracowitego od rozpoznania zażalenia. Przesłuchał też szereg świadków. Przewodniczący wydziału w wydanym zarządzeniu o odrzuceniu wniosku o wyłączenie sędziego wskazał jednak finalnie, iż nie jest dopuszczalne wyłączenie sędziego od rozpoznania kwestii incydentalnej. Instytucja ta ma mieć jego zdaniem zastosowanie jedynie do orzekania o głównym przedmiocie procesu – odpowiedzialności karnej oskarżonego za zarzucany mu czyn. Na powyższe zarządzenie zażalenie do Sądu Okręgowego wywiódł Adam W. Po jego rozpoznaniu sąd odwoławczy zmienił je w ten sposób, że wyłączył Adama W. od rozpoznania zażalenia. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż sędzia był w tej sprawie wyłączony z mocy prawa (*iudex inhabilis*). Wylosowany do rozpoznania zażalenia kolejny sędzia – Maciej J. postanowił zwrócić się do Sądu Apelacyjnego w Krakowie o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie, z uwagi na szczególną wagę sprawy. Sąd Apelacyjny wniosek ten uwzględnił.

Wskaż zaistniałe uchybienia.

2. Andrzej W. uzyskał w sprawie Jana K., oskarżonego o usiłowanie zabójstwa, status świadka anonimowego. Gdy już przeprowadzono w sprawie wszystkie dowody, obrońca Jana K. złożył wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań właśnie Andrzeja W. na okoliczność, iż zdarzenie objęte aktem oskarżenia przebiegało zupełnie inaczej niż to stara się udowodnić prokurator. Obrońca, by uniknąć zarzutu przedłużania postępowania, podał od razu sądowi do protokołu adres zamieszkania świadka, co zostało skrętnie odnotowane. Przeciwno dopuszczeniu tego dowodu zaoponował prokurator oświadczając, iż Andrzej W. to lekarz, który udzielał pomocy medycznej pokrzywdzonemu. By go przesłuchać należałoby zwolnić Andrzeja W. od obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej. Wówczas głos zabrał obecny na sali rozpraw pokrzywdzony i oświadczył, że zwalnia lekarza z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej.

Jak powinien postąpić sąd?

3. Piotr W. zawiadomił Policję w Miechowie o tym, że w dniu 8 kwietnia 2024 roku znany mu z widzenia Jakub S. ukraść z jego ogrodu 4 kg jabłek „Rubin”. Policjant Marek D. z miejscowego komisariatu starał się przekonać Piotra W., iż nie ściga się takich błahych wykroczeń. Piotr W., student V roku prawa, uzmysłowił jednakże Markowi D., iż w postępowaniu w sprawach o wykroczenia obowiązuje zasada legalizmu, a zatem ma obowiązek wszcząć stosowne dochodzenie. Tak też się stało. Po 2 miesiącach prowadzonego postępowania zostało ono formalnie umorzone. Piotr W. postanowił, za radą kolegi ze studiów, wnieść zażalenie do Komendanta Wojewódzkiego Policji w Krakowie na nie wniesienie wniosku o ukaranie.

Czy w sprawie dopuszczono się uchybień? Jakie będą losy zażalenia Piotra W.?

Czy Piotr W. może samodzielnie złożyć do sądu wnioski o ukaranie Jakuba S.?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 29

1. Sprawa z zawiadomienia Mariana M. trwała już 3 lata. Pokrzywdzony w toku postępowania przygotowawczego przesłuchiwany był chyba z 10 razy. Gdy zatem z Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie otrzymał wezwanie do stawiennictwa pomyślał, że tego już za wiele i wysłał sądowi pismo domagając się przesłuchania go przez sąd położony blisko jego miejsca zamieszkania, a zatem Sąd Rejonowy w Miechowie. Marian M. zdawał sobie sprawę z tego, iż do sądu prowadzącego sprawę oskarżonych, którzy go okradli, ma raptem 40 kilometrów, ale nie chciało mu się tracić czasu i pieniędzy na podróż. Sąd zarządził ukarać pokrzywdzonego karą porządkową pieniężną grzywny w kwocie 400 złotych. Jako że przewod sądowy nie rozpoczął się, Marian M. niezwłocznie (następnego dnia) wysłał do sądu usprawiedliwienie wraz z oświadczeniem o działaniu w sprawie jako oskarżyciel posiłkowy. W usprawiedliwieniu podał, niezgodnie zresztą z prawdą, iż źle się poczuł i dlatego nie stawiał się na przesłuchanie. Sąd wezwał go na kolejny termin rozprawy. Gdy ten ponownie nie stawiał się, nie przysyłając żadnego usprawiedliwienia, postanowił aresztować go na 2 miesiące. Taką też decyzję ekspediowano Marianowi M. z pouczeniem o zażaleniu.

Czy pokrzywdzony powinien ją zaskarżyć i jakie są szanse powodzenia jego środka odwoławczego? Jakie kary porządkowe będą mogły być ewentualnie zastosowane wobec Mariana M., jeśli stawi się na rozprawę, ale nie będzie chciał zeznawać?

2. Jan K. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. na szkodę Anny K. Z uwagi na jego stan zdrowia postępowanie było przez długi okres czasu zawieszane, a gdy rozpoczęto przewod sądowy rozprawy były wielokrotnie odraczane, głównie z uwagi na przedkładane przez Jana K. zwolnienia lekarskie. Gdy wreszcie udało się zamknąć przewod sądowy i odroczyć wydanie wyroku na 21 dni, sędzia Jakub W. czytając akta zorientował się, iż cała sprawa jest już dawno przedawniona. Z drugiej strony nie budziło dla niego żadnych wątpliwości to, iż Jan K. jest niewinny. Anna K. zmyśliła całą historię chcąc pozbyć się byłego męża z domu. W toku postępowania dowodowego okazało się, że Jan K. nie mógł grozić pokrzywdzonej w inkryminowanym czasie, gdyż przebywał wówczas w szpitalu na „intensywnej terapii”. Sąd wyrokiem umorzył postępowanie z uwagi na brak znamion czynu zabronionego. Apelację od tego wyroku wywiódł prokurator. Na rozprawie odwoławczej okazało się, że dzień przed wyznaczonym terminem oskarżony zmarł.

Oceń zaistniałą sytuację. Jaki wyrok winien zapisać w sądzie odwoławczym?

3. Prokurator oskarżył Jana K. o to, że w dniu 1 kwietnia 2024 roku w Krakowie w ruchu lądowym prowadził samochód marki Audi będąc w stanie nietrzeźwości przy stwierdzonym stężeniu alkoholu w wydychanym powietrzu 1 mg/dm³, tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. Jan K. został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji z uwagi na przekroczenie prędkości w terenie zabudowanym. Dlatego do sądu skierowano również wnioski o ukaranie Jana K. za wykroczenie popełnione w tym samym miejscu i czasie co przestępstwo. Sędzia referent sprawy Jana K. postanowił umorzyć postępowanie o czyn stanowiący wykroczenie, uzasadniając swoją decyzję niecelowością ścigania. Postanowienie uprawomocniło się. Jakiś czas później w sprawie o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. zapadł prawomocny wyrok uniewinniający.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy postępowanie w sprawie o wykroczenie może być prowadzone na nowo?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 30

1. Anna K. pokłóciła się ze swoim konkubentem. W trakcie awantury ten zwyzywał ją od najgorszych. Anna K. wniosła do sądu prywatny akt oskarżenia w którym zarzuciła Markowi D., że dopuścił się na jej szkodę przestępstwa z art. 216 § 1 k.k. Sąd wezwał Annę K. do usunięcia braków fiskalnych aktu oskarżenia poprzez zapłatę kwoty 400 złotych. Anna K. w odpowiedzi na pismo z sądu wskazała, iż nie jest w stanie ponieść kosztów procesu. Jakież było jej zdziwienie, gdy w niedługim czasie otrzymała z sądu postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na nieuiszczenie „zaliczki na poczet kosztów procesu”. Po miesiącu od uprawomocnienia się tej decyzji Anna K. postanowiła jeszcze raz wnieść akt oskarżenia, tym razem korzystając już z pomocy prawnika. Niestety również i tym razem sąd umorzył postępowanie, wskazując jako powód powagę rzeczy osądzonej.

Czy słusznie wezwano oskarżycielkę prywatną do uiszczenia kwoty 400 złotych? Czy możliwym było w zaistniałej sytuacji umorzenie postępowania? Jak powinien wyglądać prawidłowy tok postępowania w sprawie?

2. Antonina K. złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez Marka K. przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. Niestety po przeprowadzeniu wybranych przez siebie dowodów (świadków zeznających na korzyść Marka K.) prokurator Marek Z. umorzył postępowanie, a to z uwagi na brak w czynie znamion czynu z art. 207 § 1 k.k., a dokładniej brak znamion czynu ściganego z oskarżenia publicznego. W uzasadnieniu poradził Antoninie, iż może wnieść do sądu prywatny akt oskarżenia np. o zniewagi, czy naruszenia nietykalności cielesnej, które chyba miały miejsce. Prokurator wskazał, iż nie będzie obejmował tych czynów ściganiem z urzędu. Prokurator nawet zresztą nie przesłuchał Marka K., trudno się przeto dziwić, że nie chciał go oskarżać przed sądem. Gdy sprawa trafiła przed oblicze sędziego Jakuba L. ten wyznaczył termin rozprawy, o którym zawiadomił oskarżycielkę prywatną i oskarżonego. Na pierwszej rozprawie akt oskarżenia odczytała protokolantka, a następnie sędzia przesłuchał oskarżycielkę. Nie doszło do przesłuchania oskarżonego, bo ten nie pofatygował się na rozprawę. Na kolejnej rozprawie sędzia ogłosił, iż obowiązkowy jest udział w rozprawie prokuratora. Ten jednak, mimo smsów wysyłanych do niego przez protokolantkę, nie stawiał się na rozprawę. Zniecierpliwiony sędzia postanowił wówczas skierować sprawę z rozprawy na posiedzenie i umorzyć postępowanie wobec braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

Jakie zarzuty należy podnieść w zażaleniu? Czy postępowanie przygotowawcze zostało przeprowadzone i zakończone w sposób prawidłowy? Czy pokrzywdzonej służyłoby zażalenie na umorzenie postępowania w sprawie o czyn ścigany z oskarżenia prywatnego z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu sprawcy? Jakie ewentualnie błędy popełniono w postępowaniu?

3. Po przeprowadzeniu dochodzenia Policja złożyła do Sądu Rejonowego w Wadowicach wniosek o ukaranie Zygmunta S. za wykroczenie z art. 108 k.w. w zw. z art. 17 § 2 k.w. Na wyznaczony termin rozprawy nie stawili się: obwiniony i oskarżyciel publiczny, stawili się: obrońca obwinionego i świadkowie. Sąd nie dysponował dowodem doręczenia zawiadomienia dla obwinionego, dlatego postanowił rozprawę odroczyć. Przeciwno temu zaoponowali świadkowie i obecny na sali rozpraw przedstawiciel społeczny reprezentujący stowarzyszenie alienowanych rodziców. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku Sąd Rejonowy uznał obwinionego winnym popełnienia zarzucanego mu wykroczenia i wymierzył mu karę 2 miesięcy ograniczenia wolności. Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w Krakowie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Kasację od wyroku wywiódł obrońca oskarżonego.

Wskaż ewentualne błędy. Czy dopuszczalne było przesłuchanie świadków?

Czy w postępowaniu w sprawach o wykroczenia znana jest instytucja przedstawiciela społecznego? Jakie będą losy wniesionej przez obrońcę kasacji?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 31

1. Siedemnastoletni Wojciech W. złożył wniosek o wznowienie postępowania z art. 160 § 3 w zw. z § 1 k.k. Twierdził, że nowa opinia biegłego, którą dysponuje od kilku dni, wskazuje niezbicie, iż przyczyną wypadku – za którego spowodowanie został skazany – była wada techniczna maszyny, a nie brak jej konserwacji. Dodatkowo zarzucił, że skazano go, mimo że nigdy nie został wezwany na rozprawę, a ponieważ nie miał obrońcy, więc nie mógł się skutecznie bronić. Sąd apelacyjny w składzie ławniczym zauważył, że w aktach nie było wniosku o ściganie, więc wydał postanowienie o wznowieniu postępowania, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania. Orzeczenie to zaskarżył prokurator.

Czy prokurator mógł zaskarżyć orzeczenie? Czy Sąd Rejonowy będzie mógł we wznowionym postępowaniu wymierzyć Wojciechowi W. surowszą karę?

2. Robert K. widział z okna swojego mieszkania, jak z parkingu przed blokiem skradziono Mybacha należącego do przebywającego na wakacjach sąsiada - Marka J. Robert K. natychmiast udał się na Komisariat Policji III w Krakowie. Po 3 miesiącach Robert K. telefonicznie zapytał o postępy w pracy Policji, funkcjonariusz, który odebrał zgłoszenie o przestępstwie przestraszył się, że zbyt długo zwlekał z rozpoznaniem sprawy i natychmiast po otrzymanym telefonie sporządził notatkę o wszczęciu dochodzenia, o czym zawiadomił pokrzywdzonego Marka J. Ten jednak wniósł zażalenie na to postanowienie, gdyż zamierzał zapłacić okup złodziejom, którzy się z nim skontaktowali (złodzieje chcieli za auto 100.000 zł, podczas gdy warte ono było co najmniej pięć razy tyle) i nie chciał angażować Policji do tej sprawy. Policjant po otrzymaniu zażalenia umorzył postępowanie i przekazał akta do archiwum zadowolony, że o wszczęciu niefortunnego postępowania nie informował prokuratora. Co więcej nie poinformował Roberta K. o tym fakcie, choć ten o to wnosił. Gdy zapłata okupu złodziejom nie przyniosła pożądanego efektu, Marek J. zwrócił się do Prokuratury Okręgowej w Krakowie o wznowienie postępowania. Tak też się stało na mocy zarządzenia z dnia 8 kwietnia 2024 roku. Niestety po 2 miesiącach dochodzenia umorzono je, a Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie utrzymał tą decyzję w mocy.

Czy w postępowaniu dopuszczono się uchybień, jeśli tak, to jakich?

3. Straż Miejska Miasta Krakowa prowadziła dochodzenie o wykroczenie z art. 90 § 2 k.w. polegające na utrudnianiu ruchu na ulicy Zdrowej w Krakowie poprzez pozostawienie na środku drogi pojazdu mechanicznego w postaci koparki. Jednym z kluczowych świadków był Jakub W., nie stawiał się on jednak na kierowane do niego wezwania. Wówczas Komendant Straży Miejskiej zarządził ukarać go karą grzywny w wysokości 1000 złotych. Gdy i to nie spowodowało stawieństwa Jakuba W. na przesłuchanie, zarządził zatrzymać go i przymusowo doprowadzić do siedziby Straży Miejskiej celem przeprowadzenia dowodu z jego zeznań. Już na samym początku przesłuchania Jakub W. wniósł o nadanie mu statusu świadka anonimowego wskazując, iż obawia się Maurycego D., podejrzanego o popełnienie wykroczenia w sprawie, w której ma zeznawać. Gdy wreszcie doszło do przesłuchania, Jakuba W. poinformowano o jego prawach i obowiązkach, w tym prawie do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby jego samego lub osoby mu najbliższe narazić na odpowiedzialność za wykroczenie.

Wskaż ewentualne błędy w postępowaniu.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 32

1. Protazego B., proboszcza jednej z parafii w Sandomierzu, oskarżono o stalking, ale prokurator nie mógł go przesłuchać, ponieważ Protazy B. od urodzenia się jąkał. W czasie rozprawy sędzia zażądał, aby Protazy B. złożył wyjaśnienia na piśmie, co niezwłocznie nastąpiło. Postanowiono też przesłuchać jego ojca Borysa B., który w postępowaniu przygotowawczym złożył obciążające syna zeznania. Niestety Borys B. przed rozpoczęciem przewodu sądowego wysłał do sądu pismo, że odmawia zeznań, po czym zmarł. Prokurator wniósł o odczytanie zeznań Borysa B., co też sąd uczynił. Następnie sąd dopuścił dowód z notatki urzędowej jednego z interweniujących funkcjonariuszy Policji (Anzelma H.), z której wynikało, iż Protazy B. śledził Annę W., wielokrotnie do niej telefonował, pisał smsy. Wezwany na rozprawę Anzelm H. słuchany w charakterze świadka zeznał, iż to Anna W. prześladowała Protazego B., który jest miłym i uprzejmym człowiekiem. Sąd nie dał wiary tym zeznaniom i ustalając stan faktyczny w całości oparł się na treści notatki urzędowej. W złożonej apelacji oskarżony wniósł, aby go zwolnić od tajemnicy spowiedzi, aby mógł wyjawić prawdziwego sprawcę nękania Anny W., czego dotąd nie uczynił, gdyż złamałby prawo kanoniczne.
Oceń zaistniałą sytuację. Czy w postępowaniu dopuszczono się błędów? Czy dopuszczalne jest zwolnienie z tajemnicy spowiedzi?

2. Jarosława G., nauczyciela wychowania fizycznego miejscowej szkoły podstawowej przyłapano podczas długiej przerwy na paleniu marihuany z dwoma uczniami. Wszczęte przeciwko niemu postępowanie karne cieszyło się dużym zainteresowaniem. Na pierwszą rozprawę przybyła, prócz uczestników postępowania, delegacja uczniów podstawówki pod opieką nauczycielki języka polskiego (wyjątkowo skąpo odzianej) oraz grupa dziennikarzy, którzy za zgodą prezesa Telewizji Polskiej rejestrowali przebieg rozprawy. Po godzinie sędzia przewodniczący zorientował się, że nie jest w stanie zapanować nad zgromadzoną publicznością, zwłaszcza że niepomnie krępuje go obecność kamery – zdecydował się zatem wyłączyć jawność rozprawy, powołując się na potrzebę ochrony spokoju publicznego. Oskarżony najpierw prosił o odroczenie rozprawy, bowiem dopiero wczoraj dostał wezwanie, potem złożył zażalenie na decyzję przewodniczącego, zaś prokurator zażądał pozostawienia na rozprawie w charakterze mężów zaufania kamerzysty i wspomnianej nauczycielki.
Oceń postępowanie w niniejszej sprawie. Jakie decyzje powinny zapaść?

3. Policja podejrzewała Adama W. o popełnienie wykroczenia z art. 140 k.w. Z uwagi na jego dziwne zachowanie podczas przesłuchania na Komisariacie Policji (odpowiadanie nie na temat, cofanie się do zamierzonej przeszłości) prowadzący dochodzenie policjant zarządził badania psychiatryczne Adama W. przez dwóch biegłych psychiatrów. W wydanej opinii wskazali oni, iż Adam W. jest całkowicie poczytalny. Policja złożyła do sądu wnioski o ukaranie. Na rozprawie przewodniczący składu orzekającego jedynie poinformował strony o treści opinii i przystąpił do dalszego procedowania. W sprawie zapadł wyrok skazujący Adama W. na karę nagany. Apelację od tego wyroku wywiódł jedynie oskarżyciel publiczny zarzucając wymierzenie kary niewspółmiernie rażąco łagodnej.
Czy w postępowaniu dopuszczono się uchybień? Jak należało postąpić po otrzymaniu opinii stwierdzającej pełną poczytalność obwinionego? Jaki wyrok winien zapaść w Sądzie Okręgowym?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 33

1. Marcin K. został oskarżony o czyn z art. 156 § 1 k.k. Rozprawa w tej sprawie znacznie się przedłużała, gdyż oskarżony składając wyjaśnienia mocno się jąkał. Ponaglenia ze strony przewodniczącego składu pogarszały tylko sytuację. Po zakończeniu wyjaśnień przez oskarżonego okazało się, że nie stawił się świadek, który miał być jeszcze tego dnia przesłuchany. Mając to na uwadze, jak również ze względu na późną już porę, sąd zarządził 2-miesięczną przerwę. W dniu, w którym miała być kontynuowana przerwana rozprawa, okazało się, że jeden z ławników kilka dni wcześniej zmarł. Przewodniczący wydziału szybko zatelefonował do innego ławnika, który zgodził się na zastępstwo. Sąd w zmienionym składzie przeprowadził dalsze postępowanie dowodowe i wydał wyrok, który został podpisany jedynie przez przewodniczącego. Po kilku dniach, przystępując do pisania uzasadnienia przewodniczący składu orzekającego zorientował się, że zapomniał orzec karę grzywny i zaliczyć oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary.

Oceń stan faktyczny. Czy doszło do uchybień w niniejszym postępowaniu? Czy wyrok można uzupełnić o brakujące elementy?

2. W trakcie rozprawy w sprawie o czyn z art. 148 § 2 k.k. oskarżony Tadeusz T. odmówił składania wyjaśnień. Wezwana w charakterze świadka siostra oskarżonego Maria T. odmówiła z kolei składania zeznań. Wówczas Sąd Okręgowy, orzekając na podstawie zarządzenia prezesa ze względu na szczególną zawilóść sprawy w składzie 3 sędziów, przesłuchał oficera Policji, który w toku dochodzenia przesłuchiwał Marię T., na okoliczności, o których opowiadała w swoich zeznaniach w postępowaniu przygotowawczym, a następnie odczytał protokół przesłuchania oskarżonego sporządzony przez Policję w toku postępowania przygotowawczego. Sąd, widząc, że oskarżony chce coś w odczytanych wyjaśnieniach uzupełnić, zabronił mu się wypowiadać na ten temat, twierdząc, że „zaprzepaścił on już swoją szansę poprzez uprzednią odmowę składania wyjaśnień”. Następnie przesłuchał biegłego psychiatrę, któremu Tadeusz T. w trakcie badań powiedział, że popełnił zarzucony mu czyn, odczytał jeszcze kilka listów oskarżonego do matki, po czym wydał wyrok skazujący. Prokurator zawnioskował przesłuchanie jako świadka żony oskarżonego, ale obrońca sprzeciwił się temu, twierdząc, że dotychczasowe dowody niezbieżnie wykazały niewinność jego klienta. Przewodniczący postanowił mimo to dopuścić ten dowód, jednak chcąc zapobiec skrępowaniu świadka obecnością oskarżonego zarządził opuszczenie przez niego sali rozpraw.

Oceń, czy postępowanie było prawidłowe. Omów pojawiające się uchybienia.

3. W sprawie o wykroczenie z art. 145 § 1 k.w. przeprowadzono niezbyt szczegółowe dochodzenie. Po jego zamknięciu Policja złożyła do Sądu Rejonowego w Miechowie wniosek o ukaranie Adama W. Na posiedzeniu wyznaczonym na dzień 8 kwietnia 2024 roku sąd postanowił zwrócić sprawę Policji z uwagi na ewidentne braki dowodowe. Po uzupełnieniu dochodzenia ponownie skierowano sprawę do sądu, tym razem jednak przewodniczący składu orzekającego zwrócił wniosek o ukaranie wskazując na jego braki formalne polegające na nie wskazaniu informacji o uprzedniej karalności obwinionego. W zażaleniu na tę decyzję Policja podniosła, iż obwiniony dotychczas nie był karany. Gdy sprawa wreszcie trafiła na rozprawę na każdym z wyznaczonych jej terminów składowi orzekającemu przewodniczył inny sędzia. Zapadły w sprawie wyrok skazujący zaskarżył obwiniony podnosząc, iż sprawę winien prowadzić cały czas ten sam skład orzekający.

Czy w sprawie dopuszczono się błędów, jeśli tak, to jakich? Jaki wyrok wyda sąd odwoławczy?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 34

1. Ksawery K. bardzo dbał o przyszłość swojego trzynastoletniego syna Miłosza, dlatego wyczerpująco informował go o zasadach prowadzenia mafijnego biznesu. Prokurator chciał przesłuchać Miłosza, ale ojciec oświadczył, że w imieniu syna odmawia zeznań. Sąd w obecności psychologa, na rozprawie, przesłuchał trzynastolatka, który początkowo odmówił zeznań, ale pod wpływem nacisków sędziego, który aby być pewnym, że będzie mówił prawdę przyjął od niego przyrzeczenie, Miłosz złożył zeznania obciążające swojego ojca. W złożonej od wyroku skazującego apelacji obrońca oskarżonego podniósł, iż zeznania Miłosza nie mają wartości dowodowej, gdyż nie pouczono go o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

Czy sąd miał prawo przesłuchać Miłosza i czy nastąpiło to w stosownym trybie? Czy Miłosz mógł samodzielnie odmówić zeznań? Czy złożenie przyrzeczenia w niniejszej sprawie było dopuszczalne? Czy zarzut obrońcy jest zasadny?

2. Sąd Rejonowy w Miechowie skazał Jana J. na karę 3 lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 173 § 1 k.k. oraz, uwzględniając wniosek o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody, zasądził stosowne odszkodowanie. Wyrok ten został utrzymany w mocy przez sąd odwoławczy. Jan J. po 6 miesiącach od uprawomocnienia się wyroku wystąpił z prośbą o ułaskawienie, motywując to koniecznością opieki nad samotną matką chorą od 10 lat. Skazany wniósł swą prośbę do Sądu Rejonowego w Wadowicach – mieście, gdzie odbywał karę pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy w Wadowicach wydał opinię negatywną, podobnie jak sąd drugiej instancji orzekający w tej sprawie. Akta przekazano wraz z opiniami do Prokuratora Generalnego, który niezwłocznie przedłożył akta sprawy Prezydentowi RP. Prezydent RP zmniejszył Janowi J. wymiar kary o rok oraz zwolnił go od obowiązku naprawienia szkody.

Czy prośba Jana K. zasługiwała na uwzględnienie? Czy Prezydent mógł z urzędu wszcząć postępowanie nawet wbrew Prokuratorowi Generalnemu?

3. Janowi R. zarzucono popełnienie wykroczeń z art. 119 § 1 k.w. i art. 107 k.w. W toku czynności wyjaśniających ustalono, iż w czasie tych czynów obwiniony był całkowicie niepoczytalny. Biegli psychiatrzy wskazali, iż niezbędne jest umieszczenie go w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Dlatego po umorzeniu postępowania policjant Maciej K. wystąpił do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie o orzeczenie wobec Jana R. zamkniętego zakładu psychiatrycznego. Na wyznaczonym terminie posiedzenia sąd nie uwzględnił tego wniosku i orzekł o warunkowym umorzeniu postępowania wobec obwinionego. W apelacji złożonej od wyroku Jan R. przyznał, iż z zawodu jest sędzią, obecnie orzeka w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy II Wydziale Cywilnym. Sąd Okręgowy w Krakowie zweryfikował pozytywnie prawdziwość tej informacji i mając ją na uwadze umorzył postępowanie wobec Jana R. z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość popełnionych wykroczeń. Na skutek kasacji złożonej przez Policję Sąd Najwyższy zmienił wyrok sądu odwoławczego i orzekł wobec Jana R. karę łączną 1000 złotych grzywny. Zupełnie pogubiony w meandrach prawa wykroczeń Jan R. zwrócił się bezpośrednio do Prezydenta RP z prośbą o ułaskawienie.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakich błędów dopuszczono się w postępowaniu? Jakie orzeczenie winno zapaść wobec Jana R.? Czy prawo łaski dotyczy też osób ukaranych za wykroczenia?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 35

1. Policja, podczas akcji „Znicz 2023”, zatrzymała Kacpra K., Melchiora M. i Baltazara B. W toku postępowania przygotowawczego, oskarżono ich o występki z art. 178a § 1 k.k.; okazało się, że Kacper K. jest głuchy, ale można się z nim porozumieć jedynie językiem migowym, Melchior M. nie widzi na jedno oko, zaś Baltazar B. mówi jedynie w języku mongolskim. Komisarz Herod H. przyznał im obligatoryjną obronę z urzędu, a następnie ich sprawy trafiły do referatów poszczególnych sędziów. Kilka dni później oskarżeni złożyli wnioski o rezygnację z obrońców z urzędu. Ostatecznie Melchiorowi M. - natychmiast wyznaczono nowego obrońcę z urzędu, w sprawie Kacpra K. - polecono aktualnemu obrońcy dalsze pełnienie swoich obowiązków, do momentu, aż zgłosi się obrońca z wyboru, zaś Baltazarowi B. określono termin do wyznaczenia sobie obrońcy z wyboru.

Czy w niniejszej sprawie zachodziły przesłanki obrony obligatoryjnej? Czy podjęte decyzje były właściwe? Jaki organ i w jakiej formie decyduje o wyznaczeniu obrońców z urzędu? Jakie skutki wywołuje nieprzyznanie jednemu z oskarżonych tłumacza?

2. Prokurator wniósł akt oskarżenia przeciwko Tomaszowi T. o spowodowanie lekkiego uszczerbku na zdrowiu, jednak nie wskazał w nim okoliczności popełnienia zarzucanego oskarżonemu czynu, ani nie wskazał przepisów ustawy karnej, pod które ten czyn podpada. Prezes sądu rejonowego zwrócił prokuratorowi akt oskarżenia w celu usunięcia braków formalnych w terminie 7 dni. Prokurator uzupełnił akt oskarżenia, wysłał odpisy do pokrzywdzonego, jednak złożył go w sądzie dopiero po miesiącu. Prezes zastanawiał się w zaistniałej sytuacji, czy opierając się na art. 120 § 2 k.p.k. uznać poprawiony akt oskarżenia za bezskuteczny. W ostateczności jednak uznał, iż na skutek przekroczenia terminu z art. 337 § 1 i § 3 k.p.k. oraz brak znamion czynu zabronionego w czynnie zarzucanym należy wydać zarządzenie o umorzeniu postępowania karnego wobec Tomasza T. Takie też zarządzenie zostało wydane.

Czy prezes sądu postąpił słusznie?

3. Adamowi W. zarzucono popełnienie wykroczenia z art. 107 k.w. na szkodę Jana K., sędziego Sądu Rejonowego w Miechowie. Gdy sprawa wpłynęła do referatu Maurycego G., ten zwrócił się zarządzeniem do Sądu Apelacyjnego w Krakowie o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie, ze względu na szczególną zawilóść (do przesłuchania było 10 świadków) i wagę sprawy (pokrzywdzony to sędzia pełniący funkcję przewodniczącego wydziału w Sądzie Rejonowym w Miechowie). Sąd Apelacyjny w Krakowie zarządził nie uwzględnić tego wniosku. Wówczas Maurycy G. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Krakowie z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Sąd Najwyższy uwzględnił ten wniosek. Niedługo potem Ku zdziwieniu Maurycego G. z Sądu Okręgowego w Krakowie nadeszło postanowienie odmawiające przyjęcia sprawy. Maurycy postanowił wszcząć spór kompetencyjny z Sądem Okręgowym, akta przesłano ponownie do Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

Oceń sposób procedowania w sprawie. Który sąd winien rozpoznać tę sprawę?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 36

1. Komisarz Gwidon G. po przeprowadzeniu dochodzenia skierował do sądu wnioski o warunkowe umorzenie postępowania w sprawie przeciwko Halinie H. o przestępstwo z art. 302 § 1 k.k. Prezes sądu postanowieniem skierował sprawę na rozprawę, mimo że jego zdaniem w niniejszej sprawie zaistniał stan wyższej konieczności. Sąd zawiadomił o terminie posiedzenia oskarżoną, nie zawiadomił zaś pokrzywdzonego wychodząc z założenia, iż skoro nie jest on już stroną w postępowaniu przed sądem, to jego udział w posiedzeniu nie jest konieczny. Halina H. usprawiedliwiła swoją nieobecność przesyłając zaświadczenie lekarskie. Nie zważając na to sąd na posiedzeniu wydał postanowienie o warunkowym umorzeniu postępowania. Halina H. w złożonym zażaleniu stwierdziła, że nie zgadza się z orzeczeniem przypisującym jej winę, a ponadto, że miała prawo wziąć udział w posiedzeniu i sprzeciwić się jego wydaniu.

Czy oskarżona ma rację? Czy można warunkowo umorzyć postępowanie na rozprawie?

2. Walery W. został zatrzymany w dniu 8 kwietnia 2024 roku, tj. poniedziałek, o godz. 10⁰⁴ przez ochronę w hipermarkecie w Miechowie, kiedy próbował ukraść 2 smartfony o łącznej wartości 799 zł, wezwano Policję, która zjawiała się o godzinie 14⁰⁰. Po ustaleniu jego personaliów Walerego przesłuchano w pomieszczeniu sklepowym, a o godz. 16⁰⁰ został odwieziony na pobliski komisariat do wytrzeźwienia. Prokurator nie zdążył go przesłuchać, ale mimo to skierował do sądu wnioski o tymczasowe aresztowanie Walerego. W międzyczasie do sądu wpłynęło zażalenie Walerego na zatrzymanie - sędzia otrzymał je w środę o godzinie 13⁰⁰. Na posiedzeniu w dniu 12 kwietnia 2024 roku, tj. w piątek, o godzinie 20:00, sędzia, bez udziału stron, wydał zarządzenie o tymczasowym aresztowaniu Walerego na okres 3 miesięcy, które uzasadnił jednym zdaniem („popelnienie przestępstwa jest oczywiste”). W dniu 15 kwietnia 2024 roku Walery W. złożył „prośbę o zmianę więzienia na kaucję”. Sąd Rejonowy tym razem w składzie 3 sędziów, postąpił zgodnie z jego prośbą, a na dodatek zatrzymał mu prawo jazdy i zawiesił w czynnościach wychowawcy w schronisku młodzieżowym.

Czy doszło do naruszenia praw Walerego W.? Czy sąd prawidłowo zastosował środki przymusu? Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Kto powinien rozpoznać zażalenie na zatrzymanie?

3. Adamowi W. zarzucono popełnienie wykroczenia z art. 108 k.w. na szkodę Marty D. W toku prowadzonego przez Straż Miejską dochodzenia Adam W. złożył wniosek o przeprowadzenie mediacji między nim a Martą D. Ta okazała się skuteczna (doszło między Adamem i Martą do pojednania), dlatego podjęto decyzję o umorzeniu postępowania prowadzonego w sprawie o wykroczenie z uwagi na oczywistą niecelowość ścigania. Miesiąc później sytuacja się powtórzyła, dlatego Marta D. zawiadomiła ponownie Straż Miejską o identycznym wykroczeniu co popełnione poprzednio. Wniosła też o ściganie Adama W. za oba te czyny. Komendant Straży Miejskiej wydał zarządzenie o podjęciu postępowania na nowo i Adamowi W. przedstawiono dwa zarzuty popełnienia wykroczeń kwalifikowanych z art. 108 k.w. Gdy sprawa wpłynęła do sądu ten umorzył postępowanie o oba czyny, wskazując co do pierwszego powagę rzeczy osądzonej, zaś co do drugiego jego znikomą społeczną szkodliwość.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Czy sąd podjął trafne decyzje?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 37

1. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku Janusza J. skazano za przestępstwo z art. 280 § 2 k.k., popełnione w styczniu 2024 roku, na karę 3 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby 5 lat. Oskarżony wniósł apelację zarzucając, że warunkowo zawiesić można jedynie wykonanie kary nie wyższej niż 1 rok pozbawienia wolności i wobec tego wniósł o zmianę wyroku poprzez wymierzenie mu takiej kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, choć miał niepodważalne alibi na datę czynu. Prokurator nie wniósł apelacji uznając wyrok za sprawiedliwy. Sąd odwoławczy pod nieobecność prokuratora w toku rozprawy apelacyjnej z urzędu dopuścił dowód z zeznań dwóch świadków. Po przeprowadzeniu w całości postępowania dowodowego, sąd drugiej instancji ustalając większą wysokość wyrządzonej przestępstwem szkody wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz orzekł obowiązek naprawienia szkody w wyższej ustalonej przez siebie wysokości.

W jakim składzie orzekł sąd odwoławczy? Czy od wyroku sądu drugiej instancji przysługuje oskarżonemu kasacja w niniejszej sprawie? Czy sąd mógł przeprowadzić dowód z urzędu? Jaki wyrok winien zapisać w instancji odwoławczej i dlaczego?

2. Sąd odwoławczy po rozpoznaniu apelacji prokuratora od wyroku uniewinniającego Zbigniewa K. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. zmienił zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji w ten sposób, że uznał go za winnego tego czynu i wymierzył oskarżonemu karę 25 lat pozbawienia wolności. Oskarżony pogodził się w tym wyrokiem. Po pewnym czasie dowiedział się jednak od współwięźniów, że sąd odwoławczy nie powinien był orzekać w składzie 5 sędziów zawodowych, jak miało to miejsce, co stanowi potencjalną podstawę do zaskarżenia wyroku. Zbigniew K. chcąc zaskarżyć ten wyrok 7 miesięcy po jego wydaniu zlecił powołanemu obrońcy wniesienie kasacji. Obrońca wniósł ją powołując się jedynie na nadmierną surowość kary.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Jakie będą losy kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego?

3. Policja ukarała Adama Z. mandatem za nieprawidłowe parkowanie, pozostawił bowiem swój samochód na tzw. „kopercie” dla osób niepełnosprawnych. Gdy przebadano alkomatem Adama Z. okazało się, iż był w stanie po użyciu alkoholu, co skutkowało kolejnym mandatem za jazdę w stanie nietrzeźwości. Jakież było zdziwienie Adama Z., gdy jakiś czas później otrzymał z Prokuratury Rejonowej w Miechowie wezwanie do stawienia w charakterze podejrzanego. Prokurator przedstawił mu zarzut spowodowania wypadku, a zatem przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. Adam Z. nie mógł uwierzyć, że za jazdę w stanie po użyciu alkoholu, w czasie której spowodował wypadek (ponadto chwilę później zaparkował w miejscu dla niego niedozwolonym) spotykają go takie konsekwencje.

Czy dopuszczalna jest odpowiedzialność za jeden i ten sam czyn zarówno na gruncie kodeksu karnego, jak i kodeksu wykroczeń? Czy w tej sprawie możliwe było nałożenie mandatu za wykroczenia?

Kto orzeka w przedmiocie uchylenia mandatu karnego i jak wygląda taka procedura?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 38

1. Adama Z. oskarżono o czyn z art. 157 § 1 k.k. popełniony na szkodę skonfliktowanego z nim jego sąsiada Norberta W. Na rozprawie po uprzedzeniu przez sąd o możliwej zmianie kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu z art. 157 § 1 k.k. na art. 157 § 2 k.k. wydano wyrok nakazowy skazujący na karę 250 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość 1 stawki dziennej na kwotę 10 złotych. Oskarżony wniósł od tego wyroku sprzeciw. W trakcie rozprawy, po przesłuchaniu świadków, Adam Z. zorientował się, że może zostać wydany wyrok surowszy niż kara orzeczone wyrokiem nakazowym i złożył oświadczenie, że cofa swój sprzeciw. Zadowolony sędzia stwierdził, że w takim razie w mocy pozostaje wydany uprzednio wyrok nakazowy i nie ma potrzeby prowadzenia dalszego postępowania. Zygmunt C. po raz kolejny przemyślał jednak swoje szanse i postanowił wnieść apelację od tego wyroku nakazowego.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Kiedy wydanie wyroku nakazowego jest niedopuszczalne? Czy możliwe jest cofnięcie sprzeciwu od wyroku nakazowego? Czy w postępowaniu nakazowym obowiązuje zakaz reformationis in peius?

2. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie na wniosek komisarza Zenona Z. warunkowo umorzył postępowanie wobec Uli U., oskarżonej o przestępstwo z art. 296 § 3 k.k. W okresie próby oskarżona dopuściła się przestępstwa z art. 158 § 3 k.k. W trakcie rozpoznawania sprawy o to przestępstwo w Sądzie Okręgowym w Warszawie zdecydowano podjąć z urzędu postępowanie warunkowo umorzone. Przewodniczący składu orzekającego wyznaczył posiedzenie, o terminie którego nikogo nie zawiadomiono. Sędzia orzekając jednoosobowo wydał na nim wyrok o podjęciu umorzonego postępowania. Orzeczenie to zostało doręczone prokuratorowi i oskarżonej, a zaskarżył je społeczny kurator sądowy.

Czy postępowanie Sądu Okręgowego w Warszawie było prawidłowe?

Czy i komu będzie przysługiwało zażalenie na postanowienie o podjęciu postępowania?

Wskaż ewentualnie zaistniałe inne błędy w procedowaniu.

3. Sławomira S. Policja zatrzymała na 48 godzin pod zarzutem popełnienia wykroczenia z art. 72 k.w. Sławomir S. nie chciał podać swoich danych osobowych, nie posiadał też przy sobie dowodu osobistego, który zresztą zgubił. Po 2 miesiącach śledztwa do Sądu Rejonowego w Wadowicach wpłynął akt oskarżenia przeciwko Sławomirowi S. o dwa wykroczenia: z art. 72 k.w. i z art. 65 § 2 k.w. Sędzia przewodniczący składu orzekającego w którym zasiadało obok niego też dwóch ławników (tak postanowił sąd z uwagi na zawilość sprawy) wyłączył zarządzeniem do odrębnego rozpoznania sprawę o wykroczenie z art. 72 k.w. uznając, iż z uwagi na odmienny przedmiot ochrony zachodzą okoliczności utrudniające łączne rozpoznanie sprawy o oba te wykroczenia. W obu sprawach zapadły wyroki skazujące na kary grzywny. Po uprawomocnieniu się obu orzeczeń Sławomir S. wystąpił do Sądu Okręgowego w Krakowie o wydanie wyroku łącznego. Na posiedzeniu sąd ten połączył kary jednostkowe i orzekł karę łączną grzywny. Sławomir S. nie uiszczył dobrowolnie kary grzywny, dlatego wszczęto postępowanie o zarządzenie kary zastępczej. Wówczas okazało się, iż Sławomir S., występujący w toku całego postępowania bez obrońcy, w przeszłości leczył się psychiatrycznie, obecnie zażywa regularnie leki.

Oceń zaistniałą sytuację. Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Jak należy postąpić w sytuacji ujawnienia się okoliczności związanych ze stanem zdrowia psychicznego obwinionego (ukaranego)?

Czy w sprawie mogą mieć zastosowanie nadzwyczajne środki zaskarżenia?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 39

1. Jan C. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. na szkodę Andrzeja J. W toku przewodu sądowego w sądzie I instancji, będąc przesłuchiwany w charakterze świadka, pokrzywdzony złożył wniosek o dopuszczenie go do udziału w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego, stwierdzając, że aktywność oskarżyciela publicznego nie jest wystarczająca dla doprowadzenia do skazania oskarżonego. Przewodniczący składu orzekającego wydał jednak zarządzenie, w którym odmówił dopuszczenia do udziału w sprawie pokrzywdzonego w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Po zapadnięciu w dniu 8 kwietnia 2024 roku wyroku uniewinniającego Andrzej J., nie wnosząc o uzasadnienie wyroku, złożył od razu w dniu 10 kwietnia 2024 roku apelację, w której zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i skazanie oskarżonego na karę 3 lat pozbawienia wolności. Apelacja została skierowana wprost do sądu okręgowego jako sądu drugiej instancji.

Co powinien zrobić sąd okręgowy? Czy sąd może uchylić wyrok, gdy jego uzasadnienie było niepełne? Jakie możliwości ma sąd odwoławczy, gdy stwierdzi, że uzasadnienie wyroku nie spełnia wymogów z art. 424 k.p.k.?

2. Podejrzany o czyn z art. 278 § 1 k.k. Roman D. przyznał w dochodzeniu, że był na miejscu zdarzenia i był w posiadaniu skradzionych rzeczy, lecz nie potrafił wytłumaczyć, skąd się one u niego wzięły. W trakcie dochodzenia funkcjonariusz Policji zawarł z oskarżonym porozumienie, zgodnie z którym Roman D. zgadza się na orzeczenie kary 3 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 5 lat oraz orzeczenie obowiązku naprawienia szkody. Chociaż Roman D. czuł się niewinny, przystał na taki wyrok z obawy przed grożącą mu surowszą karą. Policja umieściła w akcie oskarżenia wniosek o skazanie go na wymienioną karę bez przeprowadzenia rozprawy oraz orzeczenie środka kompensacyjnego, wskazując, iż przed sądem cywilnym toczy się proces o odszkodowanie wytoczony oskarżonemu przez pokrzywdzonego. Prezes sądu, do którego wpłynął akt oskarżenia, najpierw pojednał oskarżonego z pokrzywdzonym w drodze mediacji, a następnie zarządził posiedzenie w celu rozpoznania złożonego wniosku. O terminie posiedzenia nie zostały zawiadomione strony, a sąd orzekając w składzie ławniczym wymierzył Romanowi D. karę zgodnie z wnioskiem oraz orzekł obowiązek naprawienia szkody. Odpis wyroku doręczono oskarżonemu, zaś pokrzywdzonego i prokuratora zawiadomiono o jego wydaniu i o udostępnieniu wyroku przez złożenie jego odpisu w sekretariacie sądu.

Oceń postępowanie organów procesowych.

3. Maurycy K. został zatrzymany na 48 godzin przez funkcjonariuszy Policji pod zarzutem popełnienia wykroczenia z art. 108 k.w. Po przeprowadzeniu 2 miesięcznego dochodzenia Policja złożyła do Sądu Rejonowego w Miechowie wniosek o ukaranie Maurycyego K.. Gdy prokurator dowiedział się, iż Maurycy K. to znany youtuber, postanowił wstąpić do toczącego się postępowania. Maurycy K. ustanowił sobie obrońcę z wyboru w osobie sąsiada Adama C., z zawodu murarza, a z zamiłowania znawcę psów wszelkiej rasy. Na rozprawach sądowych występował zatem po jednej stronie prokurator z policjantem, po drugiej stronie obwiniony z obrońcą. Gdy na jednej z rozpraw Maurycy K. przyznał się do leczenia na depresję, przewodniczący składu orzekającego zarządzeniem dopuścił dowód z opinii 2 biegłych psychiatrów celem ustalenia stanu zdrowia psychicznego obwinionego. Chwilę przed ogłoszeniem tego postanowienia wstał obrońca Maurycyego K. i stwierdził, że nie będzie już uczestniczył w postępowaniu, gdyż wypowiada obwinionemu pełnomocnictwo, a to z powodu braku płatności honorarium za dotychczas udzieloną pomoc prawną. Sędzia procedował dalej. Maurycy K. nie stawiał się na wezwania na badania psychiatryczne. Z tych względów na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2024 roku Sąd Rejonowy w Miechowie postanowił tymczasowo aresztować Maurycyego K. na 2 miesiące.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 40

1. W toku postępowania zawisłego przed Sądem Okręgowym w Krakowie Damian D., oskarżony o przestępstwo z art. 190a § 1 k.k. (stalking), nie stawiał się – bez usprawiedliwienia - na pierwszy termin rozprawy. Wezwanie odebrała mieszkająca z oskarżonym jego matka. Sąd postanowił mimo to dalej prowadzić postępowanie i wydał zarządzenie o tym, że obecność oskarżonego jest obowiązkowa. Przeprowadził kilka dowodów, ale z uwagi na konieczność przesłuchania kolejnych świadków odroczył rozprawę, stwierdzając jednocześnie, że ponieważ oskarżony nie wykazuje zainteresowania sprawą, nie należy go w ogóle zawiadamiać o nowym terminie. Na kolejnym terminie rozprawy, po przesłuchaniu dwóch świadków, sąd wydał wyrok zaoczny, którym skazał Damiana D.

Czy sąd postąpił słusznie prowadząc postępowanie pod nieobecność oskarżonego? Czy w każdym przypadku przerwy/odroczenia rozprawy konieczne jest zawiadomienie nieobecnych stron o jej kolejnym terminie?

2. Sąd Rejonowy w Miechowie wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku uznał Maurycego K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 178a § 4 k.k. polegającego na tym, że w dniu 15 marca 2023 roku w Miechowie na ulicy Piłsudskiego kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki Volvo o numerze rejestracyjnym KR 123YM znajdując się w stanie nietrzeźwości 0,65 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Za ten czyn wymierzono Maurycemu K. karę jednego roku pozbawienia wolności oraz orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przez okres 4 lat. Ponadto orzeczono świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10 000 zł. Podstawą przyjęcia kwalifikacji z art. 178a § 4 k.k. był wcześniejszy prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Zabrzu, w którym Maurycy K. został skazany za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. Wyrok Sądu Rejonowego w Zabrzu był wpisany do karty karnej pozyskanej w dochodzeniu, jak również prokurator dołączył do akt sprawy jego odpis. Na etapie postępowania sądowego, wyrok Sądu Rejonowego w Zabrzu uległ zatarciu z mocy prawa. Osobistą apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Miechowie wniósł do Sądu Okręgowego w Krakowie oskarżony zarzucając rażącą niewspółmierność kary, a w szczególności orzeczonego zakazu i świadczenia pieniężnego. Wniósł o obniżenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych do 1 roku i odstąpienie od orzeczenia świadczenia pieniężnego.

Jakiej treści orzeczenie winien wydać Sąd Odwoławczy. Proszę sformułować rozstrzygnięcie z podaniem podstaw prawnych oraz zwięźle je uzasadnić.

3. Wobec Adama Z. złożono do Sądu Rejonowego w Miechowie wniosek o ukaranie za to, że w okresie od dnia 1 marca 2023 roku do dnia 31 marca 2023 roku w Miechowie, w celu dokuczenia swojej byłej żonie Joannie Z., złośliwie niepokoił ją poprzez wysyłanie wiadomości SMS, tj. za wykroczenie z art. 107 k.w. Zarządzeniem z dnia 1 kwietnia 2024 roku przewodniczący składu orzekającego zwrócił wniosek o ukaranie Policji, a to z uwagi na lakoniczne uzasadnienie wniosku. W dniu 5 kwietnia 2024 roku Policja złożyła ponownie wniosek o ukaranie, uzupełniając go o żądane uzasadnienie. Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2024 roku postępowanie o zarzucane obwinionemu wykroczenie zostało wszczęte. Na wyznaczonym terminie rozprawy Adam Z. złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego go na karę nagany i zwolnienie z kosztów postępowania. Sędzia poinformował go, iż procedura wykroczeniowa nie zna takich instytucji konsensualnych, jakie przewidziane są w kodeksie postępowania karnego. Wkrótce zapadł wyrok skazujący Adama Z. na karę 2 miesięcy aresztu. We wniesionej apelacji obrońca Adama Z. podniósł, iż kara jest rażąco surowa.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Jaki wyrok winien wydać sąd drugiej instancji?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 41

1. Hipolit H. wyszedł z psem na poranny spacer. Pech chciał, iż niechcący stał się świadkiem porachunków ludzi z tzw. światka przestępczego. Hipolit H. widział, jak Adam A. zadając cios nożem zabił Mariana W., bossa konkurencyjnej grupy przestępczej w mieście X. Hipolit H. niezwłocznie udał się na najbliższy Komisariat Policji i poinformował o wszystkim funkcjonariusza Hieronima J. W sprawie tej wszczęto i przeprowadzono dochodzenie o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. Policjant wniósł akt oskarżenia do Sądu Rejonowego w X., w którym oskarżył Adama A. o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. Do rozpoznania sprawy Adama A. Przewodniczący Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w X. wyznaczył sędziego Tomasza P. i trzech ławników. Termin rozprawy został wyznaczony na dzień 8 kwietnia 2024 roku. Po wywołaniu sprawy oskarżony Adam A. pożalił się sędziemu, iż wezwanie na rozprawę otrzymał w dniu 4 kwietnia 2024 roku i w związku z tym wniósł o odroczenie rozprawy. Sąd nie przychylił się do tego wniosku, informując Adama A., iż swoim wnioskiem zmierza on do przewlekłości postępowania. Następnie protokolant odczytał akt oskarżenia. Przewodniczący pouczył wówczas oskarżonego Adama A. o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań (art. 233 § 1 k.k.). Adam A. złożył krótkie wyjaśnienia, w których nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wówczas sędzia Tomasz P. odczytał uprzednio złożone przez niego zeznania w charakterze świadka, które Adam A. podtrzymał. Na kolejnym terminie rozprawy zapadł wyrok skazujący Adama A. Apelację wywiódł oskarżony działający samodzielnie bez obrońcy, stwierdzając w niej jedynie, iż jest niewinny.

Wskaż popełnione w sprawie uchybienia. Jaki wyrok zapadnie w instancji odwoławczej?

2. Do Sądu Rejonowego w Koninie wniesiony został akt oskarżenia przeciwko Zygmuntovi D. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Na rozprawie miał zeznawać brat oskarżonego Felicjan D. Był on osobą schorowaną i w podeszłym wieku, przysłał więc do sądu pismo, przedstawiając w nim swoje wiadomości o sprawie. Przewodniczący zarządził odczytanie tego pisma, a następnie notatek policyjnych z oględzin miejsca włamania, a także karty karnej oskarżonego i wywiadu środowiskowego, który był w sprawie przeprowadzony. Po przeprowadzeniu tych dowodów prokurator oświadczył, że ujawnione zostały dodatkowe okoliczności, w związku z czym zarzuca Zygmuntovi D. jeszcze jeden czyn oprócz wskazanego w akcie oskarżenia, a mianowicie przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. na szkodę brata oskarżonego Felicjana D. Sąd zgodził się z oskarżycielem i skazał Zygmunta D. za oba zarzucone mu czyny. Zygmunt zwrócił się o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Następnie Zygmunt wystąpił o ustanowienie mu obrońcy z urzędu, wskazując na stan ubóstwa, w jakim się znajduje. Prezes sądu pismem poinformował go, iż na wyznaczenie obrońcy jest już za późno.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Czy możliwe jest wyznaczenie obrońcy z urzędu w postępowaniu międzyinstancyjnym? W jakim terminie ewentualnie wyznaczony obrońca z urzędu będzie mógł wnieść apelację?

3. Naczelnik Urzędu Skarbowego Kraków-Nowa Huta skierował do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie wniosek o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności przez Marka K., któremu zarzucono, że w dniu 8 kwietnia 2024 roku w Krakowie przechowywał wyroby akcyzowe w postaci 9 paczek papierosów nie oznakowanych polskimi znakami akcyzy, stanowiących przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63 § 2 k.k.s., przy czym kwota narażonego na uszczuplenie podatku akcyzowego wyniosła 150 zł, tj. wykroczenie skarbowe z art. 65 § 4 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. Sąd Rejonowy z uwagi na kiepski stan zdrowia psychicznego Marka K. nie uwzględnił tego wniosku i wydał wyrok nakazowy, w którym uniewinnił Marka K.

Oceń zaistniałą sytuację. Jak należało procedować?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 42

1. Miłośnik aktów terrorystycznych został postawiony przed oblicze sądu – tym razem przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie toczyła się sprawa o podjęcie przez Dragomira P. działań mających na celu doprowadzenie przemocą do obalenia urzędującej Rady Ministrów, tj. o przestępstwo z art. 128 § 1 k.k. W czasie rozprawy, już po przedstawieniu zarzutów oskarżenia, sędzia Maciej W. uznał, że w zaistniałej sprawie doszło jedynie do popełnienia przygotowania do tego przestępstwa, co w polskim prawie nie jest karalne i po uprzedzeniu o możliwej zmianie kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego Dragomirowi P. odroczył rozprawę, a to celem skierowania sprawy na posiedzenie i umorzenia postępowania. Wówczas, chcąc temu zapobiec, prokurator przypomniał sobie, że kiedyś słyszał, iż sędzia i obrońca oskarżonego regularnie grają ze sobą w brydża, więc złożył wniosek o wyłączenie sędziego na podstawie art. 40 k.p.k. Prokurator uzasadniając wniosek o wyłączenie sędziego wskazał dodatkowo, że sędzia ten orzekał już wcześniej w sprawie oskarżonego Dragomira P. o inne przestępstwo, a ponadto jest ojcem chrzestnym oskarżonego. Prokurator lojalnie podał, iż fakty te były mu znane już przed rozpoczęciem procesu, ale nie sądził, że sprawa przybierze taki obrót. Sędzia Maciej W. nie uwzględnił wniosku o swoje wyłączenie, sprawę skierował na posiedzenie, gdzie postanowieniem umorzył postępowanie wobec braku znamion czynu zabronionego. Od tego postanowienia apelację wywiódł prokurator. Przewodniczący wydziału odmówił jej przyjęcia, wskazując, iż postanowienie jest zaskarżalne w drodze zażalenia, a zatem wniesiony środek odwoławczy jest niedopuszczalny z mocy ustawy.

Jak należało procedować w przedmiocie wniosków prokuratora?

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu.

2. Adam A. został oskarżony o kradzież torebki o wartości 1000 złotych na szkodę Anny W., tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. Na wniosek Policji złożony w postępowaniu przygotowawczym Sąd Okręgowy w Krakowie zwolnił dziennikarza Maurycego G. z obowiązku zachowania tajemnicy dziennikarskiej i zezwolił na jego przesłuchanie na okoliczność osób, które przekazały mu informacje o kradzieży torebki. Policja zamierzała bowiem później te osoby przesłuchać. Na postanowienie o zwolnieniu z tajemnicy dziennikarskiej zażaliła się pokrzywdzona Anna W. i wniosła o uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego. Sąd Apelacyjny w Krakowie uznał, iż pokrzywdzona nie jest osobą uprawnioną do złożenia środka zaskarżenia i dlatego odrzucił jej zażalenie.

Wskaż ewentualnie popełnione błędy. Czy decyzja Sądu Apelacyjnego była zasadna?

3. Janowi K. przedstawiono zarzut popełnienia przestępstwa karnego skarbowego z art. 54 § 2 w z. z § 1 k.k.s. polegającego na tym, że będąc zobowiązanym jako podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych uchylał się od opodatkowania nie składając deklaracji PIT-23 dla rozliczenia się ze zryczałtowanego podatku dochodowego dotyczącego dokonanej w dniu 25 czerwca 2023 roku sprzedaży nieruchomości położonej w Krakowie, stanowiącej lokal mieszkalny nr 5 w budynku nr 3 przy ulicy B., wraz ze związanym z nim udziałem we współwłasności działki oraz w częściach wspólnych budynku i nie dokonując płatności podatku (w terminie ustawowym 14 dni od dnia zbycia), przez co uszczuplił podatek w kwocie 41.065 złotych. Jeszcze w toku śledztwa prokurator wydał postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym na mieniu Gramy dalej sp. z o.o. (podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej), w której Jan K. pełni funkcję prezesa zarządu. Zabezpieczenie następowało na poczet kary grzywny.

Czy wydanie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym było zasadne?

Jaki jest warunek dokonania zabezpieczenia na mieniu podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 43

1. Prokurator skierował do Sądu Okręgowego w Tarnowie wniosek o zarządzenie kontroli i utrwalania treści rozmów telefonicznych wobec Adama C. w sprawie o znęcanie się nad żoną Anną C. Sąd jednak odmówił zastosowania tego środka, w związku z czym prokurator stwierdził, że zachodzi wypadek niecierpiący zwłoki i sam wydał zarządzenie o podsłuchu. Następnie, aby wszystko odbyło się tak jak należy wystąpił do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie tego podsłuchu. Tym razem sąd zatwierdził podjętą przez niego decyzję. W toku zarządzanej kontroli uzyskano dowody wskazujące na to, iż pokrzywdzona Anna C. zajmuje się na szeroka skalę wprowadzaniem do obrotu narkotyków, i to w ramach zorganizowanej grupy przestępczej.
Czy prokurator w niniejszej sprawie mógł wystąpić ze stosownym wnioskiem? Czy miał prawo uznać, że zachodzi wypadek niecierpiący zwłoki? Czy sąd mógł zmienić swoją pierwotną decyzję i zatwierdzić zarządzoną kontrolę rozmów? Czy Adam C. będzie mógł wnieść zażalenie na decyzję o podsłuchu? Czy dowody uzyskane przeciwko Annie C. będą mogły zostać wykorzystane procesowo?

2. Podejrzany o organizowanie nielegalnych adopcji oraz wymuszanie wierzytelności Zenobiusz Z. bardzo często zmieniał miejsce swojego pobytu skutecznie ukrywając się w opuszczonych domkach letniskowych na Mazurach. Komisarz Jakub J. postanowił za wszelką ceną spowodować, aby wpadł w ręce wymiaru sprawiedliwości i zarządzeniem zamieścił w Internecie najpierw list gończy, a gdy to zawiodło, umieścił też list żelazny, w którym zagwarantował mu niekaralność za przestępstwo wymuszania wierzytelności, jeśli zgłosi się na Policję i przyzna do nielegalnych adopcji. Wątpliwości Jakuba J. budziło jedynie to, iż dopiero po wydaniu przez niego listów: gończego i żelaznego prokurator zastosował wobec Zenobiusza Z. tymczasowe aresztowanie na okres 4 miesiące od daty zatrzymania.
Czy procedura wydania listu żelaznego była prawidłowa? Czy decyzje o wydaniu i odwołaniu listu żelaznego są zaskarżalne? Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Czy list żelazny i tymczasowe aresztowanie mogą współistnieć? Jaka powinna była być prawidłowa kolejność czynności procesowych w sprawie?

3. Urząd Skarbowy skierował do Sądu Rejonowego wniosek o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności przez Adama W., któremu zarzucono popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. Adam W. uiszczył uzgodnioną grzywnę, uregulował zaległy podatek i zapłacił koszty postępowania. O terminie posiedzenia sądowego nie zawiadomiono nikogo. Dzień wcześniej do sądu wpłynęło pismo podejrzanego, iż cofa swoją zgodę na udzielenie mu zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. W takiej sytuacji przewodniczący składu orzekającego umorzył postępowanie o wydanie wyroku w trybie przepisów o dobrowolnym poddaniu się odpowiedzialności i skierował sprawę na rozprawę, której termin wyznaczył za miesiąc. Na rozprawę nikt się nie stawił, dlatego sąd wydał wyrok zaoczny.
Oceń zaistniałą sytuację. Czy dopuszczalne jest cofnięcie zgody na udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności? Jakie decyzje może podjąć sąd w przedmiocie wniosku o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności? Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 44

1. Adam Z. został oskarżony o popełnienie przestępstwa znęcania się fizycznego i psychicznego nad swoją żoną Anną Z., tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. Sąd Rejonowy w Miechowie wyrokiem z dnia 1 lutego 2024 roku uniewinnił oskarżonego od popełnienia tego czynu. Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego podnosząc zarzut niezasadnego oddalenia wniosku dowodowego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań siostry pokrzywdzonej na okoliczność przebiegu kłótni małżeńskich Adama Z. i Anny Z. Zaniechanie przesłuchania tego świadka w ocenie apelującego doprowadziło Sąd Rejonowy do poczynienia w sprawie błędnych ustaleń faktycznych o wzajemności zniewag czynionych sobie przez małżonków. Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku uchylił wyrok Sądu Rejonowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wskazano, iż konieczne jest uzupełnienie przewodu sądowego o przesłuchanie w charakterze świadka Anny Z., w pozostałym zakresie dopuszczalne jest poprzestanie na ujawnieniu materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed sądem I instancji. Obrońca Adama Z. wniósł skargę na wyrok sądu odwoławczego.
Jaki zarzut mógł podnieść obrońca w swojej skardze? Jaki jest tryb wnoszenia tej skargi? Jakie są podstawy uchylenia wyroku przez sąd odwoławczy i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania? Jak w tej sprawie winien był postąpić sąd odwoławczy?

2. Jan Kowalski został oskarżony przez Prokuraturę Rejonową w Wieliczce o popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. polegającego na tym, że w dniu 1 lutego 2024 roku przedłożył podrobione zaświadczenie o swoim zatrudnieniu i w ten sposób wprowadził w błąd bank PKO S.A. co do zamiaru i możliwości spłaty kredytu, czym doprowadził tenże bank do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 50.000 złotych. Wyrokiem nakazowym z dnia 1 kwietnia 2024 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i wymierzył (przy zastosowaniu art. 37a k.k.) karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, każda w wysokości 30 złotych, orzekł przepadek dowodu rzeczowego, obciążył kosztami postępowania. Jan Kowalski w ustawowym terminie wniósł sprzeciw od wyroku nakazowego. Sąd Rejonowy wyznaczył termin rozprawy na dzień 29 kwietnia 2024 roku i na tym terminie wydał wyrok. Jednakże Jan Kowalski po rozmowie ze znajomym prawnikiem trzy dni przed rozprawą, na którą się nie stawił, wysłał do sądu listem poleconym (data nadania – 26 kwietnia 2024 roku) pismo w którym cofnął swój sprzeciw od wyroku nakazowego (pismo dotarło do sądu 30 kwietnia 2024 roku).
Oceń sytuację procesową jaka zaistniała w sprawie Jana Kowalskiego. Czy cofnięcie sprzeciwu od wyroku nakazowego było skuteczne? Jakie będą dalsze losy sprawy Jana Kowalskiego? Czy zamiast zaskarżenia całego wyroku nakazowego sprzeciwem dopuszczalne jest złożenie zażalenia jedynie na same koszty procesu, jeśli strona nie zgadza się tylko z tym rozstrzygnięciem? Czy opis czynu zarzucanego oskarżonemu jest prawidłowy?

3. Jan K. został oskarżony przez Straż Miejską Miasta Krakowa o popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. Wezwany na rozprawę Jan K. nie stawił się, nie usprawiedliwiając swojej nieobecności. Wówczas sąd postanowił zastosować w sprawie Jana K. tryb postępowania w stosunku do nieobecnych. Ujawnił wyjaśnienia Jana K. z postępowania przygotowawczego oraz zeznania świadków: jego żony oraz córki i trzech pracowników Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie. Zapadły w dniu 8 kwietnia 2024 roku wyrok nie został nikomu doręczony. Jan K. przebywając przypadkiem w okolicy sądu postanowił zapytać się w sekretariacie o losy swojej sprawy.
Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Jakie są przesłanki zastosowania postępowania w stosunku do nieobecnych? Jaka informacja może zostać udzielona Janowi K.?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 45

1. Jan K. został oskarżony przez Prokuraturę Rejonową w Miechowie o to, że w dniu 1 marca 2023 roku w Miechowie, w celu użycia jako autentyczny, podrobił dokument w postaci zaświadczenia z dnia 1 marca 2023 roku o swoim zatrudnieniu w spółce TELE-FONIKA KABLE S.A. w ten sposób, że wypełnił je treścią i podpisał imieniem i nazwiskiem Dyrektora do spraw organizacji i zarządzania zasobami ludzkimi Czesława Mądrego, tj. o przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. Akt oskarżenia został wniesiony do Sądu Okręgowego w Krakowie. Prezes sądu uznał, iż w sprawie zachodzi oczywisty brak faktycznych podstaw oskarżenia, skoro w aktach brakowało opinii biegłego pismoznawcy, a cały materiał dowodowy stanowiło zeznanie świadka Czesława Mądrego, który zaprzeczył, aby to on wypełnił i podpisał zaświadczenie. Do sądu wpłynęło też pismo obrońcy oskarżonego z wnioskiem o skierowanie sprawy na posiedzenie celem jego umorzenia, a to z uwagi na brak społecznej szkodliwości czynu wynikający z faktu podjęcia przez oskarżonego od dnia 1 kwietnia 2024 roku zatrudnienia w spółce TELE-FONIKA KABLE S.A. na podstawie umowy o pracę. Na posiedzenie w dniu 8 kwietnia 2024 roku stawili się: prokurator, oskarżony, jego obrońca, pokrzywdzony Czesław Mądry. Postępowanie zostało umorzone z uwagi na oczywisty brak faktycznych podstaw oskarżenia. W dniu 15 kwietnia 2024 roku pokrzywdzony, jako jedyny, wniósł w tej sprawie zażalenie wprost do Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

Czy w sprawie procedował sąd właściwy rzeczowo? Czy zasadnym było umorzenie postępowania? Jaka ewentualnie inną decyzję należało podjąć? Czy Czesław Mądry słusznie został uznany za pokrzywdzonego? Czy jego zażalenie zostanie rozpoznane?

2. Jan K. został przesłuchany przez Policję w charakterze podejrzanego o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. na szkodę Antoniego H. Dodatkowo w toku prowadzonego dochodzenia wyszło na jaw, iż tego samego dnia Jan K. umyślnie uszkodził samochód brata Antoniego H. w ten sposób, że zarysował lakier na całej długości prawego boku samochodu Audi A6 oraz wybił tylną prawą szybę, powodując w ten sposób szkodę w wysokości 5.000 złotych. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku Sąd Rejonowy w Miechowie uniewinnił Jana K. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 k.k., uznał natomiast jego winę do co do czynu z art. 288 § 1 k.k. Sąd nie orzekł o obowiązku naprawienia szkody wskazując, iż nie została ona do końca ustalona, i pokrzywdzony może dochodzić swoich roszczeń na drodze postępowania cywilnego. W apelacji od wyroku oskarżyciel posiłkowy zarzucił sądowi, iż szkoda została ustalona, jako że w swych zeznaniach określił jej wysokość na kwotę około 5.000 złotych. Prokurator z kolei zarzucił w apelacji pominięcie w całym postępowaniu ubezpieczyciela – PZU S.A., który jakiś czas temu wypłacił pokrzywdzonemu odszkodowanie w kwocie 3.000 złotych. Zdezorientowany sąd odwoławczy na posiedzeniu w drodze postanowienia orzekł o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a to celem dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego celem ustalenia wartości szkody.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Jak winien był postąpić Sąd Rejonowy? Czy decyzja sądu odwoławczego jest zasadna?

3. Jan K. został oskarżony o popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. W toku postępowania przez sądem złożył wniosek o skierowanie sprawy do mediacji. Sąd ten wniosek uwzględnił i oskarżony przystąpił do mediacji ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez burmistrza. Na rozprawie sąd postanowił uwzględnić złożony przez Jana K. wniosek o skazanie bez rozprawy i z tych względów, z uwagi na ekonomię procesową, wydał wyrok nakazowy w którym odstąpił od wymierzenia kary.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie instytucje konsensualnego zakończenia sprawy zna k.k.s.?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 46

1. Adam Z. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. na szkodę swojej żony Anny Z. i córki Weroniki Z. Czyn miał polegać na znęcaniu się fizycznym i psychicznym w okresie od dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku. Sąd Rejonowy w Oświęcimiu wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku, prawomocnym z dniem 16 kwietnia 2024 roku, skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności, którą skazany zaczął już odbywać. Na skutek rozmów ze współosadzonymi w celi Adam Z. doszedł do przekonania, iż skazano go niesłusznie. Dlatego w dniu 30 kwietnia 2024 roku skierował do Sądu Apelacyjnego w Krakowie pismo z prośbą o interwencję w jego sprawie, wskazując, że nie odebrał osobiście zawiadomienia o terminie rozprawy, uczyniła to młodsza, 12-letnia, córka Maja Z., dlatego nie wiedział o terminie rozprawy. Skazany podniósł ponadto, iż nie mógł znęcać się w 2022 roku nad rodziną, bo przez cały ten okres odbywał karę pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k., na dowód czego przedłożył stosowne zaświadczenie od Dyrektora Zakładu Karnego w Sztumie. Z dokumentu tego wynikało ponadto, iż Adam Z. od wielu lat leczy się na schizofrenię paranoidalno-urojeniową.

Czy w sprawie Adama Z. zachodzą przesłanki do wznowienia postępowania? Jakie orzeczenie i który sąd winien wydać?

2. Prywatnym aktem oskarżenia Joanna J. została oskarżona o to, że w marcu 2024 roku w Prokuraturze Rejonowej w Wadowicach fałszywie oskarżyła Patrycję P. o popełnienie przestępstwa kradzieży, czym naraziła pokrzywdzoną na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu kosmetyczki, tj. o przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. Prezes Sądu Rejonowego w Miechowie, do którego wpłynął akt oskarżenia, skierował sprawę na rozprawę i wyznaczył jej termin na dzień 8 kwietnia 2024 roku. Żaden z uczestników postępowania nie stawił się. Sędzia przewodniczący składu orzekającego, po naradzie z ławnikami, postanowił zwrócić sprawę oskarżycielce prywatnej celem usunięcia istotnych braków postępowania przygotowawczego. Po usunięciu braków akt oskarżenia wpłynął ponownie do sądu. Wyznaczono rozprawę, na której zapadł wyrok skazujący Joannę J. za przestępstwo z art. 234 k.k. Joanna J. złożyła od tego wyroku apelację wnosząc o swoje uniewinnienie. Zarzuciła sądowi pominięcie tej okoliczności, iż na skutek złożonego przez nią zawiadomienia Patrycja P. jakiś czas później została prawomocnie skazana za kradzież, a zatem w Prokuraturze Rejonowej w Wadowicach powiedziała prawdę.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Jaki wyrok winien wydać sąd odwoławczy i dlaczego?

3. Magdalena W., od swoich 16 urodzin, zaczęła sprawiać rodzicom problemy wychowawcze. Nie chciała chodzić do szkoły, była wulgarna w kontaktach z rówieśnikami, nauczycielami, wychowawcą klasy, a także zachowywała się agresywnie wobec rówieśników. Paliła papierosy, spożywała alkohol, uciekała z domu rodzinnego. Policja wszczęła i przeprowadziła wobec niej postępowanie, a następnie uzyskany materiał dowodowy przekazała sądowi rodzinnemu. Ten po przeprowadzeniu w sprawie nieletniej posiedzenia umieścił ją w zakładzie poprawczym oraz orzekł wobec niej środki wychowawcze w postaci: nadzoru kuratora sądowego oraz zobowiązania do podjęcia terapii psychologicznej. Sąd odstąpił od obciążania nieletniej i jej rodziców kosztami postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie środki mogą być stosowane wobec nieletniego? Co należy brać pod uwagę przy ich wyborze? Czy sąd rodzinny mógł obciążyć kosztami postępowania nieletnią lub jej rodziców? Czy orzeczenie sądu rodzinnego jest prawidłowe? Czy jest ono zaskarżalne?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 47

1. Sąd Rejonowy w Miechowie skazał Adama W. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę grzywny oraz orzekł wobec niego pięcioletni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, jak również świadczenie pieniężne w kwocie 5000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Co do kosztów to Adam W. został zwolniony z obowiązku uiszczenia wydatków, zaś obciążono go opłatą w wysokości 300 złotych. Grzywna, jaką wymierzył sąd w wyroku, została określona w sentencji jako 100 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) złotych każda. Na ogłoszenie wyroku nikt się nie stawił. Od tego wyroku prokurator wywiódł apelację zarzucając wyrokowi Sądu Rejonowego obrazę przepisów postępowania, polegającą na wymierzeniu kary grzywny poprzez rozbieżne jej określenie liczbowe i słowne tj. „100” i „sto pięćdziesiąt” stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych, co w konsekwencji stanowi sprzeczność w treści orzeczenia. W odpowiedzi na apelację obrońca oskarżonego wniósł w pierwszej kolejności o pozostawienie apelacji oskarżyciela publicznego bez rozpoznania podnosząc, że rozbieżność pomiędzy zapisem słownym a cyfrowym powinna być usunięta poprzez sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej na podstawie art. 105 § 1 k.p.k. Na poparcie tej tezy wskazał, że opłata w tej sprawie, obliczona na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych wyniosła 300 złotych, co przesądza, że w sprawie tej Sąd przyjął, iż przy stawce dziennej określonej na kwotę 20 złotych, liczba tych stawek wyniosła 150. Na rozprawie odwoławczej Sąd Okręgowy w Krakowie postanowił z urzędu w trybie art. 13 § 1 k.k.w. rozstrzygnąć wątpliwość co do wykonania wyroku uznając, iż wymierzono 150, a nie 100, stawek dziennych grzywny. Apelacja została w takiej sytuacji pozostawiona bez rozpoznania.

Jakie błędy mogą być uznane za oczywiste omyłki pisarskie? Jaka bezwzględna przyczyna odwoławcza może wchodzić w grę w sytuacji opisanej w kazusie? Czy sąd odwoławczy postąpił prawidłowo?

2. Jan K. prowadził gospodarstwo rolne w miejscowości W. Z racji podeszłego wieku Jan K. zaniedbywał hodowane zwierzęta, nie zawsze je karmił i poił, warunki w jakich przebywały również były ciężkie. Po zawiadomieniu sąsiada Policja niezwłocznie wszczęła śledztwo, przesłuchała Jana K. w charakterze podejrzanego (nie przyznał się do winy) oraz kilku świadków (zeznawali różnie – na korzyść i na niekorzyść Jana K.), a następnie prowadząca śledztwo mł. insp. Anna R. dopuściła dowód z opinii biegłego psychiatry i psychologa celem ustalenia poczytalności Jana K. W wydanej opinii biegli stwierdzili pełną niepoczytalność Jana K. w chwili czynu. Wskazali też, iż jest zdolny do brania udziału w postępowaniu, jednakże nie jest zdolny do prowadzenia obrony w sposób samodzielny i rozsądny. Biegli podali, iż konieczne jest zastosowanie wobec Jana K. środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym. Policjantka Anna R. nie zaznajamiając Jana K. z materiałami śledztwa wniosła do Sądu Okręgowego w Krakowie o umorzenie postępowania i orzeczenie wobec Jana K. elektronicznej kontroli miejsca pobytu. Sąd na posiedzeniu umorzył postępowanie i orzekł środek zabezpieczający w postaci zakazu prowadzenia przez Jana K. działalności gospodarczej w postaci chowu i hodowli zwierząt.

Wskaz ewentualne błędy w procedowaniu. Czy decyzja sądu jest prawidłowa?

3. Adam W., lat 14, posprzeczał się ze swoim kolegą Ignacym R., przewrócił go na ziemię i kilkakrotnie silnie uderzył, czym spowodował naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni. Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny zastosował wobec Adama W. środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego.

Jakie środki mogą być zastosowane wobec Adama W.? Jak wyglądałaby sytuacja Adama, gdyby miał już ukończone 15 lat, a jego zachowanie wyczerpywało znamiona czynu z art. 156 § 1 k.k.?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 48

1. Jan J. i Marek M. zostali oskarżeni o dopuszczenie się wspólnie i w porozumieniu przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. Obaj oskarżeni wcześniej leczyli się psychiatrycznie, taką informację przekazali też przesłuchującemu ich w dochodzeniu funkcjonariuszowi Policji. Biegli psychiatrzy w wydanej opinii wskazali, iż obaj oskarżeni w chwili popełnienia zarzucanych im czynów mieli w znacznym stopniu ograniczoną zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem. Prokurator skierował do sądu akt oskarżenia, zarzucając obu oskarżonym popełnienie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego pod nieobecność oskarżonych (nie zawiadamiano ich uznając że mają prawo, a nie obowiązek, brania udziału w postępowaniu) sąd wydał wyrok skazujący Jana J. i Marka M. na kary po 2 lata pozbawienia wolności. Apelację wywiódł jedynie Jan J., który o zapadnięciu wyroku dowiedział się od zaprzyjaźnionej z nim protokolantki.

Wskaz ewentualne błędy w procedowaniu. Jaka ewentualnie decyzja mogła zostać podjęta na etapie tzw. wstępnej kontroli oskarżenia? Jaki wyrok winien wydać sąd odwoławczy? Kiedy sąd odwoławczy w toku kontroli odwoławczej może wyjść poza granice zarzutów? Czy sąd odwoławczy jest związany wnioskami odwoławczymi?

2. Jan P. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. W trakcie rozprawy okazało się, iż Jan leczył się psychiatrycznie. Mimo kilkukrotnych wezwań na badania psychiatryczne na żadne z nich nie stawiał się i nie usprawiedliwił swojego niestawiennictwa. Zdenerwowany całą sytuacją przewodniczący składu orzekającego sędzia Remigiusz Koza postanowił ukarać Jana P. karą porządkową pieniężną w wysokości 1000 złotych. Dopytywany przez obrońcę o podstawę prawną swojej decyzji wskazał przepis art. 285 § 1 k.p.k. stosowany w drodze analogii. Orzeczona kara nie zmieniła jednak postawy Jana P. – dalej nie stawiał się na wyznaczane terminy rozpraw. Za radą kolegi z gabinetu sędziego postanowił aresztować Jana P. na 2 miesiące od dnia zatrzymania, a to w celu przeprowadzenia badań psychiatrycznych oskarżonego. Gdy Jan P. został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Krakowie okazało się, iż nie może przebywać w warunkach aresztu tymczasowego, z uwagi na ciężką chorobę płuc. Takie też świadectwo lekarskie lekarza więziennego ekspediowano z Aresztu Śledczego w Krakowie do sądu. Sędzia Remigiusz Koza uznał jednak, iż nie jest związany świadectwem lekarskim nadesłanym z aresztu i dlatego dopuścił dowód z opinii biegłego z listy biegłych Sądu Okręgowego w Krakowie, wyznaczając termin dostarczenia opinii: 2 miesiące od przesłania biegłemu akt. Gdy opinia była już na ukończeniu, Jan P. zmarł.

Czy decyzja o karze 1000 złotych była zasadna? Jaką decyzję należało podjąć aby wyegzekwować od Jana P. poddanie się badaniom psychiatrycznym? Czy słusznie zastosowano tymczasowe aresztowanie? Jak winien był postąpić sąd w sytuacji gdy poinformowano go o złym stanie zdrowia oskarżonego?

3. Do Sądu Okręgowego w Krakowie wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Damiana D., lat 16, któremu zarzucono prowadzenie w dniu 1 kwietnia 2024 roku w Krakowie w stanie nietrzeźwości z wynikiem 1,2 mg/l w wydychanym powietrzu pojazdu mechanicznego w postaci samochodu osobowego, tj. czyn z art. 178a § 1 k.k. Na wyznaczonym w sprawie posiedzeniu sąd przesłuchał Damiana D. uprzedzając go o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, a następnie orzekł środek wychowawczy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze.

Czy Sąd Okręgowy był właściwy w sprawie? Czy procedowano prawidłowo czy też dopuszczono się uchybień? Jakie środki i w jakim trybie mogą być zastosowane wobec Damiana D. w sprawie o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 49

1. Wobec Jana K. wszczęto z urzędu postępowanie o wydanie wyroku łącznego. W jego toku nie wyznaczono wprawdzie rozprawy, ale poinformowano Jana o treści zapadłego wyroku. W apelacji Jan podniósł, iż nie miał obrońcy, ani nie został doprowadzony z zakładu karnego na rozprawę, mimo iż taki wniosek składał. W odpowiedzi na apelację prokurator wskazał, iż stawiennictwo skazanego na rozprawę nie jest obowiązkowe, skazany nie ma też prawa do korzystania z pomocy obrońcy z urzędu. We wnioskach końcowych wniósł przeto o utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji.

Czy w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego skazany pozbawiony wolności może żądać doprowadzenia go na rozprawę? Czy sąd musi taki wniosek uwzględnić? Czy doręcza się wyrok łączny? Wskaż zaistniałe uchybienia.

2. Joanna K. złożyła w Prokuraturze Rejonowej Kraków-Śródmieście Zachód zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia na jej szkodę przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. Po 2 miesiącach czasu otrzymała zawiadomienie o umorzeniu dochodzenia „w sprawie” z pouczeniem o prawie zażalenia do prokuratora nadrzędnego. Joanna złożyła zażalenie, w którym podniosła, iż w toku dochodzenia faktycznie nie przeprowadzono żadnych dowodów. Prokurator nadrzędny nie zgodził się z argumentami Joanny K. i utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu dochodzenia. Po obejrzeniu programu telewizyjnego „Damy radę” Joanna K. postanowiła samodzielnie wnieść do Sądu Okręgowego w Krakowie akt oskarżenia przeciwko Damianowi D., którego podejrzewała o kradzież. Prezes sądu wezwał ją do usunięcia braku formalnego aktu oskarżenia poprzez zapłatę kwoty 300 złotych. W odpowiedzi Joanna K. wniosła o zwolnienie z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Wówczas prezes sądu prawomocnym zarządzeniem uznał jej akt oskarżenia za bezskuteczny. Gdy po 2 miesiącach Joanna K. złożyła ponownie ten sam akt oskarżenia, tym razem wezwano ją do przedłożenia aktu oskarżenia sporządzonego i podpisanego przez adwokata. Joanna pomyślała, że tego już za wiele i napisała skargę wprost do Ministra Sprawiedliwości.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Jakie są przesłanki skutecznego wniesienia tzw. subsydiarnego aktu oskarżenia? Jakie są możliwości wzruszenia prawomocnych decyzji o zaniechaniu ścigania karnego (o odmowie wszczęcia/umorzeniu)? Czy kodeks postępowania karnego przewiduje tzw. przymus adwokacko – radcowski?

3. Do Sądu Rejonowego w K. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Damiana D. (lat 14), któremu zarzucono, że w dniu 8 kwietnia 2024 roku, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi nieletnimi, podczas koncertu zespołu „Elsa i przyjaciele” dokonał uszkodzenia barier ochronnych zamontowanych na zewnątrz Tauron Areny Kraków, czym spowodował straty w kwocie 5.000 zł, tj. czyn karalny z art. 288 § 1 k.k. Po przeprowadzeniu posiedzenia sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnił czyn karalny i zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia, a nadto zobowiązał jego ojca do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 5.000 zł w terminie 6 miesięcy od daty prawomocności postanowienia. Ponadto sąd odstąpił od obciążania nieletniego i jego ojca kosztami postępowania, którymi obciążył Skarb Państwa.

Czy sąd rodzinny może zmienić orzeczone środki wychowawcze? Czy rodzice nieletniego mogą być obciążeni obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na skutek zażalenia lub apelacji prokuratora?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 50

1. Na rozprawę przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wyznaczoną na dzień 1 grudnia 2023 roku w sprawie o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. stawił się oskarżony wraz z obrońcą z urzędu. Nie stawił się prokurator. Po sprawdzeniu danych osobowych oskarżonego, ten złożył wniosek o zmianę wyznaczonego obrońcy. Na uzasadnienie wskazał, iż przydzielony mu obrońca z urzędu to był prokurator, stąd nie ma do niego zaufania. Sędzia poinformował wówczas oskarżonego, iż na jego wyraźne żądanie zmienia dotychczas wyznaczonego obrońcę i w jego miejsce wyznacza innego, a to mecenas Wojciecha D. Sędzia zarządził odroczyć rozprawę do dnia 30 grudnia 2023 roku, a to celem zawiadomienia nowego obrońcy o terminie i umożliwienia mu zapoznania się z aktami sprawy. Gdy na kolejnym terminie rozprawy stawił się adwokat Wojciech D., oskarżony oświadczył, iż dwa dni temu ustanowił obrońcę z wyboru. Po sprawdzeniu poczty zalegającej na półce sędziego okazało się, iż nowy obrońca złożył pismo z wnioskiem o przerwanie rozprawy na możliwie krótki termin, bo oskarżonemu zależy na szybkim uniewinnieniu. Podał w nim, iż nie miał możliwości zapoznania się z aktami. Sąd postanowił uwzględnić wniosek o zarządzenie przerwy w rozprawie. Na kolejnym terminie rozprawy nie stawił się obrońca z wyboru. Na pytanie o powody nieobecności obrońcy oskarżony oświadczył, że bieda zmusiła go do wypowiedzenia obrońcy pełnomocnictwa. Dodał, że zmuszony jest przeto wnieść ponownie o wyznaczenie mu obrońcy na tzw. prawo ubogich. Przewodniczący nie uwzględnił tego wniosku, stwierdzając, iż zmierza on do przewlekłości postępowania. Dodatkowo wskazał, iż jego decyzja jest niezaskarżalna.

Czy w sprawie popełniono uchybienia? Jakie są przesłanki zmiany wyznaczonego obrońcy z urzędu? Czy decyzje te są zaskarżalne?

2. Adam K. został wyrokiem nakazowym uniewinniony. W sprawie występowała jeszcze oskarżycielka posiłkowa Antonina W., która postanowiła złożyć sprzeciw od tego wyroku. Przewodniczący wydziału postanowił nie uwzględnić jej sprzeciwu, uznając, iż nie jest ona osobą uprawnioną do jego złożenia. Sprzeciw od wyroku złożył też prokurator, ale złośliwie go nie podpisał. W tej sytuacji przewodniczący uznał, iż sprzeciw ten nie wywołuje żadnych skutków i należy pozostawić go bez rozpoznania.

Czy przewodniczący wydziału podjął trafne decyzje?

3. Do Sądu Rejonowego w M. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Patryka G., lat 15, zamieszkałego w W., któremu zarzucono, że w związku z zażywaniem narkotyków i spowodowanym tym pogorszeniem jego stanu zdrowia przebywał w szpitalu w M. na oddziale intensywnej opieki medycznej, tj. takie zachowanie, które wykazuje przejawy demoralizacji. Sąd Rejonowy w M. stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w W. Sąd ten po przeprowadzeniu niejawnego posiedzenia uznał, że nieletni dopuścił się zachowania stanowiącego przejaw demoralizacji oraz zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia. Sąd rodzinny nie obciążył nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania, stwierdzając, iż koszty poniesie Skarb Państwa.

Który sąd jest właściwy do prowadzenia sprawy nieletniego? Jakie środki wychowawcze mógł zastosować w tej sprawie sąd rodzinny? Co jest brane pod uwagę przy wyborze środka wychowawczego?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 51

1. Do Sądu Rejonowego w Myślenicach wpłynął akt oskarżenia przeciwko Adamowi W. z zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. na szkodę PKO S.A. Oddział w Myślenicach. Dla prokuratora Jacka Wygodnego sprawa Adama W. była jedną z ostatnich w karierze, za niecały bowiem miesiąc wybierał się na zasłużoną emeryturę, zwaną też stanem spoczynku. W toczącym się dochodzeniu przesłuchano jednego świadka – sąsiada Adama W. Ten zeznał jedynie tyle, że słyszał o nagłym wzroście ilości gotówki u Adama W. Wnioski dowodowe, które złożył Adam W., zostały przez prokuratora w całości oddalone, a to z uwagi na względy ekonomiki procesowej. Do zeznań sąsiada Adama W. prokurator dołączył oryginał umowy z bankiem wraz z notatką o zaleganiu w archiwach banku podrobionego zaświadczenia o zatrudnieniu Adama W. w charakterze menedżera jednej z krakowskich restauracji. obrońca Adama W. już po wywołaniu rozprawy wniósł o zwrot aktu oskarżenia Prokuraturze, a to celem objęcia ściganiem również Weroniki W., konkubiny oskarżonego, która miała podżegać Adama W. do zaciągnięcia kredytu. obrońca podnosił, iż gdyby nie marzenia Weroniki W. o wspólnej z Adamem W. podróży dookoła świata, ten nie dopuściłby się przestępstwa.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie instytucje procesowe mogą w tej sprawie być brane pod uwagę?

2. Adam K. w skardze do Prezesa Sądu Rejonowego w B. stwierdził, że nie miał szczęścia do wymiaru sprawiedliwości, na rozprawie sędzia zachowywał się wobec niego wyjątkowo nieprzyjaźnie. Nie dość, że sam osobiście przedstawił mu zarzut pod jakim pozostaje, to jeszcze nalegał aby składał w sprawie wyjaśnienia. Zdenerwowany Adam K. zwyzywał sędziego od najgorszych. Ten ukarał go karą porządkową 2000 złotych i postanowił wydalić go z sali rozpraw aż do końca rozprawy. Gdy protokolant sądowy wywołał sprawę do ogłoszenia wyroku, sędzia nie pozwolił Adamowi K. wysłuchać jego motywów. Stwierdził jedynie lakonicznie, iż wyrok przyjdzie oskarżonemu pocztą.

Czy w sprawie procedowano w sposób prawidłowy? Jakie są przesłanki prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego? Czy udział w rozprawie to prawo oskarżonego czy obowiązek? Czy wyrok podlega zawsze z urzędu doręczeniu oskarżonemu?

3. Od 15 lutego 2022 roku Daniel K. odbywa w Zakładzie Karnym w Poznaniu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Rybniku. Do tego sądu, w dniu 1 kwietnia 2024 roku, wpłynął wniosek skazanego o przerwę w odbywanej karze. W uzasadnieniu skazany podał, że jego żona nagle ciężko zachorowała. Jest sama z czworgiem małoletnich dzieci, a może liczyć tylko na nieznaczną pomoc swojej 90-letniej matki, która sama ma duże kłopoty zdrowotne. Z wywiadu kuratora w miejscu zamieszkania skazanego wynika, że rzeczywiście żona skazanego przeszła udar mózgu i ma częściowo niewładną lewą rękę i nogę, przez co ma znaczne problemy z poruszaniem się i nie pracuje. Skazany korzystał z przerwy w karze w trybie art. 153 § 2 k.k.w. od 20 maja 2022 roku do 20 marca 2023 roku i następnego dnia wrócił do zakładu karnego. Skazany zachowywał się poprawnie w zakładzie karnym, co wynika z opinii dyrektora zakładu karnego.

Czy właściwość sądu jest prawidłowa? Zaproponuj treść rozstrzygnięcia. Opisz sposób procedowania sądu w przedmiocie udzielenia przerwy w karze.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 52

1. W toku postępowania przygotowawczego Maurycy K. wielokrotnie informował prowadzącego jego sprawę prokuratora Mariana Zapominalskiego, że leczy się psychiatrycznie. Prokurator nie zważając na to wniósł do sądu akt oskarżenia, zarzucając Maurycemu K. działanie w warunkach całkowitej poczytalności. Sąd Rejonowy w Myślenicach również nie zbadał poczytalności oskarżonego i po przeprowadzeniu wszelkich dostępnych w sprawie dowodów wydał wyrok uniewinniający oskarżonego. W uzasadnieniu sąd podał, iż ponad wszelką wątpliwość ustalono, iż to nie Maurycy K. dopuścił się czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia. Od powyższego wyroku apelację wywiódł prokurator nie podnosząc jednak żadnych zarzutów. Prezes sądu rejonowego po przyjęciu apelacji skierował akta wraz z apelacją do sądu okręgowego. Na rozprawie odwoławczej prokurator wskazał zarzuty pod adresem wyroku sądu rejonowego, mianowicie podniósł obrazę przez sąd art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Sąd okręgowy nie podzielił tych zarzutów, uchylił jednak wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi rejonowemu, a to jedynie z uwagi na to, iż oskarżony nie posiadał obrońcy w sytuacji obrony obligatoryjnej z art. 79 § 1 k.p.k.

Czy sąd odwoławczy postąpił słusznie? Czy w toku postępowania dopuszczono się uchybień, jeśli tak, to jakich?

2. W sprawie Zenona K., oskarżonego o przestępstwo z art. 160 § 2 k.k., przeprowadzono opinię biegłych z Zakładu Medycyny Sądowej w Warszawie. Opinia ta nie była jednak korzystna dla oskarżonego. Mimo, iż biegli słuchani ustnie na rozprawie rozwiali wszystkie wątpliwości stron, Zenon K. złożył wniosek o powołanie nowego zespołu biegłych celem ustalenia tych samych okoliczności. Sędzia Jakub Z. oddalił jednak szybko ten wniosek dowodowy powołując się na to, iż nowa opinia nie będzie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zdenerwowany oskarżony złożył wówczas nowy wniosek dowodowy: o dopuszczenie dowodu z opinii jakichkolwiek biegłych na okoliczność dotąd nieustalaną w toku postępowania i niebędącą przedmiotem opiniowania, mianowicie czy stwierdzone w sprawie schorzenia pokrzywdzonej mogły przyczynić się do jej śmierci. Sędzia znowuż oddalił tak sformułowany wniosek dowodowy stwierdzając, iż dotychczas wydana opinia jest pełna i jasna.

Czy sędzia podjął trafne decyzje? Czy jego decyzje podlegają zaskarżeniu? Jaką formę przyjmują decyzje procesowe wydawane po rozpoznaniu wniosków dowodowych i od czego to zależy?

3. Sąd Rejonowy w Wadowicach, po rozpoznaniu sprawy o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k., wyrokiem z dnia 5 maja 2021 roku orzekł m.in. na podstawie art. 44 § 2 k.k. przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego w postaci scyzoryka z czerwoną rękojeścią. Ww. dowód rzeczowy przechowywany jest w magazynie dowodów rzeczowych Sądu Rejonowego w Wadowicach pod numerem Drz 14/19. Po uprawomocnieniu się wyroku został on skierowany do wykonania.

Który sąd w postępowaniu wykonawczym będzie właściwy do wykonania orzeczenia o przepadku? Zaproponuj sposób wykonania przepadku dowodu rzeczowego z kazusu. Jakie są konkretne czynności procesowe sądu w tym przedmiocie – przed i po posiedzeniu? Jaką formę przyjmie decyzja sądu i czy jest zaskarżalna, a jeśli tak to przez kogo?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 53

1. Adam K. pozostawał w wieloletnim konflikcie sąsiedzkim z Maurycym W. Pewnego dnia nie wytrzymał nerwowo i podczas jednej z awantur dotkliwie pobił Maurycego W.. Prokurator oskarżył go o popełnienie przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. Na rozprawie Adam K., dręczony wyrzutami sumienia, postanowił pojednać się z sąsiadem. Za radą znajomego prawnika postanowił wnieść o skierowanie sprawy do mediacji. Sędzia Jakub L. nie uwzględnił jednak wniosku oskarżonego, wskazując, iż do mediacji można sprawę skierować jedynie w trakcie postępowania przygotowawczego, ponadto na sali rozpraw nie ma prokuratora, który winien w takiej sytuacji wyrazić zgodę na mediację. Zrezygnowany Adam K. oświadczył wówczas, iż w takim razie chce dobrowolnie poddać się karze 1 roku bezwzględnego pozbawienia wolności. Sędzia Jakub L. głosił, iż wniosek ten uwzględnia, a wyrok przyjdzie pocztą, bo konieczne jest wywołanie kolejnej rozprawy.

Czy popełniono błędy, a jeśli tak, to jakie? Jak powinna wyglądać rozprawa po złożeniu przez oskarżonego wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie kary? Jakie warunki muszą być spełnione by na rozprawie zapadł wyrok w trybie konsensualnym? Czy wyrok ten podlega kontroli odwoławczej na ogólnych zasadach?

2. Jan P. został oskarżony przez Prokuraturę Krajową o to, że w dniu 1 czerwca 2023 roku w Krakowie dokonał kradzieży aparatu fotograficznego o wartości 800 złotych własności Joanny Boskiej, tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. W toku procesu oskarżony bronił się przed tym zarzutem twierdząc, że nie byłby w stanie dopuścić się przestępstwa na szkodę tak sympatycznej koleżanki. Z przeprowadzonych przed sądem dowodów rzeczywiście wynikało, że Jan wszedł w posiadanie aparatu dopiero w dniu 15 lipca 2023 roku i to nie w Krakowie, ale w Warszawie, zakupując go od przypadkowo napotkanego mężczyzny po okazyjnej cenie 400 złotych. Sędzia Jakub P. powziął wątpliwość co do możliwości skazania Jana za zarzucany mu czyn.

Czy czyn, który ewentualnie można przypisać Janowi, może być uznany za tożsamy z czynem mu zarzuconym? Wskaż kryteria tożsamości czynu. Jaki wyrok winien zostać wydany? Jaki będzie termin do złożenia ewentualnej apelacji?

3. Damian K. został skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, orzeczono ponadto grzywnę na mocy art. 71 § 1 k.k. w wysokości 200 stawek dziennych po 20 złotych każda, a także obowiązek uiszczenia świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 złotych. Na poczet kary grzywny zaliczono zatrzymanie w dniu 1 stycznia 2024 roku. Skazany mimo początkowego okazania skruchy na rozprawie sądowej, po uprawomocnieniu wyroku zmienił swoje postępowanie. Zrezygnował z dobrze płatnej pracy, zarejestrował się jako bezrobotny, notorycznie odrzucał jednak przedstawiane mu oferty zatrudnienia. Egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna (za wyjątkiem kwoty 20 złotych). Skazany nie uiszczył też świadczenia pieniężnego. Na posiedzeniu bez udziału stron sąd postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku zarządził skazanemu wykonanie kary warunkowo zawieszony, zarządził natychmiastowe zatrzymanie skazanego oraz doprowadzenie do najbliższego zakładu karnego celem odbycia kary pozbawienia wolności.

Czy sąd procedował prawidłowo? Czy w opisanej sytuacji orzeczona kara grzywny będzie podlegała wykonaniu? Zaproponuj treść rozstrzygnięcia sądu.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 54

1. W sprawie o przestępstwo zabójstwa wszczęto i przeprowadzono dochodzenie. Po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego Prokurator wniósł akt oskarżenia do Sądu Apelacyjnego w X., w którym oskarżył Adama A. o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. Na rozprawie nie przesłuchano oskarżonego, bo nie stawiał się na rozprawę. W trakcie przesłuchiwanie świadków okazało się, że rodzina pokrzywdzonego to dobrzy znajomi sędziego, który sprawę rozpoznawał w składzie jednoosobowym. Po zamknięciu przewodu sądowego sąd odroczył wydanie wyroku na 16 dni. Sąd postępowanie wobec Adama A. warunkowo umorzył, przyjmując, że jest on winny zbrodni zabójstwa. Od wyroku tego apelację wywiódł prokurator. Sąd odwoławczy uznał jego argumenty i zmienił wyrok sądu I instancji w ten sposób, że skazał Adama A. na dożywocie. W uzasadnieniu tego wyroku wskazano, iż na niekorzyść oskarżonego Adama A. poczytano to, co zeznał w postępowaniu przygotowawczym słuchany w charakterze świadka, a także wzięto pod uwagę fakt przyznania się do przestępstwa podczas badania przez biegłego psychiatrę, które zostało zarządzone przez sędziego przewodniczącego składu orzekającego.

Wskaż popelnione w sprawie uchybienia.

2. Aleksiej W. został zatrzymany pod zarzutem dopuszczenia się przestępstwa z art. 197 § 2 k.k. na szkodę 20-letniej Dagmary W. Po złożeniu przez pokrzywdzoną zawiadomienia o przestępstwie prokurator zastanawiał się czy wystąpić do sądu z wnioskiem o tymczasowe aresztowanie Aleksieja. Po namyśle postanowił jednak wystąpić do sądu najpierw o przesłuchanie Dagmary w charakterze świadka. Wniosek swój umotywował tym, iż jest przemęczony swoją pracą, dlatego sędzia jako pracownik wymiaru sprawiedliwości o znacznie mniejszym obciążeniu pracą dokładniej i wnikliwiej przesłucha Dagmarę, co będzie z niewątpliwą korzyścią dla sprawy. Sędzia wezwał telefonicznie pokrzywdzoną do swojego gabinetu, szczegółowo wypytał Dagmarę o przebieg zdarzenia. Treść zeznań przesłano do Prokuratury.

Oceń sposób procedowania prokuratora i sędziego. Czy pokrzywdzona może być przesłuchana jeszcze raz w postępowaniu sądowym i od czego to zależy?

3. Adam D. został uznany przez Sąd Rejonowy w Miechowie winnym popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i skazany na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok został skierowany do wykonania, skazany rozpoczął wykonywanie kary w jednym z miechowskich zakładów pracy. Krótco potem poznał Natalię W., z którą postanowił rozpocząć wspólne życie, dlatego przeprowadził się do jej domu w Wadowicach. W tym mieście kontynuował wykonywanie kary ograniczenia wolności aż do momentu, gdy ujawniły się nieleczone wcześniej dolegliwości biodra powodujące znaczne trudności z poruszaniem się. Adam W. skierował wówczas pismo do kuratora w Miechowie z prośbą o umożliwienie mu udania się na operację i odbycia rehabilitacji. Skazany wskazał, iż cały proces dojścia do zdrowia może mu zająć około 3 miesięcy.

Jaki powinien być dalszy tok postępowania w sprawie? Czy w takiej sytuacji jak opisana w kazusie skazany mógłby wystąpić o odroczenie wykonania kary? Czy w sprawie zaistniały przesłanki do zawieszenia ewentualnie umorzenia postępowania wykonawczego? Kiedy takie przesłanki zachodzą?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 55

1. Dopiero podczas narady nad wyrokiem jeden z ławników pochwalił się przewodniczącemu składu sądzącego, iż oskarżyciela posiłkowego zna od dziecka. Sąd uniewinnił oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. na szkodę oskarżyciela posiłkowego. We wniesionej apelacji oskarżyciel posiłkowy wskazał, jako główny zarzut mający uzasadniać uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, orzekanie przez ławnika, co do którego zachodziły okoliczności uzasadniające wątpliwości co do bezstronności. Apelujący lojalnie przyznał jednak w złożonym środku odwoławczym, iż od razu rozpoznał jednego z ławników jako swojego dobrego znajomego, nie sądził jednak, iż ten okaże się być tak niesolidarny. W mowie na rozprawie odwoławczej oskarżyciel posiłkowy wskazał na zaistnienie w takiej sytuacji tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Innego zdania był prokurator. Ten uznał bowiem, iż wyrok jest z mocy prawa nieważny. Obrońca oskarżonego twierdził zaś z kolei, iż wyrok sądu I instancji nie istnieje.

Jak winien do tego zarzutu odnieść się sąd odwoławczy? Jakie są przesłanki wyłączenia od orzekania członka składu sądzącego? Czy sąd był należycie obsadzony? Od czego zależy odpowiedź dotycząca należytej obsady sądu?

2. Sędzia Jakub O. prowadził swoją pierwszą w życiu rozprawę. W godzinę przesłuchał oskarżonego i pięciu świadków. W treść wyroku wkradł się mały chochlik: zamiast nazwiska oskarżonego: „Kowalski” zapisano, że chodzi o: „Nowaka”. Doszło po prostu do omyłkowego niepoprawienia nazwiska z innego wyroku, stanowiącego niejako wzór dla młodego sędziego. Wszystkie pozostałe dane osobowe oskarżonego wskazano prawidłowo. Sędzia szybko ogłosił stronom jeszcze obecnym na rozprawie, że prostuje tę omyłkę ustnie zarządzeniem. Zazaczył też, iż jego decyzja jest niezaskarżalna. Dwa dni później do sądu wpłynął wniosek prokuratora o sprostowanie ponadto błędu w wysokości jednej stawki dziennej grzywny orzeczonej wobec oskarżonego Jana Pechowego. Cyfrą wskazano, że chodzi o 10 złotych, a słownie, że o dwadzieścia. Prokurator argumentował, że sprostowanie tej omyłki poprzez wskazanie, że chodzi o 10 złotych nie jest działaniem na niekorzyść oskarżonego, stąd jest całkowicie dopuszczalne. Sędzia tym razem już postanowieniem sprostował tę omyłkę wskazując, iż chodziło o 10, a nie o 20 złotych. **Czy możliwym było sprostowanie tych błędów jako oczywistych omyłek? Jaka decyzję procesową wyda się w przedmiocie sprostowania i czy jest ona zaskarżalna?**

3. Adam K. został wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie z dnia 17 listopada 2023 roku skazany za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. W dniu 15 grudnia 2023 roku kurator złożył do sądu wniosek o zarządzenie wobec skazanego wykonania zastępczej kary grzywny, albowiem uchyla się on od wykonania orzeczonej kary ograniczenia wolności. Skazany w ogóle nie zgłosił się do pracy, nie wykonał jej w żadnym zakresie, nie stawił się też na wezwanie kuratora, nie reagował na jego upomnienia. **Opisz sposób procedowania sądu w tej sprawie. Jaka decyzję powinien wydać w tej sprawie sąd? Czy decyzja ta jest zaskarżalna i przez kogo? Czy sąd w postępowaniu wykonawczym może działać z urzędu czy jedynie na wniosek?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 56

1. Sprawa Maurycego K., mieszkańca Pcimia Górnego, oskarżonego o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. wzbudziła zainteresowanie lokalnej społeczności. Do sądu na pierwszą rozprawę stawili się nie tylko oskarżony, ale i jego żona, trójka dzieci, mieszkańcy miejscowości, a także dziennikarze telewizji „TV Pcim Górny”. Ci od razu po wejściu na salę rozpraw wnieśli o zezwolenie im na nagrywanie obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy. Gdy sędzia, nie pytając nikogo o zdanie, miał już ogłosić swoją decyzję, była żona oskarżonego wniosła o wyłączenie jawności rozprawy powołując się na potrzebę ochrony swojej prywatności. Sędzia zarządzeniem odmówiła jednak uwzględnienia tego wniosku i pouczył o jego zaskarżalności do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów. Na kolejnym terminie rozprawy sędzia zreflektował się i postanowił wyłączyć jawność rozprawy. Wtedy wstał prokurator i oświadczył, że sprzeciwia się wyłączeniu jawności rozprawy. Ostatecznie zagubiony sędzia oświadczył, że rozprawa odbędzie się jednak jawnie, ale dziennikarzom nie wolno jej nagrywać.

Jak należało postąpić w zaistniałej sytuacji?

2. Adam W. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Myślenicach na karę grzywny za przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. Zdesperowany Adam W. nie składał jednak w sprawie apelacji. Oglądając program telewizyjny „Skarga nadzwyczajna” nabral wątpliwości co do swojego skazania. Niezwłocznie udał się na pocztę i wysłał od razu do Prezydenta RP prośbę o ułaskawienie. Jakież było jego zdziwienie gdy jakiś czas później z Sądu Rejonowego w Wadowicach otrzymał zawiadomienie o terminie posiedzenia w przedmiocie rozpoznania prośby o ułaskawienie. Gdy się na nie stawili, usłyszał, że decyzja sądu jest negatywna, tzn. sąd odmawia uwzględnienia prośby skazanego. Rozżalony Adam W. zapytał wówczas sędziego, czy to już koniec w jego sprawie. Ten odparł, że akta zostaną teraz przesłane do Sądu Okręgowego w Krakowie, „dla pewności”, a potem do Prezydenta RP. Adam W. wiele miesięcy bezskutecznie oczekiwał na odpowiedź z Kancelarii Prezydenta RP. W końcu postanowił poprosić o pomoc znajomego posła. Ten poinformował go, iż to na pewno wina sądu.

Czy poseł ma rację? Wskaż zaistniałe w sprawie uchybienia.

3. Adam K. odbywał karę 3 lat pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Łodzi. Gdy na posiedzeniu w dniu 8 kwietnia 2024 roku odmówiono mu przerwy w odbywaniu tej kary, ze złości zniszczył łóżko, jakie miał w celi. Decyzją Dyrektora Zakładu Karnego w Łodzi został zobowiązany do naprawienia wyrządzonej szkody. Decyzję tę wraz z uzasadnieniem doręczono skazanemu w dniu 15 kwietnia 2024 roku. Na powyższą decyzję skazany złożył skargę do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, podnosząc, iż łóżko uległo zniszczeniu ale tylko dlatego, że zostało wykonane z kiepskiego materiału. Stanowisko skazanego poparł adwokat Daniel W., ustanowiony jako jego obrońca z wyboru w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k.

Omów przesłanki złożenia skargi w trybie art. 7 k.k.w. Czy skazanemu w realiach tej sprawy służy prawo jej wniesienia? Jak powinien postąpić Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi?

Czy adwokat Daniel W. może reprezentować Adama K. w postępowaniu wykonawczym?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 57

1. Jan K. został skazany dwoma prawomocnymi wyrokami. Jeden z nich wydał Sąd Rejonowy w Myślenicach (wyrok z dnia 15 marca 2023 roku), drugi zaś Sąd Okręgowy w Krakowie (wyrok z dnia 15 marca 2022 roku). Oba sądy orzekły kary po 3 lata pozbawienia wolności. Osądzone wyrokami jednostkowymi przestępstwa popełnione zostały odpowiednio w dniach: 5 stycznia 2021 roku i 5 lutego 2021 roku. Żadna z kar nie została wykonana, Jan K. nie stawiał się bowiem do odbycia kary. Chcąc zmniejszyć wymiar kary do odbycia Jan K. złożył do Sądu Okręgowego w Krakowie wniosek o wydanie wyroku łącznego. Ten stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myślenicach. Sąd Okręgowy w swoim postanowieniu stwierdził, iż to sądy rejonowe winny zajmować się wydawaniem wyroków łącznych, tym bardziej iż Sąd Rejonowy orzekał jako ostatni. W zaistniałej sytuacji procesowej Sąd Rejonowy wydał wyrok łączny na posiedzeniu orzekając karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Jan K. wywiódł apelację.

Jakie zarzuty winien podnieść? Kiedy sąd okręgowy jest właściwy do wydania wyroku łącznego? Jaki wyrok winien zapaść w instancji odwoławczej? Czy Sąd Rejonowy był związany postanowieniem Sądu Okręgowego w przedmiocie właściwości? W jakiej sytuacji procesowej wyznacza się posiedzenie w przedmiocie zbadania warunków do wydania wyroku łącznego?

2. Do Sądu Rejonowego w Wadowicach wpłynęła sprawa Jacka K. oskarżonego o kradzież telefonu wartości 1000 złotych na szkodę Anny W. Jako że Jacek K. nie był dotychczas karany, sędzia Jakub L. postanowił skierować sprawę na posiedzenie pojednawcze. Zarządził też wezwanie oskarżonego i pokrzywdzonej. Jako że żadne z nich nie stawili się w wyznaczonym czasie i miejscu, rozeźlony sędzia umorzył postępowanie. Uznał bowiem, iż doszło między nimi do pojednania. Po rozpoznaniu zażalenia przez sąd okręgowy sprawa wróciła do sądu rejonowego. Kolejny wyznaczony w tej sprawie referent uznał, iż wystarczające jest orzeczenie wobec oskarżonego Jacka K. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby. Taki też wyrok sporządził i wysłał Jackowi K. z pouczeniem o prawie, sposobie i terminie złożenia wniosku o uzasadnienie. Jacek K. z otrzymanym z sądu wyrokiem nakazowym udał się do znajomego prawnika.

Co powinien mu doradzić? Jakie są przesłanki wydania wyroku nakazowego i jaki jest sposób jego zaskarżenia? Jakie błędy ewentualnie popełniono? Czy w chwili obecnej w kodeksie postępowania karnego funkcjonuje instytucja wyroku zaocznego?

3. Wyrokiem z dnia 1 marca 2018 roku (prawomocnym z dniem 9 marca 2018 roku) Damian K. został uznany winnym popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę 200 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda. Sąd orzekł również obowiązek uiszczenia przez oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego nawiazki w kwocie 10.000 złotych. Kara pozbawienia wolności została przez skazanego wykonana w dniu 1 czerwca 2019 roku. W dniu 1 października 2021 roku skazany złożył wniosek o zatarcie skazania wskazując, iż uiszczył grzywnę i zachowuje się poprawnie. Sąd ustalił, iż skazany nie zapłacił pokrzywdzonemu nawiazki, kara grzywny nie została też wykonana. Ponadto z aktualnych danych o karalności wynikało, iż prawomocnym wyrokiem z dnia 1 września 2021 roku skazany został uznany winnym przestępstwa z art. 279 § 1 k.k., którego dopuścił się w dniu 1 grudnia 2020 roku, za co wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Jaką decyzję winien wydać sąd odnośnie wniosku o zatarcie skazania? Czy jest ona zaskarżalna i przez kogo? Wskaż przesłanki umorzenia postępowania wykonawczego.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 58

1. Prokurator wniósł do sądu akt oskarżenia zarzucając Adamowi K. i Janinie K. dopuszczenie się wspólnie i w porozumieniu oszustwa z art. 286 § 1 k.k. na szkodę miejscowego banku. Obojgu wymierzono identyczne kary grzywny. Adam K. pogodził się z wyrokiem, a Janina K. złożyła sprzeciw. Przewodniczący wydziału uznał, iż wyrok nakazowy musi stracić moc co do obojga oskarżonych, a to z uwagi na względy ekonomiki procesowej. Tak też uczynił. W toku pierwszej rozprawy głównej wyznaczonej na dzień 8 kwietnia 2024 roku wezwany na nią Adam K. oświadczył, iż nie będzie w jakikolwiek sposób w niej ani czynnie ani biernie uczestniczył, bo uważa, że jego sprawa jest już prawomocnie zakończona. Sąd po przeprowadzeniu na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2024 roku całego przewodu sądowego wydał wyrok uniewinniający oboje oskarżonych. W dniu 10 kwietnia 2024 roku do sądu wpłynęło pismo Janiny K. nadane w dniu 5 kwietnia 2024 roku, w którym cofnęła sprzeciw od wyroku nakazowego.

Czy Adam K. miał rację? Czy sprzeciw jest podmiotowo i przedmiotowo podzielny? Czy cofnięcie sprzeciwu przez Janinę K. jest skuteczne? Jak należy postąpić w sprawie obojga oskarżonych?

2. Policja złożyła do Sądu Rejonowego w Myślenicach II Wydział Karny wniosek o ukaranie Adama W. za to, że w dniu 1 czerwca 2023 roku w Myślenicach dokonał zaboru w celu przywłaszczenia zegarka marki Tissot o wartości 400 złotych na szkodę Małgorzaty C., tj. za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. Prowadzący sprawę sędzia, z zamiłowania rzeczoznawca majątkowy, w każdej takiej sprawie powoływał biegłych dla oceny wartości skradzionych przedmiotów. Tak było i tym razem. Z opinii biegłego niechybnie wynikało, iż wartość zegarka była przez pokrzywdzoną niedoszacowana, gdyż wynosi ona 900 złotych. W wyroku sąd uznał Adama W. winnym popełnienia przestępstwa. Od tego wyroku apelację wywiódł obrońca Adama W.

Jaki zarzut winien podnieść? Jakie orzeczenie winien wydać sąd odwoławczy?

3. Damian C. za jazdę w stanie nietrzeźwości został przez sąd prawomocnym wyrokiem z dnia 1 marca 2024 roku skazany na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Kurator pismem z dnia 1 kwietnia 2024 roku złożył do sądu, na wyraźną prośbę skazanego, wniosek o zmianę formy wykonywania orzeczonej kary na potrącanie wynagrodzenia za pracę, argumentując, iż skazanemu nie do końca odpowiada obowiązek pracy, wolałby potrącanie wynagrodzenia za pracę. Sąd przychylił się do złożonego wniosku i zmienił formę wykonywania kary ograniczenia wolności w ten sposób, że orzekł potrącanie 20 % wynagrodzenia za pracę przez 4 miesiące – na rzecz Domu Dziecka w Szczecinie.

Czy decyzja sądu była prawidłowa? Omów przesłanki zmiany formy wykonywania kary ograniczenia wolności. Czy na takie postanowienie służy środek zaskarżenia, jaki, komu, od kiedy liczony jest termin? Kto ma ewentualnie prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu rozpoznającego wniosek o zmianę formy wykonywania kary ograniczenia wolności?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 59

1. Jan K. stanął pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. Gdy otrzymał zawiadomienie o rozprawie niezwłocznie złożył do sądu wnioski o ustanowienie mu obrońcy z urzędu. Wskazał, iż nie jest nigdzie zatrudniony ani nie otrzymuje renty czy emerytury. Sędzia wezwał go w trybie art. 120 k.p.k. do usunięcia braków formalnych wniosku poprzez wykazanie, iż nie posiada żadnego majątku ruchomego i nieruchomości pozwalającego pokryć wynagrodzenie obrońcy. Jan nie odpowiedział na wezwanie. Zarządzeniem z dnia 10 stycznia 2024 roku sędzia Jakub R. uznał wniosek za bezskuteczny, powołując się na art. 120 § 2 k.p.k. Do wniesionego zażalenia Jan K. dołączył oświadczenie o stanie majątkowym. Wynikało z niego, iż jest biedny.

Jak powinien postąpić Sąd Apelacyjny? Czy w razie wydania przez biegłych psychiatrów opinii o pełnej poczytalności oskarżonego w chwili czynu i w toku postępowania obrona obligatoryjna upada automatycznie czy niezbędne jest podjęcie w tym zakresie decyzji procesowej?

2. Jan K. od samego początku nie miał szczęścia do sędziego prowadzącego jego sprawę. Gdy zażądał odczytania mu jego wyjaśnień złożonych na rozprawie by upewnić się czy wszystko dokładnie zaprotokołowano sędzia Jakub Z. z Sądu Rejonowego w Myślenicach odmówił jego wnioskowi stwierdzając, iż kodeks tego nie przewiduje. Zdenerwowany Jan K. złośliwie nie stawił się na kolejną rozprawę wyznaczoną na dzień 1 marca 2024 roku, uprzednio telefonując do sekretariatu sądowego z informacją, iż z uwagi na złą pogodę (padał wtedy deszcz) nie stawi się na rozprawę i wnosi o jej odroczenie. Zapadły w dniu 1 marca 2024 roku wyrok nie został doręczony Janowi K. Ten będąc już na skraju załamania nerwowego w dniu 8 marca 2024 roku wysłał od razu sędziostwa apelację do Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Jan K. miał bowiem nadzieję, że sędziowie tego sądu obiektywnie i sprawiedliwie rozpoznają jego odwołanie. Jakież było jego zdziwienie gdy z końcem marca otrzymał zarządzenie przewodniczącego wydziału karnego Sądu Rejonowego w Myślenicach odmawiające przyjęcia jego apelacji jako wniesionej po terminie. W uzasadnieniu przewodniczący wydziału sędzia Adam N. wskazał, iż apelacja do Sądu w Myślenicach wpłynęła dopiero w dniu 25 marca 2024 roku.

Oceń sposób procedowania w sprawie i wskaż ewentualne błędy.

3. Wyrokiem z dnia 1 lutego 2024 roku Józef K. został skazany za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. na karę

6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 2 lat próby, oddano oskarżonego pod dozór kuratora, orzeczono też zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 2 lata oraz grzywnę (na mocy art. 71 § 1 k.k.) w wymiarze 100 stawek dziennych, określając wysokość 1 stawki dziennej na kwotę 20 złotych. Sąd orzekł również wobec oskarżonego obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę pokrzywdzonemu kwoty 10.000 złotych. W toku postępowania wykonawczego egzekucja grzywny okazała się bezskuteczna, a skazany oświadczył, że nie wyraża zgody na podjęcie pracy społecznie użytecznej. Z tych względów postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku sąd zarządził wykonanie zastępczej kary 50 dni pozbawienia wolności. Pismem z dnia 22 kwietnia 2024 roku kurator złożył do sądu wnioski o zarządzenie wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd postanowieniem z dnia 4 maja 2024 roku zarządził wobec skazanego wykonanie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. Uzasadniając tę decyzję sąd podał, iż skazany mimo możliwości podjęcia pracy zarobkowej uchyla się od zapłaty pokrzywdzonemu orzeczonej wyrokiem kwoty 10.000 złotych.

Czy zastępcza kara pozbawienia wolności winna być w tej sprawie wykonywana? Jaka instytucja mogłaby znaleźć w sprawie zastosowanie? Jak winien zachować się sąd? Czy jego decyzja będzie mogła być zaskarżona? Czy w sprawie służy komuś kasacja?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 60

1. Sąd Okręgowy w Krakowie uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Olkuszu w zakresie nawiązki orzeczonej od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego. Uznał bowiem, iż jest ona za wysoka, a kwestię jej rozmiaru należy ponownie ustalić przeprowadzając stosowne dowody. W pozostałym zakresie zaskarżony apelacją wyrok utrzymał w mocy. W tzw. postępowaniu ponownym, na rozprawę przed sądem w Olkuszu stawiał się oskarżony i złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka, który miał mu dostarczyć alibi. Oskarżony wskazał, iż nie mógł wcześniej powołać tego świadka, bo przebywał za granicami kraju, w Bangladeszu. Mimo sprzeciwu prokuratora sąd uwzględnił ten wniosek dowodowy i przesłuchał świadka. Przeprowadzone następnie w sprawie, już z urzędu, kolejne dowody utwierdziły sąd w przekonaniu, iż oskarżony jest niewinny. W mowie końcowej prokurator stwierdził, iż nie jest możliwe uniewinnienie oskarżonego, bo przecież wyrok co do winy jest już prawomocny.

Jaki wyrok winien zapisać? Jak należy procedować w razie zaistnienia tzw. horyzontalnej prawomocności części orzeczenia?

2. W sprawie zainicjowanej tzw. subsydiarnym aktem oskarżenia przesłuchano już większość świadków. Na ostatnim wyznaczonym terminie rozprawy, stawiał się prokurator. Oświadczył, że „przejmuje sprawę do swego prowadzenia”. Oskarżyciel posiłkowy subsydiarny stanowczo zaproponował, stwierdzając iż chce sam doprowadzić sprawę do końca. Sędzia Jakub P. uznał, iż w takiej sytuacji oskarżyciel posiłkowy subsydiarny staje się z mocy prawa oskarżycielem prywatnym i takiej treści decyzję też ogłosił. Postawa pokrzywdzonego nie spodobała się prokuratorowi, który oświadczył, iż w takiej sytuacji cofa wniesiony akt oskarżenia. Sędzia z nieskrywaną radością umorzył postępowanie.

Jakie zarzuty należy podnieść w zażaleniu i jak je uzasadnić?

3. Skazany Adam K. odbywa karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym we Wrocławiu. W dniu 20 września 2023 roku do V Wydziału Penitencjarnego Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynął wniosek Dyrektora ww. zakładu o niezwłoczne udzielenie skazanemu przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Dyrektor wskazał, że skazany cierpi na zaawansowany nowotwór jelita grubego zdiagnozowany w czasie odbywania kary. Podał, że w ramach więziennej służby zdrowia nie ma możliwości zapewnienia skazanemu prawidłowego leczenia, którego skazany wymaga. Dalszy pobyt w zakładzie karnym zagraża życiu skazanego. Dyrektor oświadczył także, że zapewnił skazanemu miejsce w szpitalu i transport medyczny, a skazany nie ma rodziny ani nikogo kto mógłby mu zapewnić jakąkolwiek pomoc bądź opiekę. Do wniosku dołączono kopię historii choroby Józefa K. Skazany korzystał z przerwy w karze od 20 grudnia 2022 roku do 20 kwietnia 2023 roku. Posiedzenie wyznaczono na 30 września 2023 roku, skazanego na posiedzenie dowieziono na wózku inwalidzkim.

Jakie przesłanki sąd ocenia przy rozpoznawaniu wniosku o udzielenie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności? Jakie czynności podejmuje sąd po upływie wniosku? Czy sąd winien w każdym przypadku dysponować opinią sądowno-lekarską? Zaproponuj treść rozstrzygnięcia.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 61

1. Jan K. dotkliwie pobił Adama Z. Na miejsce przybyła karetka pogotowia ratunkowego. Ratownikom medycznym oraz lekarzowi Jan K. pochwalił się, iż lata spędzone na siłowni nie poszły na marne i że to on jest sprawcą pobicia. Ratownicy i lekarz opatrzyli rany Jana K., a Adama Z. zabrali do pobliskiego szpitala. W trakcie rozprawy sądowej wyszło na jaw, że Jan K. wiele lat leczył się psychiatrycznie. Biegłym psychiatrą Jan przyznał się podczas badania, iż pobił Adama Z. Szczegółowy opis jego wyjaśnień biegli zawarli w swojej opinii, przyjmując zresztą pełną poczytalność oskarżonego. Z braku dowodów (Adam Z. nie był w stanie zeznawać z uwagi na konsekwencje pobicia) sąd uniewinnił Jana K. Apelację od tego wyroku wywiódł prokurator. Zarzucił sądowi w pierwszej kolejności bezpodstawne pominięcie jako dowodów obciążających Jana K.: zeznań ratowników medycznych i lekarza, a także fragmentów opinii biegłych psychiatrów w zakresie przyznania się oskarżonego do winy. Dodatkowo podniósł, iż jeśli sąd miał wątpliwości winien był przesłuchać biegłych w charakterze świadków na okoliczność przyznania się oskarżonego do winy i treści złożonych przez niego oświadczeń co do przebiegu zdarzenia. Apelujący zarzucił też sądowi błędne pominięcie notatki urzędowej z interwencji Policji, wskazując, iż samo przesłuchanie funkcjonariuszy nie było konieczne (dlatego słusznie go zaniechano), sąd mógł wszak oprzeć swe ustalenia na treści tejże notatki.

Czy zarzuty te będą skuteczne? Jaka jest wartość dowodowa notatki urzędowej?

2. W toku postępowania przygotowawczego prowadzonego odnośnie kradzieży z włamaniem do sklepu „Żabka” policjant Adam M. zabezpieczył jako dowody rzeczowe: buty podejrzanego, ślady traseologiczne, ślady krwi na butelce alkoholu, znalezione w sklepie okulary należące do właścicieli sklepu, a także łom, który służył do włamania się do sklepu. Sąd uznał oskarżonego winnym przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. Postanowił ponadto orzec: przepadek butów podejrzanego jako że służyły do popełnienia przestępstwa, przepadek śladów traseologicznych jako pochodzących bezpośrednio z przestępstwa, zwrot śladów krwi wraz z butelką alkoholu znanemu w okolicy smakoszowi znajdującego się w środku trunku, złożenie okularów do depozytu sądowego (nie wiadomo do końca czyją są własnością), zwrot łomu oskarżonemu (wszak to jego własność). Prokurator wywiódł apelację od wyroku, skarżąc też orzeczenie co do dowodów rzeczowych.

Jakie zarzuty winien podnieść odnośnie rozstrzygnięć w zakresie dowodów rzeczowych?

3. Adam K. został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności. Wyrok uprawomocnił się w dniu 8 kwietnia 2024 roku i tego samego dnia został skierowany do wykonania. W dniu 15 kwietnia 2024 roku do sądu wykonującego orzeczenie wpłynęło pismo córki skazanego, w którym podała, iż jej ojciec nie stawia się do zakładu karnego z uwagi na fakt, iż przebywa w ciężkim stanie w szpitalu (na OIOM-ie) po przebytych udarze mózgu, rokowania są niepomyślne. Sąd na posiedzeniu bez udziału stron umorzył postępowanie wykonawcze.

Czy podjęta przez sąd decyzja jest prawidłowa? Jakiej treści decyzja powinna zapaść?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 62

1. Anna J. od lat pozostawała w konflikcie sąsiedzkim z Magdaleną W. Podczas jednej z takich awantur, w dniu 1 kwietnia 2024 roku w Krakowie, Magdalena w obecności wielu postronnych osób, wracających akurat z porannej Mszy Świętej, zwyzywała ją od najgorszych i nie tylko. Anna J. od razu udała się na Policję, gdzie poinformowano ją, iż nie zajmują się takimi sprawami z uwagi na obowiązywanie w polskim procesie karnym tzw. zasady oportunisty. Dopytującej o szczegóły pokrzywdzonej policjant oznajmił, iż nie ściga się sprawcy wtedy gdy jest on w przyjaznych stosunkach z organami ścigania. Wówczas pokrzywdzona zażądała przekazania sprawy do właściwego miejscowo sądu, czemu funkcjonariusz również odmówił. Zdesperowana Anna J. wniosła do sądu samodzielnie prywatny akt oskarżenia zarzucając Magdalenie W. to, iż w dniu 1 marca 2024 roku w Krakowie poprzez wielokrotne uderzenie pięściami po całym ciele, w szczególności po twarzy, spowodowała u niej naruszenie czynności narządów ciała na okres znacznie przekraczający 7 dni. Do aktu oskarżenia dołączyła stosowne zaświadczenia lekarskie oraz karty informacyjne z pobytu w szpitalu. Prowadzący sprawę sędzia, po przeprowadzeniu obszernego postępowania dowodowego, uznał, iż nie ma podstaw by skazać Magdalenę W. za zarzucane jej przestępstwo z uwagi na brak niezbędnego w takiej sytuacji wniosku o ściganie. Nie chcąc jednak być nieuczulym na krzywdę Anny J., uznał Magdalenę W. za winną znieważenia pokrzywdzonej w dniu 1 kwietnia 2024 roku.

Czy policjant i sędzia postąpili właściwie? Jak winni byli się zachować?

2. Jan K. nie mógł pogodzić się z utratą ukochanej. Pokrzywdzona zeznała, że boi się o swoje życie i zdrowie, czuje się nękana i zastraszona. Prokurator przedstawił Janowi K. zarzut popełnienia przestępstwa tzw. stalkingu. Gdy już zdecydował, że skieruje do sądu wniosek o skazanie Jana K. bez rozprawy na karę 1 roku pozbawienia wolności, jego sprawą zainteresowało się stowarzyszenie „Forum w Obronie Godności Oskarżonych”. Prokurator poinformował stowarzyszenie, iż kieruje do sądu wniosek o skazanie bez rozprawy, gdyż takie rozwiązanie będzie dla oskarżonego najkorzystniejsze, mimo iż nie zgodził się na karę jaka ma mu zostać wymierzona. Gdy stowarzyszenie nagłośniło sprawę w mediach i w telewizyjnym wywiadzie za Janem K. ujął się jeden ze znawców prawa karnego stwierdzając, iż pewnie jest to człowiek „chory z miłości” i nie powinien podlegać żadnej karze, przeprowadzono dowód z opinii biegłego psychologa Euzebiusza C. i okazało się, iż Jan K. miał zniesioną poczytalność. Biegły wskazał, iż konieczne jest jego leczenie w warunkach wolnościowych w postaci terapii uzależnień. Wyszły bowiem na jaw problemy Jana K. z alkoholem. Prokurator uznał, iż w zaistniałej sytuacji nie jest konieczne zaznajomienie oskarżonego z aktami sprawy. Umorzył przeto postępowanie wobec braku znamion czynu zabronionego, orzekając też przepadek butów Jana K., jako że służyły mu do popełnienia przestępstwa (w nich chodził za pokrzywdzoną). Następnie skierował do sądu wniosek o zastosowanie wobec Jana K. środka zabezpieczającego w postaci zamkniętego zakładu psychiatrycznego.

Wskaż ewentualne błędy jakich dopuścił się prokurator.

3. Marian W. został obwiniony o to, że w dniu 1 marca 2024 roku w Krakowie dokonał zaboru w celu przywłaszczenia 1 sztuki czekolady o wartości 10 złotych na szkodę Antoniny K. prowadzącej kiosk spożywczy, tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 kodeksu wykroczeń. Na rozprawie w mowie końcowej obwiniony wniósł o umorzenie postępowania z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu. Sąd Rejonowy w Miechowie postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku umorzył postępowanie o czyn zarzucany obwinionemu wskazując, iż rzeczywiście jest on karygodny w stopniu znikomym.

Czy sąd postąpił słusznie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 63

1. Jan K. złożył zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia na jego szkodę przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. Prokurator umorzył postępowanie przygotowawcze, wskazując, iż w opisywanym przez pokrzywdzonego czynie brak jest znamion czynu zabronionego. Zdesperowany Jan K. wniósł zażalenie do Sądu Rejonowego w Olkuszu. Ten orzekł o utrzymaniu w mocy postanowienia zaskarżonego przez Jana. Gdy pokrzywdzony zwrócił się z kolejnym zażaleniem do sądu odpisano mu, iż decyzja sądu jest prawomocna i nie podlega zaskarżeniu. Jan K. zwrócił się o pomoc do znajomego prawnika, lecz ten jedynie bezradnie rozłożył ręce. Pokrzywdzony oglądając program telewizyjny „Sprawa dla dziennikarza” usłyszał, że istnieją tzw. nadzwyczajne środki zaskarżenia.

Czy Jan K. winien złożyć wniosek o wznowienie postępowania? Czy w jego sprawie może być wniesiona kasacja? Jakie są ewentualnie możliwości wzruszenia prawomocnych postanowień o zaniechaniu ścigania karnego (o odmowie wszczęcia i umorzeniu)?

2. Policjant Adam L. wszczął śledztwo w sprawie o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. Za radą kolegi z komisariatu nie sporządził uzasadnienia tej decyzji, jedynie pouczył pokrzywdzonego Marka C. i osobę przez niego podejrzewaną o popełnienie przestępstwa, a to Eugeniusza D., o prawie złożenia zażalenia na tą decyzję. Świadkowie wzywani na przesłuchania nie stawiali się. Szybko minęły dwa miesiące i należało przedłużyć śledztwo. Policjant prowadzący postępowanie wydał postanowienie w tym przedmiocie i wskazał, że śledztwo przedłuży na czas nieokreślony, bo nie można przewidzieć kiedy się ono faktycznie zakończy. Gdy w sprawie ujawniła się konieczność wydania opinii co do stanu zdrowia psychicznego podejrzewanego, zarządził zawiesić postępowanie do czasu wydania opinii. Gdy Eugeniusz D. chciał zaskarżyć decyzję o zawieszeniu postępowania, ten pouczył go, iż może to uczynić do prokuratora rejonowego. Ten uchylił zarządzenie o zawieszeniu. Sprawa nabrała tempa. Intensywne czynności dowodowe wykazały, iż to nie Eugeniusz jest sprawcą usiłowania zabójstwa Marka C. Nie chcąc umarzać postępowania bezwarunkowo i definitywnie policjant przedstawił Eugeniuszowi zarzut kradzieży na szkodę Marka C. torby podróżnej o wartości 800 złotych. Do takiego postąpienia uprawniały go, w jego mniemaniu, ustalenia śledztwa, z których wynikał ten fakt bezspornie. Aż trudno uwierzyć, że nikt tego wcześniej nie dostrzegł. Co do usiłowania zabójstwa policjant umorzył postępowanie z wpisem sprawy do rejestru przestępstw. Liczył bowiem na jego rychłe podjęcie.

Czy w sprawie dopuszczono się uchybień?

3. Damian K. został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności. Po uprawomocnieniu się wyroku jego obrońca złożył wniosek o odroczenie wykonania kary na okres 6 miesięcy, motywując to koniecznością sprawowania przez niego opieki nad dwójką małoletnich dzieci (3 i 5 lat), oraz o wstrzymanie wykonania wyroku. Na uzasadnienie wniosku wskazał, iż żona skazanego opuściła go i wyjechała za granicę. Zarządzeniem z dnia 8 kwietnia 2024 roku odmówiono wstrzymania wykonania wyroku i odroczenia wykonania kary. Zażalenie obrońcy na powyższe zarządzenia rozpoznał Sąd Okręgowy w składzie 3-osobowym, utrzymując te decyzje w mocy.

Oceń sposób procedowania. Jakie błędy popełniono?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 64

1. Jan K. stanął pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. Miał podrobić podpis żony na wniosku o przyznanie zasiłku okresowego z MOPS. Pieniądze w ten sposób uzyskane chciał przeznaczyć na swoje bieżące potrzeby (przede wszystkim zakup alkoholu w pobliskim sklepie). Powołany w sprawie biegły z zakresu badania pisma ręcznego Maurycy S. stwierdził, iż koniecznym jest uzyskanie dodatkowych wzorów pisma od Jana K. Ten stanowczo odmówił. Wówczas przewodniczący składu sądzącego sędzia Jakub Z. postanowił ukarać go karą porządkową grzywny w kwocie 100 euro za odmowę wykonania polecenia sądu. Gdy wreszcie udało się sporządzić opinię, bezspornie potwierdzono autorstwo Jana K. co do kwestionowanego podpisu. Jan K. zwrócił się wówczas do swojego znajomego Adama Z., który kiedyś był biegłym sądowym, z prośbą o sporządzenie w sprawie tzw. prywatnej opinii. Adam Z., który miał podobne zainteresowania co Jan K. (kasyno, alkohol), szybko zgodził się wydać w sprawie opinię. Jakież było zadowolenie Jana K., gdy Adam Z. stwierdził, iż nie da się jednoznacznie rozstrzygnąć czy to on nakreślił kwestionowany podpis. Na rozprawie oskarżony złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z prywatnej opinii Adama Z. na okoliczność autorstwa podpisu. Sąd uwzględnił ten wniosek, ponadto z urzędu dopuścił dowód z konfrontacji obu biegłych. Adam Z. słuchany na rozprawie w charakterze biegłego był bardziej przekonujący od biegłego Maurycego S. i jego opinię uznano za bardziej miarodajną. Sąd uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu.

Jakie zarzuty może podnieść w swej apelacji prokurator? Jaki jest status w polskim procesie karnym tzw. prywatnej opinii, a szerzej tzw. dowodów prywatnych?

2. Prokurator oskarżył Adama W. o popełnienie przestępstwa kwalifikowanego z art. 278 § 1 k.k. na szkodę Weroniki K. Po sprawdzeniu danych osobowych oskarżonego sędzia oświadczył, iż otwiera przewód sądowy. Obecny na sali rozpraw prokurator Marian Ś. oświadczył, iż nie będzie odczytywał aktu oskarżenia, bo na rozprawie jest w zastępstwie kolegi i nie zna sprawy. Sędzia Jakub L. nie chciał jednak ustąpić prokuratorowi, dlatego o odczytanie aktu oskarżenia poprosił swoją protokolantkę. Gdy ta zakończyła odczytywanie, przewodniczący poinformował oskarżonego, iż teraz może złożyć zeznania, pod rygorem odpowiedzialności karnej. Gdy Adam W. usłyszał o odpowiedzialności za złożenie fałszywych zeznań postanowił milczeć. Wówczas obrońca oskarżonego wniósł, aby sędzia odczytał poprzednie wyjaśnienia oskarżonego, złożone w postępowaniu przygotowawczym. Sędzia Jakub L. zarządził, aby to obrońca odczytał poprzednie wyjaśnienia oskarżonego, skoro składa taki wniosek. Tak też się stało. Po odczytaniu wyjaśnień przewodniczący zapytał oskarżonego czy chciałby coś dodać. Oskarżony oświadczył wówczas, że żąda przesłuchania bezpośrednio na rozprawie wszystkich świadków oskarżenia. Stanowczo zaoponował temu prokurator, wskazując, iż przecież wszystko jest jasne, a sprawa jest „na skazanie”. Sędzia uznał, iż prokurator ma rację. Wśród ujawnionych zeznań były też te złożone przez konkubinę oskarżonego i jego rodziców.

Jakie błędy popełniono i dlaczego?

3. Jan K. został oskarżony o popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. W toku postępowania przez sądem złożył wniosek o skierowanie sprawy do mediacji. Sąd ten wniosek uwzględnił i oskarżony przystąpił do mediacji ze Skarbem Państwa reprezentowanym przez burmistrza. Na rozprawie sąd postanowił uwzględnić złożony przez Jana K. wniosek o skazanie bez rozprawy i z tych względów, z uwagi na ekonomię procesową, wydał wyrok nakazowy w którym odstąpił od wymierzenia kary.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie instytucje konsensualnego zakończenia sprawy zna k.k.s.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 65

1. Proces przeciwko Adamowi Z. o czyn z art. 177 § 1 k.k. wzbudzał dużo emocji. Prokurator nie krył swego osobistego i emocjonalnego zaangażowania w sprawę. Gdy zatem zorientował się, że z uwagi na ewidentne braki dowodowe jego oskarżycielskie koncepcje mogą nie znaleźć uznania w oczach sądu, zgłosił sam siebie na świadka na okoliczność popełnienia przez Adama Z. przestępstwa. Nie budziło wszak wątpliwości, że posiadał w tym zakresie dość dużą wiedzę, nie tylko zresztą procesową (ale także choćby z nielegalnych podsłuchów). Przewodniczący składu orzekającego, nie pytając nikogo o zdanie, uwzględnił powyższy wniosek dowodowy i przesłuchał prokuratora w charakterze świadka. Gdy ten powrócił na miejsce przeznaczone dla oskarżyciela, z powrotem wdział togę, i bacznie przysłuchiwał się zeznaniom kolejnych świadków. Na szczęście jednym ze świadków był policjant Adam P., który ze szczegółami opowiedział sądowi co powiedział mu oskarżony na miejscu zdarzenia w trakcie interwencji. Protesty obrońcy na nic się zdały. Mimo iż oskarżony odmówił złożenia wyjaśnień sąd oparł się na zeznaniach policjanta, któremu Adam Z., w emocjach zaraz po wypadku, przyznał się do winy.

Czy proces Adama Z. można nazwać uczciwym? Jakie błędy ewentualnie popełniono?

2. 14-letnia Kinga W. była nieślubną córką Jana J. i Anny W. Ojciec Kingi, mimo iż nie mógł porozumieć się ze swoją byłą konkubiną, interesował się losem córki. Zabierał ją na wakacje, odwiedzał. Nie do końca podobało się to Annie W. By pozbyć się natręta złożyła zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przez Jana J. przestępstwa na szkodę córki. Jan miał bowiem kupować Kindze coca-colę, a ta miała potem problemy z żołądkiem. Dla Anny W. kwalifikacja z art. 160 § 1 k.k. wydawała się być oczywista. Zażalenie na postanowienie o umorzeniu dochodzenia złożone osobiście przez Annę W. sąd jednak pozostawił bez rozpoznania.

Jaki mógł być powód takiej decyzji sądu?

3. Postanowieniem z dnia 8 listopada 2023 roku Sąd Okręgowy w Krakowie odwołał skazanemu warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, wskazując, iż w okresie próby, którego koniec przypadał na dzień 30 września 2023 roku, popełnił przestępstwo, za które prawomocnie orzeczono wobec niego bezwzględną karę pozbawienia wolności. W imieniu skazanego zażalenie na tą decyzję wniósł obrońca, podnosząc, iż poza tym jednym wyrokiem skazujący zachowywał się poprawnie. Przewodniczący Wydziału Karnego w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie wyznaczył termin posiedzenia w przedmiocie rozpoznania zażalenia na dzień 8 kwietnia 2024 roku.

Jaką decyzję podejmie Sąd Apelacyjny? Jakie są przesłanki odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 66

1. Krzysztof B. korzystał z pomocy obrońcy ustanowionego z wyboru w osobie adwokat Barbary K. Obrońca nie stawiała się kilka razy na rozprawę sądową przedkładając zwolnienia wystawione przez lekarza sądowego. Wynikało z nich, iż cierpi na depresję. Zachowanie adwokat Barbary K. wywoływało zresztą niejednokrotnie rozbawienie uczestników rozprawy sądowej. Prowadzący sprawę sędzia uznał, iż w takiej sytuacji musi zareagować. Zarządzeniem zwolnił Barbarę K. z jej obowiązków obrońcy z wyboru i ustanowił nowego obrońcę z urzędu w osobie sędziwego, bo niespełna 90-letniego, Adama M. Gdy ten nienależycie wykonywał swoje obowiązki, bez żadnego wniosku ze strony oskarżonego, sędzia wyznaczył oskarżonemu kolejnego już obrońcę, tym razem radcę prawnego Wacława R.

Oceń postępowanie sędziego. Jakie są przesłanki uzasadniające zmianę wyznaczonego obrońcy z urzędu?

2. Adam B. i Czesław D. wracali z pasterki. Tak się jakoś złożyło, że wcześniej spożyli znaczną ilość alkoholu. Gdy przechodzili obok domu Erazma F. postanowili, starym zwyczajem, ściągnąć furtkę i bramę z ogrodu posesji. Gdy już kończyli swe dzieło, wybiegł do nich w samej bieliźnie zdenerwowany Michał F., syn Erazma F. W ostrych słowach zwrócił im uwagę na niestosowność zachowania. Rozeźliło to Adama B. i Czesława D. Od razu rzucili się na Michała F. i dotkliwie go pobili. Ten leżąc na ziemi wzywał pomocy. Wreszcie swoim krzykiem obudził swojego brata Daniela F., zawodowego boksera, oraz ojca Erazma F. Za chwilę już razem we trzech wzięli odwet na Adamie B. i Czesławie D. Tragedii zapobiegł szczęśliwy splot okoliczności – akurat chwilę po 2:00 w nocy przejeżdżał tamtędy radiowóz Policji. Prokurator zamierzał oskarżyć wszystkich pięciu panów o udział w bójce, tj. o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. Za radą kolegi z gabinetu postanowił jednakże oskarżyć Adama B. i Czesława D. o pobicie Michała F., zaś odrębnym aktem oskarżenia Michała F., Erazma F. i Daniela F. o pobicie Adama B. i Czesława D. Przewodniczący wydziału do którego wpłynęły obie sprawy wydał zarządzenie o ich połączeniu do wspólnego prowadzenia i rozpoznania. Na wyznaczoną w sprawie rozprawę stawili się wszyscy oskarżeni. Sędzia zaczął się zastanawiać, jak winien postąpić w zaistniałej sytuacji procesowej.

Jak powinien postąpić sędzia? Czy decyzja podjęta przez przewodniczącego wydziału była trafna?

3. Adam W. został skazany przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie na karę 2 lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. Karę zaczął odbywać w dniu 8 kwietnia 2024 roku. W dniu 22 kwietnia 2024 roku skazany złożył do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wniosek o udzielenie mu przerwy w karze lub o jej odroczenie wskazując, iż musi poddać się operacji ratującej jego życie (zdiagnozowano u niego nowotwór mózgu). Do wniosku dołączył świadectwo lekarza więziennego, wskazujące, iż jego schorzenie nie może być leczone w warunkach izolacji penitencjarnej. Sąd nie uwzględnił tego wniosku, wskazując, iż skoro skazany ma odbywać karę, to i leczenie winno następować w warunkach zakładu karnego. Zdezorientowany skazany wystąpił wówczas o ustanowienie mu obrońcy z urzędu, lecz dostał jedynie pisemną odpowiedź, iż w postępowaniu wykonawczym takie dobrodziejstwo nie funkcjonuje.

Oceń sposób procedowania. Jak należało postąpić z wnioskami skazanego? Czy sprzeciw prokuratora w przedmiocie udzielenia przerwy w karze lub odroczenia jej wykonania ma znaczenie, jeśli tak, to jakie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 67

1. Jan K. został skazany trzema prawomocnymi wyrokami na kary po 3 lata pozbawienia wolności. Wyrokiem łącznym Sąd Rejonowy w Wadowicach wymierzył mu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności. Jan K. nie chcąc odbywać tak surowej kary zwrócił się do Prezydenta RP o ulaskawienie, wskazując na jeden z wyroków jednostkowych. Jako że Jan K., jako dawny propagator zdrowego trybu życia, miał w Internecie same pozytywne opinie, Prezydent RP nie zasięgając opinii sądu, przychylił się do prośby Jana i darował mu karę 3 lat pozbawienia wolności. Przewodniczący wydziału karnego Sądu Rejonowego w Wadowicach, do którego trafiło pismo z Kancelarii Prezydenta RP, zaczął się zastanawiać jak powinien postąpić w zaistniałej sytuacji.

Czy przewodniczący wydziału powinien podjąć w tej sprawie jakieś czynności? Czy Prezydent RP rozpatrując prośbę o ulaskawienie musi zwracać się do sądów o opinie?

2. Janowi K. zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. polegającego na prowadzeniu w ruchu lądowym w dniu 8 kwietnia 2024 roku w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego - samochodu osobowego w okresie obowiązywania orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieliczce dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w związku ze skazaniem za przestępstwo. Na rozprawie sądowej oskarżony przyznał się do winy i złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie kary 1 roku pozbawienia wolności, świadczenia pieniężnego w kwocie 10000 złotych, dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Sąd uwzględnił ten wniosek. We wniesionej apelacji obrońca oskarżonego zarzucił: zaistnienie w sprawie tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, niezasadne oddalenie wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów celem ustalenia poczytalności oskarżonego w chwili czynu (oskarżony wiele lat leczył się odwykowo) oraz niezasadne sprostowanie imienia oskarżonego w trybie tzw. oczywistej omyłki pisarskiej. Co do braku skargi apelujący dowodził, iż skoro oskarżony został w innym postępowaniu skazany za ten sam czyn, tyle że kwalifikowany jako wykroczenie z art. 92a § 1 k.w. (przekroczył bowiem wówczas dopuszczalną prędkość), to wygasło prawo prokuratora do oskarżenia. **Czy zarzuty podniesione przez obrońcę zasługują na uwzględnienie i będą rozpoznane przez sąd odwoławczy? Jak należy postąpić w sytuacji ponowienia przez stronę wniosku dowodowego uprzednio oddalonego przez sąd, w sytuacji oparcia go na tych samych podstawach faktycznych?**

3. Adam W. został obwiniony o popełnienie wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. w warunkach poczytalności ograniczonej w stopniu znacznym. W sprawie wyznaczono rozprawę na dzień 8 kwietnia 2024 roku, wzywając obwinionego i zawiadamiając oskarżyciela publicznego. Obwiniony nie stawiał się na rozprawę, nie usprawiedliwiając swego niestawiennictwa. Nieobecny był też oskarżyciel. Sąd na rozprawie ujawnił zeznania świadków, jednocześnie odstępując od jej nagrywania z uwagi na brak stron. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku postępowanie wobec Adama W. zostało umorzone z uwagi na brak znamion czynu zabronionego. Okazało się bowiem, iż wartość skradzionego mienia wynosi 1000 złotych, a nie, jak początkowo zakładano, 400 złotych. Wyrok uprawomocnił się po 7 dniach od jego ogłoszenia.

Czy w sprawie procedowano w sposób prawidłowy? Wskaż błędy w procedowaniu. Czy zapadły w sprawie wyrok jest trafny? Czy w postępowaniu dowodowym przed sądem dopuszczalne są odstępstwa od zasady bezpośredniości i w czym się one wyrażają?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 68

1. Policjant Adam M. chciał zaoszczędzić sobie pracy. Nie wzywał przeto nikogo na przesłuchanie, lecz z przeprowadzonej ze świadkami zdarzenia rozmowy telefonicznej sporządził stosowne notatki urzędowe. Prokurator pochwalił Adama za sprawne przeprowadzenie postępowania. Sprawa szybko trafiła do sądu. Sąd odczytał notatki zalegające w aktach. Jedynie co do jednego ze świadków miał wątpliwości, przeto wezwał go na przesłuchanie. Ten jednak zasłonił się niepamięcią. Wówczas okazano mu notatkę Adama M., którą świadek po osobistym przeczytaniu w całości potwierdził. Sąd wydał wyrok skazujący. W uzasadnieniu wskazano na winę oskarżonego, mimo iż ten nie przyznał się do zarzutu, a obciążały go jedynie notatki urzędowe i zeznania jednego świadka oparte na treści notatki urzędowej. Sąd ustalając stan faktyczny powołał się ponadto na dowód z nagrania przedłożonego przez oskarżyciela na którym oskarżony przyznaje się do czynu i szczegółowo opowiada internautom przebieg zdarzenia. W apelacji wniesionej od wyroku obrońca oskarżonego zarzucił Sądowi I instancji m.in. obrazę art. 174 k.p.k.

Czy sąd procedował w sposób zgodny z przepisami k.p.k.? Czy zarzut jest słuszny?

2. Na weselu Jana K. wszyscy dobrze się bawili. Doszło tam do kilku bójek. Jedna z nich znalazła swój finał w sądzie. Jan K. przed sądem konsekwentnie nie przyznawał się do zarzucanego mu czynu z art. 158 § 1 k.k. Zeznań w sprawie odmówiła też jego nowo poślubiona żona Anna K. Wówczas prokurator wniósł o przesłuchanie w charakterze świadka Anny C. której Anna K. żaliła się na weselu i po nim na zachowanie pana młodego. Obrońca sprzeciwił się uwzględnieniu tego wniosku wskazując, iż prowadzić to będzie do obejścia zakazu dowodowego i naruszać prawo osoby najbliższej do odmowy złożenia zeznań. Z kolei matka Jana K. oświadczyła, iż będzie w sprawie zeznawać i tak też uczyniła. Gdy jednak wyrok sądu rejonowego uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, wezwana ponownie stwierdziła, iż teraz korzysta ze swego prawa i nie będzie obciążać syna. Na rozprawie w postępowaniu ponownym prokurator wniósł o przesłuchanie w charakterze świadka funkcjonariusza Policji na okoliczność treści jego rozmowy z oskarżonym podczas przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym. Jan K. nie przyznał się wówczas do zarzucanego mu czynu, odmówił złożenia wyjaśnień, ale w prywatnej rozmowie podczas przesłuchania (już po zakończeniu spisywania protokołu) ochoczo i w szczegółach opowiedział o całym zdarzeniu.

Jak należy postąpić w tych trzech przypadkach?

3. Anna W. skierowała do Sądu Rejonowego w Miechowie prywatny akt oskarżenia przeciwko Marii C. zarzucając jej, że w dniu 8 marca 2024 roku w Miechowie, publicznie, znieważyła ją wielokrotnie słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, tj. o przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. Jednocześnie Marii C. Policja zarzuciła popełnienie wykroczenia z art. 141 k.w. polegającego na używaniu słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym. Po wpłynięciu aktu oskarżenia o wykroczenie z art. 141 k.w. sąd postanowił wszcząć o nie postępowanie, a następnie zwrócił go z uwagi na brak formalny w postaci braku wskazania informacji odnośnie ewentualnego dotychczasowego leczenia psychiatrycznego obwinionej. Po wpłynięciu poprawionego aktu oskarżenia sąd umorzył postępowanie wskazując, iż toczy się sprawa karna o ten sam czyn jako stanowiący równocześnie przestępstwo z art. 216 § 1 k.k.

Wskaż ewentualne błędy w procedowaniu. Czy w postępowaniu w sprawach o wykroczenia obowiązuje tzw. zasada legalizmu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 69

1. Sprawa z zawiadomienia Mariana M. trwała już 3 lata. Pokrzywdzony w toku postępowania przygotowawczego przesłuchiwany był 10 razy. Gdy zatem z Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie otrzymał wezwanie do stawiennictwa pomyślał, że tego już za wiele i wysłał sądowi pismo domagając się przesłuchania go przez sąd położony blisko jego miejsca zamieszkania, a zatem Sąd Rejonowy w Miechowie. Marian M. zdawał sobie sprawę z tego, iż do sądu prowadzącego sprawę oskarżonych, którzy go okradli, ma 40 kilometrów, ale nie chciało mu się tracić czasu i pieniędzy na podróż. Sąd zarządził ukarać pokrzywdzonego karą porządkową pieniężną grzywny w kwocie 400 złotych. Jako że przewód sądowy nie rozpoczął się, Marian niezwłocznie (następnego dnia) wysłał do sądu usprawiedliwienie wraz z oświadczeniem o działaniu w sprawie jako oskarżyciel posiłkowy. W usprawiedliwieniu podał, niezgodnie z prawdą, iż źle się poczuł i dlatego nie stawiał się na przesłuchanie. Sąd wezwał go na kolejny termin rozprawy. Gdy ten ponownie nie stawiał się, nie przesyłając żadnego usprawiedliwienia, postanowił aresztować go na 2 miesiące. Taką też decyzję ekspediowano Marianowi M. z pouczeniem o zażaleniu.

Czy pokrzywdzony powinien ją zaskarżyć i jakie są szanse powodzenia jego środka odwoławczego? Jakie kary porządkowe będą mogły być ewentualnie zastosowane wobec Mariana M., jeśli stawi się na rozprawę, ale nie będzie chciał zeznawać?

2. Jan K. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. na szkodę Anny K. Z uwagi na jego stan zdrowia postępowanie było przez długi okres czasu zawieszone, a gdy rozpoczęto przewód sądowy rozprawy były wielokrotnie odraczane, głównie z uwagi na przedkładane przez Jana K. zwolnienia lekarskie. Gdy wreszcie udało się zamknąć przewód sądowy i odroczyć wydanie wyroku na 21 dni, sędzia Jakub W. czytając akta zorientował się, iż cała sprawa jest już dawno przedawniona. Z drugiej strony nie budziło dla niego żadnych wątpliwości to, iż Jan K. jest niewinny. Anna K. zmyśliła całą historię chcąc pozbyć się byłego męża z domu. W toku postępowania dowodowego okazało się, że Jan K. nie mógł grozić pokrzywdzonej w inkryminowanym czasie, gdyż przebywał wówczas w szpitalu na „intensywnej terapii”. Sąd wyrokiem umorzył postępowanie z uwagi na brak znamion czynu zabronionego. Apelację od tego wyroku wywiódł prokurator. Na rozprawie odwoławczej okazało się, że dzień przed wyznaczonym terminem oskarżony zmarł.

Oceń zaistniałą sytuację. Jaki wyrok winien zapisać w sądzie odwoławczym?

3. Po przeprowadzeniu dochodzenia Policja złożyła do Sądu Rejonowego w Wadowicach wniosek o ukaranie Zygmunta S. za wykroczenie z art. 108 k.w. w zw. z art. 17 § 2 k.w. Na wyznaczony termin rozprawy nie stawili się: obwiniony i oskarżyciel publiczny, stawili się: obrońca obwinionego i świadkowie. Sąd nie dysponował dowodem doręczenia zawiadomienia dla obwinionego, dlatego postanowił rozprawę odroczyć. Przeciwno temu zaoponowali świadkowie i obecny na sali rozpraw przedstawiciel społeczny reprezentujący stowarzyszenie alienowanych rodziców. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2024 roku Sąd Rejonowy uznał obwinionego winnym popełnienia zarzucanego mu wykroczenia i wymierzył mu karę 2 miesięcy ograniczenia wolności. Po rozpoznaniu apelacji Sąd Okręgowy w Krakowie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. Kasację od wyroku wywiódł obrońca oskarżonego.

Wskaż ewentualne błędy. Czy dopuszczalne było przesłuchanie świadków? Czy w postępowaniu w sprawach o wykroczenia znana jest instytucja przedstawiciela społecznego? Jakie będą losy wniesionej przez obrońcę kasacji?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 70

1. Anna K. pokłóciła się ze swoim konkubentem. W trakcie awantury ten zwyzywał ją od najgorszych. Anna K. wniosła do sądu prywatny akt oskarżenia w którym zarzuciła Markowi D., że dopuścił się na jej szkodę przestępstwa z art. 216 § 1 k.k. Sąd wezwał Annę K. do usunięcia braków fiskalnych aktu oskarżenia poprzez zapłatę kwoty 400 złotych. Anna K. w odpowiedzi na pismo z sądu wskazała, iż nie jest w stanie ponieść kosztów procesu. Wkrótce otrzymała z sądu postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na nieuiszczenie „zaliczki na poczet kosztów procesu”. Po miesiącu od uprawomocnienia się tej decyzji Anna K. postanowiła jeszcze raz wnieść akt oskarżenia, tym razem korzystając już z pomocy prawnika. Niestety również i tym razem sąd umorzył postępowanie, wskazując jako powód powagę rzeczy osądzonej.

Czy słusznie wezwano oskarżycielkę prywatną do uiszczenia kwoty 400 złotych? Czy możliwym było w zaistniałej sytuacji umorzenie postępowania? Jak powinien wyglądać prawidłowy tok postępowania w sprawie?

2. Antonina K. złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez Marka K. przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. Niestety po przeprowadzeniu wybranych przez siebie dowodów (świadków zeznających na korzyść Marka K.) prokurator Marek Z. umorzył postępowanie, a to z uwagi na brak w czynie znamion czynu z art. 207 § 1 k.k., a dokładniej brak znamion czynu ściganego z oskarżenia publicznego. W uzasadnieniu poradził Antoninie K., iż może wnieść do sądu prywatny akt oskarżenia np. o zniewagi czy naruszenia nietykalności cielesnej, które chyba miały miejsce. Prokurator wskazał, iż nie będzie obejmował tych czynów ściganiem z urzędu. Prokurator nawet zresztą nie przesłuchał Marka K., trudno się przeto dziwić, że nie chciał go oskarżać przed sądem. Gdy sprawa trafiła przed oblicze sędziego Jakuba L. ten wyznaczył termin rozprawy, o którym zawiadomił oskarżycielkę prywatną i oskarżonego. Na pierwszej rozprawie akt oskarżenia odczytała protokolantka, a następnie sędzia przesłuchał oskarżycielkę. Nie doszło do przesłuchania oskarżonego, bo ten nie pofatygował się na rozprawę. Na kolejnej rozprawie sędzia ogłosił, iż obowiązkowy jest udział w rozprawie prokuratora. Ten jednak, mimo smsów wysyłanych do niego przez protokolantkę, nie stawiał się na rozprawę. Zniecierpliwiony sędzia postanowił wówczas skierować sprawę z rozprawy na posiedzenie i umorzyć postępowanie wobec braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

Jakie zarzuty należy podnieść w zażaleniu? Czy postępowanie przygotowawcze zostało przeprowadzone i zakończone w sposób prawidłowy? Czy pokrzywdzonej służyłoby zażalenie na umorzenie postępowania w sprawie o czyn ścigany z oskarżenia prywatnego z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu sprawcy? Jakie ewentualnie błędy popełniono w postępowaniu?

3. Prokurator oskarżył Jana K. o to, że w dniu 1 kwietnia 2024 roku w Krakowie w ruchu lądowym prowadził samochód marki Audi będąc w stanie nietrzeźwości przy stwierdzonym stężeniu alkoholu w wydychanym powietrzu 1 mg/dm³, tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. Jan K. został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji z uwagi na przekroczenie prędkości w terenie zabudowanym. Dlatego do sądu skierowano również wnioski o ukaranie Jana K. za wykroczenie popełnione w tym samym miejscu i czasie co przestępstwo. Sędzia referent sprawy Jana K. postanowił umorzyć postępowanie o czyn stanowiący wykroczenie, uzasadniając swoją decyzję niecelowością ścigania. Postanowienie uprawomocniło się. Jakiś czas później w sprawie o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. zapadł prawomocny wyrok uniewinniający.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy postępowanie w sprawie o wykroczenie może być prowadzone na nowo?